

1949-1999

UKRAINIAN ENGINEERS' SOCIETY OF AMERICA

Philadelphia Branch

**SHORT OUTLINE HISTORY OF
THE PHILADELPHIA BRANCH**

1949-1999

Philadelphia, 1999

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

Відділ у Філадельфії

**КОРОТКИЙ НАРИС ІСТОРІЇ
ВІДДІЛУ ТУІА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ**

1949-1999

Філадельфія, 1999 р.

*Видано заходами Відділу ТУІА у Філадельфії,
Пенсильвінія, США*

Опрацювала Редколегія Відділу у складі:

Володимир Яримович – голова

Члени:

д-р Олександр Білик, Методій Борецький,
Борис Зачарчук, д-р Лев Кушнір, Осип Німилович,
Степан Романко, Ярослав Цюк

Мовна редакція:

д-р Наталія Пазуняк

З друкарні COMPUTOPRINT CORP., Clifton, NJ
Tel.: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 e-mail: computopr@aol.com

ВСТУП

Рік 1999. Переживаємо великі історичні хвилини, бо стоїмо на переломі двох епох – кінця 20-го століття і початку нового тисячоліття нашої християнської доби і цивілізації. Принесли вони нам чимало благ і добра та поступу в науці, хоч також чимало міжнародних конфліктів, багато лиха і страждань. Зокрема ми, українці, що проживаємо на Батьківщині чи в діаспорі, добре усвідомлюємо сумний досвід в наших змаганнях за належне нам місце у світовій спільноті народів, за вільний голос в ... “народів вольних колі”. Але часи і події міняються. Маємо багато причин радіти і з піднесеним оптимізмом дивитися в майбутнє, бо сповнилася наша довголітня мрія і національно-державні сподівання українського народу. З досягненням цієї мети ми впевнились в доцільноті наших важких завдань і боротьби; виправдався наш побут і поневірання на чужині. Наша інженерська організація в США включилася в ті змагання і стала в їх авангарді, щоб гідно сповнити взяті на себе обов’язки, відстоювати свої права і пам’ятати про Україну та чинити добро для неї.

Радіємо також, бо цей 1999 рік має особливе історичне значення і вагу для нас. В цьому році, в серпні, сповнилося пів століття як у Філадельфії група переселених з Європи українських інженерів, почала організаційну працю, а об’єднавшись з Товаристством Українських Інженерів Америки (ТУІА) в Нью Йорку, створила його перший Відділ. З того часу до сьогодні 260 членів заповнило реєстр Відділу (повний список членів подано окремо при кінці цієї історії Відділу), які з посвятою трудилися, щоб продовжувати традиції українського інженерського руху привезені нашими основниками з рідних земель. Всі вони разом змагалися не лише за професійну досконалість; не меншою їхньою журбою була консолідація всіх українських сил для скріplення організаційної структури всієї діаспори, а також допомога українській науці та збереження молодого елементу для забезпечення своєго майбутнього.

Оця невелика історія, видана заходами Відділу ТУІА у Філадельфії з нагоди відзначування 50-літнього ювілею його праці, має на меті саме підкреслити вагу і заслуги цієї групи українсько-

американських інженерів у розвитку ТУІА, як також їхній вклад в допомогу українській громаді у Філадельфії та деяким організаціям діаспори в реалізації їх задумів та ініціатив і, вкінці, в наданні допомоги вільній Україні. Гortaючи сторінки цієї публікації, члени ТУІА, а зокрема Відділу у Філадельфії, пригадуватимуть собі багато світлих моментів і подій з недавнього минулого і пережитого; інші читачі знайдуть багатий матеріял, описані події і факти, статистичні показники і дані, які беззастережно підтверджують подивугідну і багатогранну працю Відділу для нашого загального добра. Зокрема публікація ця переконливо свідчить про ідейно-патріотичні почуття і настанову українських інженерів на чужині – повсякчас і вірно служити найвищим ідеалам і прямувати до одної мети.

Вшановуючи цим виданням наш ювілей, Управа Відділу вітає всіх членів Товариства, Головну Управу ТУІА, всі Відділи, а зокрема членів у Філадельфії і бажає щоб ця подія кріпила нас і заохотила до продовжування нашого діла. З подивом і тugoю згадуємо всіх членів, які вже відійшли від нас у засвіти, висловлюємо велику вдячність і признання нашим неструдженним піонерам і основникам, які у важкі часи починали наше Товариство і вміло ним керували. Щиру подяку складаємо членам Редколегії Відділу за їхню невтомну роботу, перевірку архівних матеріалів та інших джерел для підготовки та укладу тексту і видання цієї публікації.

Управа Відділу ТУІА

PREFACE

The Ukrainian Engineers' Society of America (UESA) was founded in New York City on September 18, 1948. The founders of the organization were Ukrainian engineers, immigrants who were forced to leave their homeland in the aftermath of World War II and who settled in the United States after several years of displacement in the countries of western Europe.

The UESA is a professional organization of Ukrainian engineers, architects and individuals with university degrees in related technical and scientific fields. The UESA is registered in the State of New York as a Ukrainian-American organization with non-profit status. The Society is headquartered in New York City and has branches in several U.S. cities with large Ukrainian-American communities. Currently, the Society has a membership of approximately 700.

The main goal of the UESA is to unite Ukrainian engineers and other professionals in related fields for mutual enrichment, exchange of knowledge, and development of a social/professional network. Members also devote time to the current status of technology, industry, and economy in Ukraine.

On August 14, 1949, a group of Ukrainian engineers living in Philadelphia established their own professional society under the name "Ukrainian Technical Society" (UTS). Since the UESA in New York was already registered in the State of New York, Philadelphia's UTS became a branch of the UESA and accepted its statute.

The main activities of the Philadelphia branch over the past fifty years have included the following: securing and enhancing professional employment for its members, establishing a student loan fund, sponsoring meetings with Ukrainian students, organizing technical and scientific conferences of their own or in cooperation with the Ukrainian Medical Society of Pennsylvania or the Taras Shevchenko Scientific Society, and organizing the World Congress of Ukrainian Engineer's Societies which was held in 1967. Since 1954, the Philadelphia branch of UESA has hosted an annual Engineers' Ball and has actively participated in various Ukrainian community events and programs. The Philadelphia branch of UESA has provided financial support for the Ukrainian Encyclopedia,

the Harvard Ukrainian Studies Institute, the Ukrainian Sports Club "Tryzub", and the Ukrainian Educational and Cultural Center of Philadelphia.

The Board of the Philadelphia Branch of the Ukrainian Engineers' Society of America would like to express its sincere gratitude to all writers, especially to Volodymyr Jarymowycz, who put this book together for their dedication and hard work in making this publication possible.

**The Board of the Philadelphia Branch
Ukrainian Engineers' Society of America**

ЗМІСТ

The Activities of the Philadelphia Branch of SUEA	11
The Theme of Our Publication	13
До питання українського інженерського руху	15
Заснування ТУІА і головні напрямки його діяльності	19
З хроніки ТУІА: 1948-1998 pp.	27
Початки Відділу ТУІА у Філадельфії і його програми дії	32
Праця Відділу першого десятиліття: 1949-1959 pp.	43
З хроніки Відділу: головні події в 1949-1959 роках	49
Праця Відділу другого десятиліття: 1960-1969 pp.	53
З хроніки Відділу: головні події 1960-1969 років	60
Праця Відділу третього десятиліття: 1970-1979 pp.	65
З хроніки Відділу: головні події 1970-1979 років	73
Праця Відділу четвертого десятиліття: 1980-1989 pp.	78
З хроніки Відділу: головні події 1980-1989 років	85
Праця Відділу п'ятого десятиліття: 1990-1999 pp.	91
З хроніки Відділу: головні події 1990-1999 років	98
50 літ існування Філадельфійського Відділу Товариства Українських Інженерів Америки	107
Додатки:	
Таблиця більших датків і фінансових допомог Відділу	111
Таблиця фінансових операцій і громадських датків Відділу ТУІА у Філадельфії	112
Список членів – 1949-1999 pp.	113

THE ACTIVITIES OF THE PHILADELPHIA BRANCH OF SUEA

The Philadelphia Branch of SUEA has always been one of the largest and most active in the Society. Its activities and contribution to the development of SUEA and its participation in the development of the Ukrainian *Hromada* (Community) in Philadelphia is described in the next chapters of this publication.

Ukrainian engineers in Philadelphia started their independent organizational work in August 1949. But in January 1950, they joined and entered SUEA in New York, thus forming the first branch of the society. This consolidation of energy reinforced the entire organization and started an impulse and moral need for many other Ukrainian engineers in the US to join the Society and form new branches.

The work of the Philadelphia Branch in its beginning was remarkably difficult and did not produce wanted or desired results. Almost all of its members were new immigrants, who came from European war refugee camps, and along with the entire population of the country suffered miserable economic crises and depression, as well as, unemployment in the country. SUEA provided aid, support with job hunting, or organizing language courses of English, technical terminology, or improvement of the level of technical knowledge, etc. The Korean War in 1950 created a large need for technicians and engineers, significantly improving the economic situation in the country and gave possibility to all members to place themselves in good workplaces. The organizational work of the branch began to grow, from its founding 13 members in 1949 membership grew to 62 members in 1959, 112 members in 1969, 132 members in 1979; today the Branch has 90 members, of which 9 are women. During its entire 50 year history of existence the Branch had 260 members. The complete list of members is given at the end of this publication. A significant percentage (26%) of members of the branch are scientists and engineers with higher scientific achievements and titles: Doctors of Science (10%) and Masters of Science (16%). A few have worked as professors of colleges and universities, others as researches in prestigious laboratories, or in responsible government positions. As it is known, the entire second half of the 20th Century has achieved great breakthroughs in science and technology, especially in space, thus the members of SUEA and the Philadelphia Branch, with their work, research and discoveries, also have taken part in the general success and raising of prestige for this country in the world. They have also, taking part in conventions of SUEA, or publicizing speeches, writing to own journals, or leading the Branch for years, sacrificed time and effort for the

development of the Branch.

A significant number of members of the Philadelphia Branch have taken part in the work of the Main Branch in New York, two members had the honor of heading SUEA, and others worked in important functions of leading organs of the Society. The Philadelphia Branch has always worked closely with the Main Branch, resulting with Philadelphia hosting several key important events: 6th SUEA Convention and Ukrainian Technical Society of Canada in 1976 in honor of the 200th Anniversary of the Independence of the US, several general elections of SUEA and joint sponsoring of scientific conferences.

All of the organizational activities of the Branch were accomplished with contributed capital, which the Branch collected from member dues, and from events, mainly the popular Philadelphia yearly carnival ball. Significant profits from these balls helped create a separate fund specifically for scholarships for students, a few scientific institutions, and foremost for the creation of three Departments of Ukrainian Studies and Scientific Institute at Harvard University. Significant amounts were approved for several Ukrainian *Hromada* society organizations in Philadelphia, youth-oriented and cultural organizations, mainly for the creation and building of the Ukrainian Educational Cultural Center. Finally, the Branch was able to sponsor and aid several scientific organizations in Ukraine and about 10 students and scientists from Ukraine, who came to the United States for studies or participation in scientific conferences. The total amount of all monies of the Philadelphia Branch over 50 years collected stands at over \$100,000; over \$200,000 were contributed by a few members of the Branch as separate dues and contributions. A more detailed report of these dues and contributions are given separately at the end of this publication.

The Philadelphia Branch of SUEA has accomplished significant positive work over 50 years, and has become one of the more important and prestigious organizations of the Ukrainian *Hromada*. Many members were interested not only in the life of the *Hromada*, but were also members and headed other societies and organizations, cared about their contributions, growth and raising of the cultural life of the members of the *Hromada* and residents of this city and surrounding area. Of course, the Branch focused much attention to its own Society and own members, who with joint efforts and talents proved that within a good organization and with coordination of efforts they might accomplish many great and useful deeds.

The many illustrations and photographs in this publication show the life and work of the Branch, its members, as well as the Society, and the Philadelphia *Hromada*.

THE THEME OF OUR PUBLICATION

The publication, which is before you, is an abbreviated version of the history of the Philadelphia Branch of the Society of Ukrainian Engineers of America (SUEA). Its principal goal and mission are to give an opportunity for readers to become acquainted with its work. The role of SUEA and the Philadelphia Branch in this country, in particular, is to define its importance to the Ukrainian *Hromada*. The arrival of this publication is associated with the celebration of the 50th Anniversary of the Philadelphia Branch of the Society of Ukrainian Engineers of America at the end of 1999.

Following the Introduction and a separate article on the Ukrainian Engineering Movement, which concerns the work and service of organized Ukrainian engineers in Western Ukrainian lands under Poland and Austria during the first half of the 20th century, there is an overview, which gives the purpose for the founding of SUEA in the United States, analyzes the programs of service and activity and describes the general development of the organization during its 50 years of existence. The following chapters are completely devoted to the Philadelphia Branch of the Society of Ukrainian Engineers of America.

In the first chapter about SUEA, the detailed history of the formation of this organization in November 1948 in New York and the initial need and ways of advancing the work and growth of the organization to other cities and states are enumerated. Following the official registration of SUEA as a professional engineering organization of Ukrainian immigrants in the United States and receiving a charter from the State of New York, the enrollment of members started to increase and the work of the Society was initiated in New York and in other cities. During its first five years, the Society enrolled approximately 350 members, who, in addition to New York, were organized in Philadelphia, Detroit, Chicago, Cleveland, Boston, Los Angeles, Washington D.C., New Jersey and other cities and states. In its most active and greatest period of development (1970-1980), the organization included almost 1,000 members in its 14 Branches, with 200 members scattered throughout the states. Today SUEA has approx. 700 registered members, with almost 100 belonging to the Philadelphia Branch. The Society boasts 23 honorary and 14 emeritus members among its ranks.

The principal goal and mission of the work of SUEA were not only the organizational unification of Ukrainian-American engineers and the continuation of earlier professional traditions brought from abroad, yet also the provision to help and support its members especially in the early years in the US. Following the arrival of many war refugees from DP camps from Western Germany and Austria after the Second World War, including many engineers and their families, for whom it was imperative initially to find

positions for their survival. Many of them needed to improve their English vocabulary in business and technical terminology as well as day-to-day advice, which they were able to obtain from the SUEA. By organizing frequent meetings and necessary courses, lessons and referenda, together with scientific conferences and panels, the Society gave many members the more opportunities to introduce themselves to science and increase their general and professional knowledge.

Beginning in 1955, SUEA began the tradition of convening approximately every four years. There have been over ten conventions; some of them held jointly with Ukrainian Engineering Societies of Canada. The programs of the conventions always included, besides association business, scientific conferences, panels and entertainment. Sometimes these conferences were held honoring important dates or jubilees, for example: the 25th Anniversary of SUEA (New York, 1973), the 200th Anniversary of Independence of US (Philadelphia, 1976), the Millennium of Christianity of Ukraine (New York, 1988), the 50th Anniversary of SUEA (New Jersey, 1998), etc.

The organizational work of SUEA also included the activities of a few distinct sections, which have functioned separately with underlining programs, for example: the section for teaching general and Ukrainian technical terminology, the section for student affairs, the publishing program, the support program, etc. In 1950, SUEA began to publish "Ukrainian Engineering News"; originally being published quarterly, as of late, yearly. The support program included sporadic aid and support for a few needy members, financial aid for scientific goals, and lately (1990's) provided a few scientific institutions in Ukraine with scientific literature, computer technology and financial support.

Included with its above-mentioned work, the Society actively sponsored a cultural-entertainment program, which served to uplift the spirits of the society and family life for its members. They organized frequent meetings indoor or outdoors (picnics, excursions, sport competitions, etc.).

As a key member in the Ukrainian *Hromada* in the United States, SUEA took part in the activities of this *Hromada*, including activities that shared similar interests of SUEA and other organizations in the *Hromada*. As examples: the collection of funds, building, and dedication of the monument to T. Shevchenko in Washington, D.C., the collection of funds, building, and dedication of the Department of Ukrainian Language, Literature and History and Scientific Institute at Harvard University during the 1960-70 years, taking part in protests and manifestations for the persecuted churches and true believers and cultural-scientific activists in the Soviet Union and Ukraine, et al. Thus, SUEA not only dealt with its professional goal and mission per se, but it also took part in specific functions permeating the life and work of the Ukrainian *Hromada* in the US.

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНЖЕНЕРСЬКОГО РУХУ

Причини постання руху і ТУІА

“Кати знущаються над нами,
а правда наша п’яна спить”.

(“Кавказ”, Т. Шевченко)

Поява і діяльність Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА), пов’язані з традиціями українського інженерського руху на рідних землях перед Другою світовою війною, тому є доцільним подати на цьому місці кілька думок на цю тему. Під назвою “український інженерський рух” розуміємо широку діяльність Українського Технічного Товариства (УТТ) в Західній Україні під Польщею, його контакти і співпрацю з організованими групами українських інженерів на чужині і хвилево (часи “українізації”) з інженерами Радянської України в напрямі створення Всеукраїнської Федерації Інженерів. Безперечно, належить сюди велика і подивувідіна праця та зусилля УТТ в господарсько-економічному розвитку західно-українського населення для скріплення його позицій в боротьбі з утисками і насильством польської влади. Поневолення, яке принесла Друга світова війна, вповні знівечило всі здобутки і надбання УТТ, багато його членів були змушені шукати притулку в країнах західного світу. Поселившись в Америці, українські інженери зорганізувалися в ТУІА, перейняли традиції УТТ та одночасно з тим і моральний обов’язок продовжувати боротьбу за потоптані права народу на Батьківщині та відновлення українського інженерського руху на чужині.

Важкого удару зазнала українська наука і культура із втратою своєї незалежності у 1918 році. Російський царський уряд не дав був дозволу, щоб Києво-Могилянську Академію перетворити в Університет, а навпаки, в 1817 році Академію закрив. Здобувати вищу освіту приходилось в Петербурзі і Москві. Неодні з наших науковців терпіли наругу і приниження, дехто наложив головою. Ось кілька багатовимовних прикладів з нашої трагічної історії:

- вішановуючи 150-ліття від народження нашого математика Михайла Остроградського, в 1951 р., в Москві видали поштову марку з написом: “Выдающийся русский математик”; подібних марок присвячених іншим науковцям було більше.
- чому Рентген, а не Пулуй?
- чому і для кого працювали Сікорський, Тимошенко, Корольов та багато інших? Чи мусимо тепер писати в пресі “Вчений, якого слава оминула”?
- чи повіримо в це, що надійний і талановитий науковець Юрій Кондратюк (він же подав докладні описи і пляни лету і висадки людини на Місяці 50 років наперед), пішов охоче до армії і загинув у боях під Москвою в 1942 р.?

Безперервний психічний і фізичний терор застосовувала московська влада до українських науковців і провідної еліти нашого народу. Силою обставин вони “добровільно” переходили на працю до Петербургу (Ленінграду), Москви чи за Урал, щоб там вже одною мовою величати “могутні досягнення великого російського народу”. Регіональні чи республіканські Академії та інституції в Києві, Харкові чи у Львові були зведені до другорядної ролі і підчинені центральним у Москві. Як правило, не могли вони влаштовувати окремих міжнародних, тобто з народами Вільного світу, конгресів; їхні видання систематично переводили на одну спільну (російську) мову.

Населення Західної України під Польщею, хоч користало з деяких пільг і свобод, платило за це жахливу ціну – забороною школ і вищих наукових інституцій (нагадаймо тайний університет і технічні курси у Львові, закриття гімназій та інш.), всякого роду утисками і репресіями, пакетізаціями і арештами, паленням церков, змушуванням нашої інтелігенції шукати праці в корінній Польщі. Невідрадний стан нашого населення змушував провідних людей до рішучих заходів в боротьбі з фанатичним шовінізмом польської влади.

Доля судила, щоб українські інженери започаткували масову акцію і стали в авангарді захисників прав свого народу. Зорганізовані це від 1909 року в Українському Технічному Товаристві з головним осідком у Львові, з ціллю протиставитись нестерпній сваволі поляків, яким тоді дуже сприяв австрійський уряд на шкоду українцям, започаткували вони також мобілізацію сил для спротиву ворожій владі в Галичині. Під час з'їзду УТТ в травні 1932 р. прийняли важливі рішення, які в наступних роках довели до ожив-

леної діяльності всього українського населення, хоч також викликали нові хвилі переслідувань з боку влади. Великою моральною силою і заохотою в цій нерівній боротьбі з поляками був подивувідний розвиток українського господарства і промислу. Появилося багато нових підприємств: "Народна торгівля", "Маслосоюз", "Центросоюз", "Ревізійний Союз Українських Кооператив", банки: "Центрбанк", "Промбанк", "Українбанк", "Земельний Банк" та інші, організація "Сільський Господар" і т.п., які усвідомлювали населення і проводили велику культурно-освітню працю по селах і містах. Праця УТТ мала своєрідний економічно-політичний характер.

Провідними людьми УТГ в цьому періоді були інженери Юліян Павликівський і Євген Храпливий. Значну допомогу в їх праці надавали десятки членів Товариства, яке поступово розвивалося і з 65 членів в 1913 році досягло стану 280-и осіб в 1931 р.

Другою важливою ділянкою в праці УТТ було питання організаційного характеру і намагання об'єднати всіх українських інженерів в одну спільну організацію. Українська діяспора начисляла тоді к. 600-700 інженерів і техніків, об'єднаних в місцевих організаціях, найбільша з них (к. 160 членів) була в Чехословаччині, одна з найменших (к. 15 осіб) – Союз Укр. Інженерів в США. Предтечою для заснування спільної організації був з'їзд делегацій з різних країн, який відбувся 15-16 травня 1932 р. у Львові. У висліді нарад з'їзду затверджено місто Львів центром українського інженерського руху та ухвалено ряд резолюцій, між тим... "поширення господарсько-економічного життя в напрямі розбудови українського промислу як бази для росту інженерського руху, технічних наук і добробуту громадянства". Вибрані цим з'їздом, а властиво Конгресом, окремі комісії реалізували ці постанови. У висліді цих трудів і плянувань в Західній Україні з'явилося коло сотні чергових нових підприємств. Це було своєрідне "господарське чудо". Але намагання створити Світову Федерацію Українських Інженерів не увінчалися успіхом через заборону польською владою.

В цілях ще більшого організаційного об'єднання і нав'язання більших стосунків і співпраці з інженерами Радянської України, УТТ використало період відлиги і т. зв. "українізії". Встановлено тоді контакти з Науково-Технічним Товариством у Києві і з Асоціацією Українських Інженерів у Харкові. Деякі інженери з Галичини подались тоді на схід в пошуках за працею, невеликі групи інженерів з Києва і Харкова стали членами УТТ і прибували до

Львова на з'їзди, виголошували доповіді, ділились досвідом і т. п. Але зміна режиму і настанови Москви до України припечатала ці “небезпечно націоналістичні” прояви, припинились всі контакти, члени УТТ з Києва і Харкова впали першими жертвами, і слід за ними загинув.

Чергового удару зазнала українська наука та інженерський рух протягом Другої світової війни. Зовсім припинилася праця УТТ в Західній Україні, радянська влада зліквідувала всі підприємства і здобуті важкою працею надбання українського населення. Сотні інженерів і науковців подались на захід, щоб там наново організувати своє життя і продовжувати традиції з рідних земель. Хвилево корисну працю виконували українські інженерські товариства, спочатку у Krakowі (голова товариства - Зиновій Кохановський), а згодом у Німеччині, в Мюнхені, де в 1946 році засновано Товариство Інженерів і Техніків, відоме під назвою СУІТЕ; були також намагання створити подібні товариства в інших місцевостях Німеччини. Великим позитивним явищем цього важкого повоєнного періоду в окупованій Німеччині слід уважати появу і відновлення праці таких наукових інституцій як УТГІ (Укр. Техн. Госп. Інститут, заснований в 1932 році в Подебрадах), Укр. Вільний Університет, УВАН (Укр. Вільна Акад. Наук) та інші, які не тільки гуртували біля себе значне число наукових сил, але й сотні студентів технічних і споріднених наук, які згодом заповняли лави інженерського руху і товариств нашої діаспори.

Але щойно з масовим переселюванням воєнних втікачів з таборів Західної Європи і прибуttям більшого числа українських інженерів до Америки, прийшов час для започаткування більш організованого життя на чужині. Групі інженерів в Нью Йорку припала важлива і почесна роль заснувати в 1948 році Товариство Українських Інженерів Америки, яке сміло можна вважати передником світливих традицій УТТ з рідних земель, та пропагатором українського інженерського руху.

Використана бібліографія:

1. Енциклопедія Українознавства, ред. В. Кубійович;
2. Крайове Господарське Товариство “Сільський Господар” у Львові, 1899-1944 рр., видання УВАН, Нью Йорк 1970 р.;
3. Орган ТУІА “Вісти Укр. Інженерів”, ч. 1-2 за січ.-трав. 1970 р. – стаття З. Кохановського “До історії українського інженерського руху”;
4. Публікація “Український Інженер”, видана заходами ТУІА в 1969 р.

ЗАСНУВАННЯ ТУІА І ГОЛОВНІ НАПРЯМКИ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТИ

Ідея і чин

Ідея заснування Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА) народилась навесні 1948 року в Нью Йорку, коли невелика група українських інженерів, давніших і новіших емігрантів, в складі: Володимир Богачевський, Роман Баранський, Олександер Тимошенко, Іван Кузів, Юліян Ястремський та Іван Петренко, під проводом Мирона Лепкалюка рішила створити Ініціативний Комітет для підготовки і скликання Основуючих Загальних Зборів Товариства. Такі Збори відбулися 18-19 вересня 1948 року в при- міщенні церкви св. Юра в Нью Йорку. Присутні на зборах – 18 осіб (16 мужчин і 2 жінки) вислухали проект статуту і рішили заснувати своє професійне інженерське товариство. Управі, вибраній на Зборах, що її очолив В. Богачевський, доручено докладніше випрацювати статут і скликати перші Загальні Збори ТУІА. Відбулися ці Збори 20 листопада 1948 року, прийнято статут Товариства і вибрано Головну Управу ТУІА, яку знову очолив В. Богачевський. Один рік після того влада штату Нью Йорк зареєструвала ТУІА як професійну організацію і видала Товариству офіційний “Чартер”, або реєстраційний документ.

Головним поштовхом і мотивом для заснування ТУІА була спонука і бажання для продовжування українського інженерського руху і давніших традицій з рідних земель, як також і конечна потреба об'єднання розгублених українських інженерів скрізь по цілій країні, щоб спільними силами здобувати і закріплювати кращі позиції для себе і цілої громади.

Відділи ТУІА і стан членства

Невдовзі, після заснування ТУІА в Нью Йорку, зацікавлення Товариством поширилося на провінції та інші міста і штати, почали появлятися окремі його Відділи. З початком січня 1950 року почав працю перший Відділ у Філадельфії, а в листопаді цього ж року другий Відділ в Дітройті. Нові Відділи згодом постали в Чікаго,

Клівленді, Лос Анджелос, Бостоні, Вашингтоні, Нью Джерзі та інших містах. В 1957 році на терені Нью Йорку засновано окремий Відділ ТУІА щоб, в цей спосіб, дати змогу Головній Управі, яка досі провадила там всію діяльністю, присвятити більше уваги цілому Товариству, яке в найбільшому розвитку і стані начислювало 14 Відділів і близько тисячі членів. Сьогодні, з уваги на велике розрішення людей молодшої генерації та брак відповідних контактів з ними, а, з другої сторони, постійний відхід і смертність старших членів, привело до значного спаду стану в Товаристві, яке в останніх роках начислювало к. 700 осіб.

Крім звичайних членів, в Товаристві було 23 почесних і 14 заслужених. Серед почесних були відомі науковці і технологи: проф. С. Тимошенко, проф. О. Смакула, д-р Й. Харик, д-р М. Ярикович і одні з останніх – проф. д-р П. Таланчук – б. міністер незалежної України та космонавти ген. Л. Каденюк і д-р Я. Пустовий. Серед заслужених членів було два з філядельфійського Відділу ТУІА – Зенон Кохановський і Лев Яцкевич. В 1992 році Українська Академія Інженерських Наук у Києві іменувала 10 визначних членів ТУІА дійсними членами цієї Академії.

Статут ТУІА і його головні постанови

Статут ТУІА визначав функцію та головні цілі і завдання Товариства. Членами ТУІА могли бути особи українського походження із закінченою вищою освітою і дипломами технічних, або споріднених наук. Крім професійно-наукових зацікавлень, члени могли розвивати багаторічне товариське і розважальне життя, втримувати контакти і співпрацю з деякими науковими і суспільно-громадськими організаціями діяспори, або місцевих громад, напр. НТШ, УВАН, УККА, Т-во Укр. Лікарів, та ін.

Урядовими мовами Товариства були українська і англійська, але в практичному сенсі цю другу вживали рідко, лише в кореспонденції з урядовою владою, і деколи під час наукових конференцій, або в публікованих англомовних наукових статтях в журналі ТУІА. Як правило, під час всіх зборів, сходин членів, зустрічей і т.п., члени спілкувалися майже виключно українською мовою.

Зміни в статуті ТУІА звичайно розглядали наперед члени і поодинокі Відділи, а в кінці їх приймали голосуванням Заг. Збори Товариства.

Фінансові ресурси і бюджети ТУІА

Бюджети ТУІА виготовляла Головна Управа і їх розглядали і затверджували Загальні Збори. Справа фінансів в Товаристві була одною з найбільш критичних. Їх ніколи не було достатньо для забезпечення всіх бюджетних потреб організації, тоді як з ростом і щораз більшими вимогами членства, виникала потреба поширювати сучасні, або вводити нові і більш коштовні програми дій.

Фонди для покриття видатків адміністрації і виконування намічених програм, Головна Управа побирала з членських вкладок і частинно з приналежних датків Відділів, збірок серед членів на окремо призначенні цілі (напр. Фонд видавання журналу Т-ва, допомоговий фонд, та ін.), з частинних доходів з імпрез, і т.п. Але, поступово збільшувані видатки, внаслідок ухвалюваних більших бюджетів, змушували Головну Управу періодично підносити висоту річної членської вкладки, яка з початкових 6.00 дол. в 1949 р. становила 12 дол. в 1950 р., 15 дол. в 1956 р. і т.д. до 30 дол. в 1996 році. Члени-пенсіонери завжди вплачували вкладку зменшенню на одну третину; сьогодні вона становить 20 дол. від особи.

Повищі заходи, всеодно, не розв'язували вповні і задовільно всіх бюджетних проблем Товариства, тим більше, що частину (40%) із зібраних членських вкладок одержували Відділи для своїх власних потреб. Деякі більш чисельні і заможніші Відділи розуміли фінансові недомагання і бюджетні проблеми Головної Управи, тому добровільно і періодично пересилали до Нью Йорку додаткові суми, для скріплення фінансової бази організації.

Хронічний брак фондів часто обмежував працю Головної Управи і найбільше терпіла на цьому видавнича діяльність, а зокрема видавання власного журналу, який нерідко появлявся з запізненнями, або подвоєним числом, та в кінці з квартальної появив перейшов на піврічник і останньо на річник. Довелося також значно обмежувати програму студій української технічної термінології (ця програма мала на меті, між іншими, видавання техн. словників), допомогову програму та іншу працю.

Повільний спад членства в останньому періоді (1985-1998 рр.) і одночасно зменшенні фінансові засоби зовсім сповільнили всю діяльність Товариства.

Внутрішньо-організаційна діяльність

Внутрішня діяльність Товариства, крім приєднування нових членів і ведення фінансової господарки, згідно постанов статуту, охоплювала також ... "розвиток технічної науки і технічної професії членів" та ... "плекання засікавлення справами техніки і економіки України". Для скріплення вузлів приязні і співпраці в Товаристві, члени могли також плекати..."спільне товариське життя і всебічну допомогу".

В цілях виконування цих статутних постанов, обов'язували ухвали і рішення поодиноких програм, які періодично розглядали і їх ухвалювали загальні збори ТУІА або Пленарні засідання Гол. Управи та збори членів Відділів і їхні управи. Серед таких програм найбільш популярними завжди були наукового характеру, які включали окремі доповіді, або серії рефератів і наукових викладів виголошуваних під час сходин членів. Крім багатьох на загально-технічні теми, були також доповіді, які заторкували індустрію та економіку України. В 1960 році запроваджено Наукові Конференції, які включали доповіді опрацьовані визначними членами Товариства; мали вони вищий науковий рівень і їх влаштовували з нагоди з'їздів, або відповідних подій, відзначування ювілейів, роковин тощо.

Увійшло також до традиції Головної Управи скликувати кожного року навесні і восени зустрічі членів кількох регіональних Відділів: Сходу – в штаті Нью Йорк (з участю Відділів з Нью Йорку, Філадельфії, Бостону, Вашингтону, Сиракюз, Бффало, Нью Джерзі та ін.) і рідше Середнього Заходу – в штаті Мічіген (з участю Відділів в Дітройті, Чікаго, Клівленді та ін.), під час яких, крім ділових нарад про діяльність Товариства, програми включали культурно-розвагові виступи, дозвілля, спорт і т.п.

Видавнича діяльність ТУІА

Пресовий орган ТУІА "ВІСТІ" почав появлятися на весні 1950 року, циклостилевим способом, 10 разів річно. По двох роках журнал поширило і друковано, а від 1956 року він виходив під назвою "ВІСТІ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ", довгий час появлявся квартально, в останніх роках виходить як річник.

Крім технічно-наукових статей, у журналі поміщувано хроніку подій з життя Товариства і поодиноких Відділів. Довгий час (від 1973 до 1988 року) в журналі завжди було призначено 4 сторін-

ки на “Словник вибраних термінів” – переважно з технічних наук в опрацюванні члена ТУІА Анатолія Вовка.

Головними редакторами журналу в хронологічному порядку були: Р. Волчук, З. Туркало, С. Процюк, С. Туркало, Ю. Гончаренко, та інколи інші члени Товариства.

В 1969 році почав також виходити квартальник, “Бюллетень”, який докладніше інформував членів про працю Головної Управи. В останніх роках появлявся рідше і неперіодично.

Серед інших видань Товариства слід відмітити дві праці, опубліковані заходами Відділу ТУІА Нью Йорку: збірник “Український Інженер” в 1969 році, 94 стор. і “Завоювання Міжпланетарних Просторів” Ю. Кондратюка (1972 рік, 84 стор.).

Відділ ТУІА в Чікаго, заходами члена Товариства Б. Пелевовича, опрацював і видав монографію “Нарис Американського Патентового Права”, 1962 рік.

При співпраці з НТШ в 1962 р. в Нью Йорку появилося видання (22 стор.) “Модерна Українська Номенклатура Неорганічної Хемії”; видання НТШ.

Довший час, в початкових періодах, були намагання розвинути програму студій української технічної термінології, включно з видаванням технічних словників, але з уваги на брак більшого числа фахівців і співробітників та потрібних фондів для реалізації цієї справи, ця діяльність не дала бажаних результатів.

З’їзди ТУІА і співпраця з Українським Технічним Товариством в Канаді

Українське Технічне Товариство в Канаді (УТТК), подібно до ТУІА, утворилося в травні 1950 року в Торонто, але чисельно було воно значно менше; на початку 1960 року начисляло 133 члени в більших містах країни – Торонто, Монреаль, Вінніпег та кількох інших. Дальше його ріст був повільний. Намагання УТТК прилучитися до ТУІА не могли бути виконані з уваги на перешкоди правного характеру, тому в 1955 році обидва Товариства затвердили програму і провели Перший з’їзд членів ТУІА і УТТК в Торонто. Результатом цього з’їзду і його ділових нарад було покликання до життя окремої Комісії відомої тоді під назвою: Координаційний Осередок Праці (КОП), який мав випрацювати докладніші деталі майбутньої співпраці обох Товариств. Співпраця та мала на меті досягнути повну консолідацію українських інженерів в США і

Канаді, а згодом і цілій діаспорі (створення Світової Федерації Укр. Інженерів) і започаткувати спільні дії в площині науково-професійній, видавничій і т.п., а також наблизити обидва Товариства і встановити більші контакти і співпрацю з деякими науковими Товариствами діаспори (УВАН, НТШ).

В наступних роках і в рамках взаємної співпраці, обидва Товариства відбули сім чергових з'їздів, напереміну в США і Канаді і спільно видавали журнал "Вісті Укр. Інженерів", хоч загальний вклад УТТК в цих спільних заходах був пропорційно менший до ТУІА. Не зважаючи на спільні заходи і зусилля зорганізувати Світову Федерацію Укр. Інженерів, через слабкі контакти і активність наших інженерських груп в інших країнах, зреалізувати цю ідею спочатку не вдалося. Щойно в 1980 році таку Федерацію, під час з'їзду в Торонто, оформлено, але проявила вона вже доволі слабу діяльність.

Допомогова Програма ТУІА

Окремої і постійної програми допомоги в Товаристві не було через брак відповідних фондів на ту ціль і куди важливіші інші бюджетні зобов'язання ТУІА. Все таки, в міру можливостей, Головна Управа приділяла невеликі суми допомоги на різні цілі, найчастіше для підтримки української науки (напр. Енциклопедія Українознавства, проект Гарварду, та інш.) і культурно-наукову діяльність деяких організацій (НТШ, УВАН). З невеликих допомог користали інколи деякі члени Товариства, або їхні родини в разі скрутних обставин – безробіття, смерті члена, та інших випадків.

Заходи в 1960 і 70-х роках дати всім членам ТУІА відповідне забезпечення (у випадку смерті, хвороби, безробіття і т.п.) не мали успіху через великі кошти ("премії"), яких вимагали уbezпеченеві компанії.

Більш поширені програми допомоги розвивали і реалізували деякі більші Відділи ТУІА (Філадельфія, Нью Йорк, Дітройт та ін.), які скоріше здобували на це потрібні фонди і приділяли їх багатьом організаціям своєї громади, розвиткові української науки, студентам, видавничим цілям і т.п., як також і потребуючим членам Товариства, або українським немічним інженерам в Західній Європі.

Товариство і його Відділи також включилися і члени підтримували збіркові акції організовані в Громадах, які були призначенні для придбання фондів на окремі цілі, такі як: побудова

пам'ятника Тараса Шевченка, фонд залишениців в Німеччині, допомога українському музею в Нью Йорку, Фонд Катедри Українознавства (ФКУ).

Зовнішня діяльність ТУІА

Будучи найбільш чисельною професійною організацією нашої діаспори, ТУІА, як член організованої спільноти на чужині, брав участь у житті і праці української громади в США, а зокрема в праці репрезентативної організації УККА і пізніше в рядах СКВУ. Близькі контакти і стосунки ТУІА втримувало з науковими організаціями діаспори: НТШ, УВАН, УВУ, редакцією Енциклопедії Українознавства, та ін. в цілях обмеженої співпраці наукового характеру. Деякі члени ТУІА були також членами цих наукових установ і приділяли більше часу та енергії в їх праці.

Контакти і співпраця та допомога вільній Україні

Політичні обставини не дозволяли на будь-які ширші контакти і співпрацю ТУІА з людьми чи організаціями Радянської України. Щойно в 2-й половині 1980 років, в періоді так званої "голосності" і політичного відпруження та привернення обмежуваних людських свобод на рідних землях, українська діасpora, а в тому також і ТУІА, мали змогу частіше контактуватися і нав'язувати стосунки з людьми і організаціями та науковими установами в Україні.

Зокрема побут в Україні представника ТУІА д-ра О. Мороза (1989-90 рр.), а згодом й інших членів Головної Управи, довели до започаткування близької співпраці поміж ТУІА і Київським Політехнічним Інститутом (КПІ) та підписано угоду про співпрацю в близькому майбутньому. У висліді цих початкових контактів проф. д-р П. Таланчук, ректор КПІ, відбув кілька відвідин до США а члени ТУІА мали змогу брати участь в Науковій Конференції КПІ в Києві в 1990 р.

Подібно нав'язано контакти і співпрацю з Політехнікою у Львові і новопосталим тоді Інженерним Товариством на чолі з д-ром В. Чабаном, який вкоротці також мав нагоду відвідати США і ТУІА.

Допомога ТУІА науковим установам в Україні йшла по лінії постачання їм потрібних інформацій з різних ділянок науки, а

З ХРОНІКИ ТУІА: 1948-1998 рр.

Важливі події

18-19 вересня 1948 року відбулися в Нью Йорку основуючі Загальні Збори ТУІА. Першим головою Товариства обрано Володимира Богачевського.

Січень 1950 року у Філадельфії почав діяти перший Відділ ТУІА, а в листопаді цього ж року – другий Відділ в Дітройті. ТУІА начисляло 157 членів.

3-4 вересня 1954 року в Торонто відбувся 1-й З'їзд членів ТУІА і УТТК. Були виголошенні одна ширша програмова доповідь П. Шоха і 12 коротких на технічні теми. Накреслено широку програму співпраці між обома Товариствами.

30-31 серпня 1958 р. в Нью Йорку відбувся другий З'їзд членів ТУІА і УТТК. З'їзд вшанував 60-ліття Київської Політехніки і 60-ліття Студентського Т-ва. “Основа” при Львівській Політехніці; цим темам були присвячені окремі доповіді. З'їзд також докладно перевірив недоліки в праці обох Т-в.

5-6 вересня 1964 р. в Торонто влаштовано III-й З'їзд членів ТУІА і УТТК. Під час наукових сесій було виголошено ряд доповідей на тему економіки і техніки в Україні і про завдання і ролю українського інженера у діяспорі в поєднанні з його суспільно-громадською працею.

20-21 листопада 1967 р. з нагоди Світового Конгресу Вільних Українців в Нью Йорку відбувся 4-тий З'їзд українських інженерів із США, Канади, і деяких інших держав. Обговорено питання взаємної співпраці в майбутньому.

22 травня 1971 р. у Філадельфії відбулися Загальні Збори ТУІА. Володимир Гнатківський втретє був вибраний головою Т-ва, яке начисляло коло 650 членів.

20-21 листопада 1971 р. в Торонто влаштовано 5-й З'їзд членів ТУІА і УТТК. Ряд виголошених доповідей порушили питання занечищення довкілля в Північній Америці і Україні, космічних польотів, про науку і техніку в США і Україні та Радянському Союзі.

- 14 квітня 1973 р.** відбулася у Філадельфії, спільна з Нью Йорком, Наукова Конференція. Цікаву доповідь на тему його участі в будові підземки у Вашингтоні виголосив архітект Олександр Тимошенко.
- 27-28 жовтня 1973 р.** в Нью Йорку влаштовано З'їзд для відзначення 25-ліття ТУІА. В Науковій Конференції виступали проф. Богдан Гнатюк і д-р Ярослав Заліпський з Філадельфії. В програмі був також бенкет і баль.
- 13-14 листопада 1976 р.** у Філадельфії відбувся 6-й З'їзд членів ТУІА і УТТК. В програмі серед 14-ти виголошених доповідей були: д-ра О. Білика, проф. Б. Гнатюка і Л. Яцкевича; цей останній порушив тему української технічної термінології. Слідували опісля ділові наради, бенкет і баль.
- 7-8 жовтня 1978 р.** в Чікаго з нагоди 30-ліття Товариства відбувся З'їзд членів ТУІА. Програма з'їзду включала Наук. Конференцію, бенкет і баль.
- 17-18 лютого 1979 р.** у Філадельфії відбулися Надзв. Загальні Збори ТУІА для полагодження статутових проблем. При цій нагоді відзначено ювілей 30-ліття праці Відділу у Філадельфії.
- 15-16 листопада 1980 р.** в Торонто відбувся 7-ий З'їзд членів ТУІА і УТТК. В програмі було виголошено доповіді на тему сучасної техніки в Україні. В ході нарад порушено питання і рішено заснувати Світову Федерацію Українських Інженерських Товариств діяспори.
- 15 травня 1982 р.** у Вашингтоні, в престижевій залі Екзекутивного Будинку Білого Дому, влаштовано Наукову Конференцію. Серед 8-и доповідачів виступала також д-р Ніна Караванська – член Укр. Гельсінської Групи, порушуючи тему переслідування науки в Україні.
- 19 листопада 1983 р.** в Нью Йорку влаштовано Наукову Конференцію, присвячену 50-м роковинам штучного голоду в Україні.
- 24-25 жовтня 1987 р.** в Дітройті відбувся З'їзд ТУІА, присвячений 1000-літтю Християнства в Україні. В програмі крім зустрічі, нарад і бенкету, була виставка “Зруйновані церкви і храми Києва”.
- 7 травня 1988 р.** спільними силами Відділів Нью Йорку, Нью

Джерзі і Філадельфії, в Нью Йорку влаштовано Наукову Конференцію для відзначення ювілею 1000-ліття Християнства в Україні. Доповіді виголосили два архітектори: І. Зайць, Т. Геврик та проф. Р. Гаєцький, на тему укр. церковного мистецтва, архітектури храмів, і т.п.

21 жовтня 1989 р. відбулося Пленарне Засідання Головної Управи ТУІА, під час якого, крім ділових нарад, порушено питання наладнання прямих зв'язків з Україною і негайної потреби допомоги в характері технічної літератури та узгодженого комп'ютерного стандарту української мови. Гість з України В. Калиниченко доповідав на тему науки і технологій в Україні.

Лютий 1990 р. член ТУІА д-р О. Мороз з рамени Товариства перебував в Україні в справі узгодження щодо майбутньої співпраці поміж ТУІА і Київським Політехнічним Інститутом (КПІ). Проректор КПІ д-р М. Згурівський і д-р О. Мороз підписали Протокол про взаємну співпрацю.

Травень 1990 р. – у Львові постало Українське Інженерське Товариство, яке пізніше (в червні 1991 р.) стало членом Укр. Інженерської Спілки.

17-20 жовтня 1990 р. в Києві в приміщеннях Політехнічного Інституту відбулася 4-а Міжнародна Конференція на тему “Проблеми Комплексної Автоматизації”. З рамени ТУІА було виголошено 4 доповіді. Коло 20 членів ТУІА взяло участь у Конференції. Ця подія ще більше наблизила і затіснила зв'язки ТУІА з Україною і з КПІ зокрема.

7-8 червня 1991 р. в Києві постала Спілка Українських Інженерів. В заснуванні брали участь представники 14 областей; представником від ТУІА був довголітній член Ігор Суховерський. Головою Спілки вибрано д-ра Петра Таланчука – ректора КПІ.

28 червня 1991 р. в Києві створено Академію Інженерських Наук. Президентом Академії обрано д-ра Петра Таланчука.

Липень 1991 р. з візитою до США прибув д-р Петро Таланчук разом із своїми двома співпрацівниками, д-ром В. Авраменком і Л. Потапенком. 15-18 липня вони відвідали Чікаго і місцевий Відділ ТУІА, 20 липня Балтимор, де була зустріч Відділів Вашингтону і Філадельфії, а 24 липня – Нью Йорк.

В цих зустрічах було порушено дальші контакти і співпрацю.

24 серпня 1991 р. Україна проголосила свою державну незалежність. Значно посилились контакти і співпраця ТУІА з науковими установами на рідних землях.

15 березня 1992 р. в готелі Рамада, Іст Ганновер, Н. Дж., відбулася зустріч членів Гол. Управи і Т-ва з представниками України – міністром освіти д-ром Петром Таланчуком (також президентом Академії Інженерських Наук) і його співпрацівниками – д-ром Михайлом Згурівським і д-ром Анатолієм Петренком. З цієї нагоди 10-м визначним членам ТУІА вручено грамоти і звання члена Академії Інженерських Наук України. ТУІА іменувало д-ра Петра Таланчука почесним членом Товариства.

7-10 липня 1992 р. ТУІА взяло участь в науковій конференції в Києві на тему “Стан промисловості України та шляхи її розвитку”. Згодом окрема делегація від Товариства відвідала Львів і Політехнічний Інститут та Інженерське Товариство.

18-20 травня 1993 р. голова ТУІА і група членів (5 осіб) взяли участь у Першому Міжнародному Симпозіюм укр. Інженерів-механіків у Львові, який організував Політехнічний Інститут. Група також відвідала Київ, мала зустріч з міністром освіти П. Таланчуком та іншими науковцями.

12-15 жовтня 1994 р. у Львові відбулося святочне відзначення 150-ліття Львівської Політехніки. В програмі була Наукова Конференція, організована інженерсько-будівельним факультетом на тему “Проблеми теорії та практики будівництва”. Голова ТУІА з численною делегацією Т-в брав участь в цьому ювілії у Львові, а згодом голова і кілька членів Товариства відвідали Київ, де також мали зустрічі і розмови на теми взаємної співпраці з провідними людьми Академії Інж. Наук та Інж. Спілки.

22 листопада 1994 р. голова ТУІА Г. Кузьма з дружиною взяли участь в святочному привітанні президента України Л. Кучми в Білому Домі у Вашингтоні.

4-6 травня 1995 р. голова ТУІА очолював делегацію Товариства (8 осіб) в Науковій конференції Львівської Політехніки; 5 членів з Америки виголосили доповіді.

10 січня 1998 р. в Нью Йорку відбулася зустріч членів Товариства з астронавтами з України Леонідом Каденюком і д-ром Ярославом Пустовим, які перебували в США у зв'язку з космічним летом Л. Каденюка та іншими членами залоги на американському кораблі. Подібна зустріч членів Відділу з астронавтами відбулася також у Філадельфії.

7 листопада 1998 р. в готелі Рамада Ін. в Іст Ганновер, Н. Дж., відбувся бенкет з нагоди 50-ліття ТУІА. В програмі свята 25 членів Товариства були відзначені грамотами за віддану працю на користь ТУІА.

ПОЧАТКИ ВІДДІЛУ ТУІА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ЙОГО ПРОГРАМИ ДІЙ

Заснування Відділу

Немає сумніву в тому, що б постале в 1948 р. в Нью Йорку Товариство Українських Інженерів Америки не мало впливу і не прискорило започаткування подібного Товариства у Філадельфії. Згуртованих було тут близько сотні переселених з Європи українських інженерів і техніків та споріднених фахівців. Їхні думки, однаке, щодо заснування свого зовсім незалежного товариства, або приєднання до ТУІА в Нью Йорку, були поділені. Стояв також на перешкоді статут ТУІА, який не дозволяв вступу до Товариства недипломованим інженерам і технікам, яких було значне число у Філядельфії.

Серед цих сумнівів і розбіжностей, по кількамісячній підготовці, скликано на день 14 серпня 1949 р. у Філядельфії Основуючі Сходини, на яких рішено тимчасово заснувати окреме Технічне Товариство. Вибраній управі доручено завдання вступити в переговори з ТУІА з метою домовлення про евентуальну злуку обох Товариств і наладнання справи доступу і членства для техніків і недипломованих інженерів. Така злуха і приєднання Філядельфії до ТУІА наступила в половині січня 1950 р.. Але, питання вступу до Товариства для техніків і споріднених недипломованих фахівців позитивно розв'язати не вдалось з уваги на потребу зміни статуту і самої назви Т-ва, а дальше і нової реєстрації в уряді. Таким чином початковий стан членства у Філядельфії різко обнизився до 13 осіб.

Основниками першого Відділу ТУІА у Філядельфії були такі члени:

1. Гриценко Олександер	8. Сірий Іван
2. Диміцький Михайло, д-р	9. Слонський Іван
3. Дяченко Лідія	10. Смішкевич Еміль
4. Качор Володимир	11. Филипович Евстахій
5. Кохановський Зиновій	12. Черник Іван
6. Ліщинський Михайло	13. Яцкевич Лев
7. Пежанський Михайло	

Одночасно Головна Управа в Нью Йорку розглядала аплікації від наступних кандидатів: проф. Б. Гнатюк, Л. Кушнір, І. Куземський, В. Шиприкевич, М. Караман, Б. Кивелюк, О. Богачевський та кілька інших.

Склад першої управи Відділу в 1949-1950 рр. був такий:

Кохановський Зиновій – голова

Яцкевич Лев – секретар

Куземський Іван – касир

Сірий Іван – член

Синенький Іван – член

Низький стан членства не дозволяв на будь-яку ширшу діяльність у Відділі, а брак мінімальних фондів і власного приміщення також обмежували всю роботу.

Проблеми початкових років

Коли по Другій світовій війні українські інженери почали прибувати до Америки, країна ця переживала велику економічну і господарську кризу.

Кінець війни, хоч і приніс мир і спокій, але також раптове сповільнення великої воєнної індустрії та інших галузей господарства, зникали на очах мільйони верстатів праці. Масове безробіття, додатково спричинене звільненими з військової служби вояками, викликало напруженну ситуацію не тільки серед місцевого населення, але ще більше серед прибуваючих з Європи переселенців і негромадян. В пошуках за працею вони могли найчастіше покладатися на дешеві і некваліфіковані роботи.

Переглядаючи архівні матеріали Відділу ТУІА у Філадельфії, можна натрапити на ось такі записи з тих часів:...". З-поміж інженерів тільки В. Качор працював креслярем у фірмі Селяс Ко. Всі інші колеги працювали фізично. Вечорами, по роботі, збиралися вони разом, вишукували фірми і агенції, перекладали свідоцтва (дипломи), писали і висилали прохання про працю". Часті сходини служили членам для виміні їхніх думок та інформацій в цілях нав'язування контактів з підприємствами і працедавцями. Деякі корисні інформації та поради приходили нераз від Головної Управи з Нью Йорку, де завжди були кращі перспективи влаштуватися на задовільний професійний роботі.

Одним з більших недомагань серед інженерів у Філадельфії

було доволі високе число агрономів і лісівників, для яких в густозаселених індустріальних східних штатах країни ледве чи було досить вільних позицій на їхню працю. Не бажаючи поселюватись в далеких сільськогосподарських районах, вони залишалися і працювали близько своєї громади, а влаштовуючись на споріднені фахові роботи, були змушенні набувати додаткові кваліфікації і перевищкий. Радо помагали їм в цьому інші досвідчені члени Відділу, які свого часу, провадили курси креслення, з яких користали також інші члени громади. Додатково, з рамени Відділу, для перевищку члени організували лекції і реферати на технічно-наукові теми, курси англійської мови і термінології, тощо. Значну допомогу в організації курсів і рефератів подавали члени – проф. Б. Гнатюк, В. Шиприкевич, Л. Яцкевич, Г. Кузьма, М. Романець та інші.

Особливую подію в пошуках за професійною працею, було нав'язання контакту з одним інженерським товариством у Філадельфії, завдяки якому кільком членам Відділу вдалось влаштуватись на задовільних роботах у відомих підприємствах Вестинггауз і Лінк Белт. Вкоротці їхніми слідами пішли туди деякі інші члени. Великий попит на інженерські сили принесла Корейська війна в 1950 р. У висліді цього та дальших заходів і старань, вже при кінці 1950 р. к. 80% членів Відділу виконувало задовільні професійні праці. Щойно тоді могли вони свободно розвивати властиву і накреслену статутом діяльність, присвятити більше уваги і часу розбудові своєї організації та праці в громаді.

Пожвавіли тоді контакти і співпраця з Головною Управою в Нью Йорку. Кожночасні голови Товариства вважали своїм обов'язком щонайменше один-два рази в році відвідувати Відділ у Філадельфії, щоб спільно порушувати ряд важливих питань. Праця в суспільно-громадському секторі також починала набирати конкретних форм і змісту: нав'язано стосунки з більшими репрезентативними організаціями у Філадельфії, такими як ЗУАДК, УККА, Т-вом "Самопоміч", та іншими.

Членство і науково-професійний потенціял

Найбільш характерною прикметою та ознакою сили і значення кожної організації є, безперечно, її члени і їхні здібності цю організацію провадити. Відділ ТУІА у Філадельфії винятком не був, отже вся його діяльність та здобутки і надбання на протязі років були виявом хисту та організаційно-професійних і науково-інтелек-

туальних здібностей і талантів всього членства. В дальшому розумінні це були також їхні ідеї та корисні ініціативи, охота і бажання ці ініціативи пропагувати і розвивати. Коли зважити, що в умовах української діаспори праця багатьох організацій, включно з ТУІА, базувалась на виключно добровільному вкладі енергії і часу членів, стає зрозумілим наскільки важливими у Відділі були всі повищі фактори для збереження і продовжування тяглої та успішної діяльності.

Від самих початків свого існування і на протязі п'ятдесяти років праці Відділ ТУІА у Філадельфії завжди був одним з найбільш чисельних і активних в Товаристві. Наявність в місті і його околицях великої і активної української громади і широкої системи шкіл, університетів та коледжів була запорукою і джерелом постачання все нових членів і постійного росту Відділу. Подана внизу таблиця вказує на чисельний ріст і стан членства Відділу і цілого Товариства в наведених роках:

Таблиця ч. 1

Рік	Стан членства	
	ТУІА	Філяд. Відділ
1950	157	21
1960	520	74
1970	629	113
1980	800	132
1990	693	91
1999	к.700	88

Як видно з повищої таблиці, початковий ріст членства в Товаристві досягнув у 1980 р. свого вершка і приблизно в останніх 15-и роках стан почав маліти. Багато молодих абсолювентів технічних шкіл шукали праці в дальших штатах і на постійно виїздили і поселявались там, де були кращі можливості не тільки професійні, але також розвагові, спортивні та інші вигоди. Смертність, резигнації та виїзди пенсіонерів в інші місцевості і штати також причинились до спаду членства. За весь час від 1949 до 1999 року Відділ у Філадельфії мав у своїх рядах 260 членів, між ними 244 мужчин і 16 жінок. Повний реєстр їх поданий при кінці цього видання. Репрезентували вони різні ділянки інженерських і споріднених наук, згідно поданої внизу Таблиці ч. 2.

Таблиця ч. 2

Аеронавти	- 3	Геологи	- 3	Лісівники	- 12
Агрономи	- 24	Гірники	- 5	Математики	- 3
Архітекти	- 11	Економісти	- 8	Металурги	- 8
Біохеміки, біологи і біоніки	- 4	Електрики	- 34	Механіки	- 54
Будівельники	- 35	Індустр. інж.	- 6	Фізики	- 6
Буд./Еколог	- 1	Комерц. інж.	- 1	Хеміки	- 25
Інж. Адвокат	- 1	Землеміри	- 2	Компют. інж.	- 1
		Геохеміки	- 1	(невизначені - 12)	

Серед членів Відділу у Філіядельфії було поважне число осіб (к. 27%) з вищими науковими титулами – доктор, або магістер наук; три члени мали подвійний титул магістра. Інших вісім членів в давніших часах були викладачами вищих технічних закладів в Україні, а останньо, на еміграції, в наших наукових установах: УВУ, УТГІ та ін., чотири члени були постійними викладачами в американських коледжах та університетах, два члени виконували таку працю принародно (частинно). Годиться також відзначити факт, що в 1992 році члени Відділу: д-р Дарія Лисий і д-р Олекса Біланюк були іменовані членами Української Академії Інженерських Наук в Києві.

Наступна Таблиця ч. 3 подає докладніший розподіл членів за їх науковими титулами:

Таблиця ч. 3

Титул або науковий ступінь	Число членів у Відділі (50 років)		
	Жінки	Мужчини	Разом
Бакалавр наук	16	244	260
Магістер наук	2	39	41
Доктор наук	2	22	24

Всі ці талановиті члени творили в Товаристві, а зокрема у Відділі, значний науково-інтелектуальний потенціял. Вміле використання їх для конкретних цілей і завдань в Товаристві було одним з головних доручень керівних органів організації. Чи це була їхня участь і праця в проводі, комісіях та інших органах Товариства, зовнішня презентація, чи співпраця з редакцією журналу Т-ва “Вісті Українських Інженерів”, або виступи з доповідями під час з'їздів і наукових конференцій, їхня присутність і спілкування з

членами мали завжди позитивний вплив, давали заохоту і притягали людей до своєї організації. На зовнішньому відтинку, виступаючи як речники Т-ва, або виконуючи головні функції в багатьох суспільно-громадських організаціях, великою мірою причинились вони не тільки до збільшення авторитету і ваги Товариства в громаді і серед чужинців, але й взагалі до піднесення організованого життя українців у Філядельфії.

Повний список членів Відділу, поміщений при кінці цієї публікації, подає більше і докладніші інформації про працю у Відділі і в громаді багатьох осіб в часі 50-их років.

Організаційна праця Відділу

В основному всю організаційну працю Відділу визначав статут і Правильник Діяльності Відділів ТУІА, але засяг цієї діяльності залежав від заінтересувань та людських і фінансових засобів Відділу. Філядельфійський Відділ ТУІА був і досі є одним з найбільш чисельних в Товаристві і майже завжди розпоряджав відповідними фондами, що запевняло йому постійну многогранну працю і розвиток. З виїмком останнього періоду (1990-і роки), в якому праця Відділу дещо послабла, всі інші попередні роки і періоди позначились поступовим ростом членства, збільшенням його активності, а також, постійним ростом його фінансових засобів.

Всю працю Відділу плянувала і ухвалювала управа і поодинокі референти, в окремих випадках також ширші сходини членів. Відділ мав також обов'язок придержуватись і виконувати постанови вищих органів Товариства. Виконувану діяльність завжди критично розглядали і приймали кожнорічні загальні збори членів Відділу. Докладну перевірку всієї діяльності, а зокрема фінансової господарки і всього майна, переводила контрольна комісія, яка звітувала під час загальних зборів і подавала до відома про вислід контролі.

Всю організаційну діяльність Відділ провадив в кількох напрямках і кожен з них був призначений для окремих цілей і мети, наприклад: організуування сходин членів, зустрічей і т.п., приєднання членів і розбудова Товариства, здобування потрібних фондів і їх розподіл, контакти і кореспонденція та співпраця з Головною Управою, праця в суспільно-громадському секторі і т.п.

Окрім сталих контактів і співпраці Відділу з Головною Управою, кожночасні управи приділяли найбільше уваги і праці в двох напрямах:

1. Професійної досконалості членства і піднесення їхнього науково-вого рівня і знання. В тих цілях організували технічно-наукові реферати, доповіді і Наукові Конференції; багато прикладів таких доповідей подано в наступних розділах.
2. Культурно-розвагової активності членів, яка включала зустрічі членів і їх родин (найчастіше весняні та осінні пікніки на тлі природи), зустрічі в публічних місцях і ресторанах, або участь членів у подібних зустрічах, організованих Головною Управою та кожнорічні імпрези – “Балі інженерів”. Зокрема ці останні мали винятково особливе значення на терені Філядельфії, бо не тільки були поставлені на високому культурно-розваговому рівні і притягали велике число членів і їх родин та репрезентантів громади і студентів (нерідко 500 і більше осіб), але також давали поважні внески до каси Відділу. Цей факт вможливлював і сприяв розвиткові інших програм в Товаристві і започаткуванню “Стипендійного фонду” для підмог студентам і українській науці, деяким організаціям місцевої громади і підтримці багатьох ініціатив та починів цілої діаспори.

Фінансові засоби Відділу

Кожна праця і діловодство, для осягнення намічених плянів і мети вимагають вкладу відповідного капіталу. Цей капітал та основні фонди, для реалізації своїх задумів та ініціатив, Відділ побирає із частини членських внесків – 40%, згідно постанов статуту Товариства. Але загальні суми із зібраних внесків мабуть ніколи не були достатніми, ні у Відділі ні в Гол. Управі, щоб вповні розвивати бажану діяльність. Хоч періодичні підвищування членських вкладок хвилево помагали вирівнювати бюджетові задовження управ, всеодно, питання фінансів і їх хронічного недобору було одним з найбільш критичних в Товаристві. Ця обставина заставляла Відділ до рішучих застанов і акцій для здобуття фондів з інших джерел і, як виявилося, таким найбільш надійним джерелом були кожнорічні імпрези “Балі інженерів”. З приходів цих імпрез Відділ значно скріплював свою фінансову базу, і ці додаткові фонди дозволяли на ширший розвиток деяких програм, а передовсім започаткування нових, наприклад “Зустрічі із студентами”, допомоги для розвитку української науки і суспільно-громадських організацій, молодечих груп, шкіл і т.п.. Немалі суми Відділ відсилав періодично до Головної Управи для бюджетових потреб Товариства.

Загальні підрахунки вказують, що на протязі 50-ти років діяльності філяд. Відділ переслав Головній Управі к. 38 тисяч дол. у формі членських внесків і додаткових допомог. Докладніший список датків і допомог на різні суспільно-громадські цілі та стипендії студентам, видавничі праці і т.п., поданий окремо при кінці цієї публікації.

Співпраця з Головною Управою ТУІА

Вже в самих початках своєї діяльності Головна Управа і Відділ ТУІА у Філадельфії нав'язали обопільні приязні і близькі контакти та співпрацю, яка продовжувалася довгими роками і триває до сьогодні. Стосунки ці перетворились у своєрідну традицію, часто вони включали спільні наради, разом влаштовувані наукові конференції, спільну участь в імпрезах та зустрічах членів, підготовку програм деяких з'їздів ТУІА, виміну доповідачами, заходи видавати свій журнал, тощо. Тому з особливим вдоволенням годиться тепер підкреслити значні користі і плоди цих взаємних довголітніх стосунків. Часто під час загальних зборів, до Філадельфії з Нью Йорку прибували голови і нераз більше членів Гол. Управи, тоді як Відділ висилав часто багаточленні делегації до Нью Йорку, щоб спільними силами вирішувати критичні питання і проблеми Товариства. Як було подано попередньо, значне число членів Відділу було в різних роках в складі Гол. Управи і керівних органів ТУІА, два члени Відділу очолювали Товариство: Р. Волчух (1955-56) і М. Борецький (1979-81). Філадельфійський Відділ повсякчасно подавав моральну, фінансову та іншу допомогу Гол. Управі і Товариству у виконуванні їх завдань.

Імпрези і культурно-розвагова програма Відділу

Культурно-розвагова програма Відділу у Філадельфії була одною з найважливіших. Вона часто була відповідлю на запитання багатьох членів... "що дає мені Товариство?" І не тільки сам статут Товариства дозволяв і поручав цю діяльність "спільнотого товариського життя та всебічної допомоги"; вона була природною вимогою і конечною потребою вже в самих початках діяльности. Починаючи працю в 1950 р. з "нульових" бюджетів і при відсутності своєї домівки, одинокими розвагами членів були тоді "чайні вечори" в приватних помешканнях, куди могло сходитися лише по кілька

членів і їхніх родин для гутірок, виміни новин і дозвілля. Кожнотижневі суботні сходини в більших приміщеннях були організовані для ділових нарад, вислухання цікавого реферату, розваг і т.п..

Із збільшенням членства управи Відділу почали вводити нові роди дозвілля та зустрічей членів і їхніх родин на тлі природи, в підміських парках та дальших околицях, нерідко і гірських, які організували двічі в році: на весні і восени. Був час, коли такі зустрічі організували спільно з іншими Відділами (найчастіше з Нью Йорком) на відомих відпочинкових оселях в горах. В останніх часах популярними стали пікніки на оселі “Тризубівка” біля Філадельфії. Деколи зустрічі та імпрези відбувалися в закритих приміщеннях і ресторанах і були призначені для відзначення окремої події, ювілею, або просто, щоб бути на дозвіллі з членами іншої організації, напр. Т-вом. Укр. Лікарів, та ін., і тоді, залежно від мети, управа підготовляла відповідну програму.

В 1954 р. запроваджено популярні імпрези “Балі інженерів”, які кожнорічно відбувалися в залах відомих готелів і вкоротці набули широкого розголосу, також поза Філадельфією. Заходила потреба старанно ці імпрези підготовляти і укладати програму. Після кількох початкових років, такі програми були усталені і включали бенкети, вокально-мистецькі виступи, презентації деб'ютанток та забаву з танцями при звуках відомих оркестр. Велика Громада Філадельфії, репрезентанти різних організацій і студенти та підростаюча молодь і все членство Відділу відвідували ці імпрези і їх підтримували.

Довший час в 1960-70 роках досить популярними у Філадельфії були також імпрези “Зустрічі із студентами”, які мали на меті активізувати українську студентську молодь цього міста. Програми цих імпрез, які включали цікаві доповіді на теми ролі і завдань українських студентів на чужині, мистецькі виступи і забави з танцями, підготовляли спільно – управи Відділу і студенти. Велику частину видатків цих імпрез покривав Відділ.

Деякий час в 1970-80-их роках чинно діяло також при Відділі декілька членських гуртків (клубів), які мали свої окремі цілі і завдання.

Першим, що почав діяти і начисляв к. 15 членів, був “Клуб інвестиційний” і ним провадила завжди Лідія Дяченко; Михайло Ковальчук був книговодом та інвестував зібраний від членів капітал і завідував майном. Кожного місяця члени відбували свої сходини,

перевіряли можливості нових капіталовкладок, деякі зміни на біржовому ринку і т.п. і робили рішення.

Іншим був "Клуб прогульковців" і ним, також завжди, провадив Борис Захарчук. Начисляв цей гурток к. 20-25 членів Відділу і їх дружин, деколи до гуртка приставали члени інших Відділів (найчастіше з Нью Йорку) для відбуття окремої подорожі – прогульки. На протязі понад 20-и років цей клуб відбув к. 15 подорожей до різних країн: Єгипет, Греція, Еспанія, Скандинавія, Португалія, Мексико, Перу, Італія і вкінці, в 1996 році подорож на Україну, з нагоди 5-ої річниці її незалежності.

Доволі активно довший час працював "Клуб лещатарів", яким провадили Орест Ганас та Ігор Пак. Кожного року в зимову пору і сприятливу погоду організували вони часті 2-3 денні прогульки членів і їх родин з дітьми в близькі і дальші гірські околиці в північній Пенсильванії, найчастіше до відомих місцевостей: Біг Болдер і Камелбек.

Менше чисельною і активною була група бріджистів, якою провадив Ярослав Жмуревич, організуючи приналідні зустрічі для відbutтя "партії бріджа". Вся ця корисна культурно-розвагова діяльність Відділу розвивала і затіснювала вузли близької приязні і товариського співжиття поміж членами, які з часом творили наче одну і спільно зжиту родину.

Допомогова програма і співпраця з українською Громадою у Філадельфії

Великий наплив українських переселенців з Європи до США по Другій світовій війні помітно оживив всю організаційну та суспільно-громадську діяльність на місцях їхніх поселень. У Філадельфії, де вже давніші наші емігранти проявили значну активність в таких організаціях як ЗУАДК, відділ УККА, Союз Українок Америки та інші, нові пришельці причинились до ще більшого піднесення і розвитку структури і всіх ділянок громадського життя. Появилося тоді багато нових товариств та організацій, торговельних та інших підприємств, щадничі банки, установи, школи україно-зnavства, молодечі і студенські об'єднання і т. п., які давали підстави і запоруку для продовжування і зберігання своєї національної ідентичності і самобутності на цьому новому терені.

Молоде ще тоді Товариство Українських Інженерів і його Відділ у Філадельфії доцінювали wagу і завдання організованої

громади в діаспорі, тому включилися і, в 1951р. філяд. Відділ ТУІА став членом ЗУАДК і місцевого Відділу УККА, щоб спільними силами змагати і вести цю Громаду до одної мети. Деякі члени Відділу ТУІА вповні віддавалися праці в ЗУАДК, УККА і Союзі Українок, і провадили ці організації довший час, або виконували важливі функції в їхніх управах. Згодом, членів Відділу бачимо на провідних постах в інших організаціях, таких як: Т-во і банк "Самопоміч", наукові Т-ва НТШ та УВАН, Укр. Освітно-Культурного Центр, Спортивне Т-во "Тризуб", організація молоді "Пласт", та інші. Ця так потрібна співпраця та координація сил і змагань ще більше скріплювала і активізувала весь громадський потенціял, значно підвищила значення і престиж українського етнічного елементу в очах інших національних груп і місцевого правління. Великим успішним завершенням спільних заходів всієї Громади було виєднання в 1959р. Курсів укр. мови і літератури при Пенсильянському Університеті, а згодом, в 1979 р. закуп будинку і площа для влаштування репрезентативного УОКЦентру.

Але Відділ ТУІА і українську Громаду у Філадельфії єднали не лише формально-ділові стосунки і праця, спільні відзначування деяких свят і ювілеїв і т. п., але також особливі наближення і відносини в сфері культурно-розвагового співжиття. Громада завжди підтримувала популярні імпрези "Балі Інженерів", які крім соціально-розвагових і моральних вартостей давали також поважні матеріальні прибутики і основний капітал для започаткування допомогових програм при Відділі. Багато організацій, наукових установ та окремих осіб-науковців і авторів нашої діаспори скористало з допомог Відділу ТУІА, а останньо користали також деякі наукові установи в Україні і студенти, які прибули до США для доповнення студій.

ПРАЦЯ ВІДДІЛУ ПЕРШОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ: 1949-1959 рр.

Основування Відділу ТУІА

Дня 14 серпня 1949 р. у Філадельфії, в приміщенні Українського Горожанського Клубу при 847 Н. Франклін вул., відбулися основуючі сходини (1-і Заг. Збори), під час яких 14 присутніх осіб тимчасово заснувало Українське Технічне Товариство, яке, після переговорів з ТУІА в Нью Йорку, прийняло його статут і назву і з половини січня 1950 р. почало працю як перший Відділ Товариства.

Згідно із статутовими постановами, кожного року члени Відділу відбували Загальні Збори для перегляду праці, накреслення нових програм і вибору голови і керівних органів на наступний рік. Наступні члени очолювали управи Відділу в цьому десятилітньому періоді:

<u>Дата Загальних Зборів</u>	<u>Обрані голови Відділу</u>
14 серпня 1949 р.	– Кохановський Зиновій
29 січня 1950 р.	– Яцкевич Лев
4 лютого 1951 р.	– Яцкевич Лев
20 січня 1952 р.	– Шиприкевич Волод.
7 лютого 1953 р.	– Дубрівний Павло
20 лютого 1954 р.	– Харамбура Іван
5 грудня 1954 р.	– Дибуляк Зиновій
4 грудня 1955 р.	– Качор Володимир
27 січня 1957 р.	– Кострубяк Василь
25 травня 1958 р.	– Каплистий Макар
23 травня 1959 р.	– Филипович Евстахій

Стан членства у Відділі

В цьому десятилітньому періоді до Відділу прибуло 87 членів, 25 членів вибуло в пошуках за працею до інших місцевостей, а 3 члени померли. В дні Заг. Зборів в травні 1959 р. Відділ начислював 59 членів. Заступали вони такі ділянки інженерських наук:

Агрономи	- 13	Хеміки	- 7
Будівельники	- 9	Гірник	- 2
Лісівники	- 7	Металюрги	- 2
Механіки	- 8	Мірник	- 3
Електрики	- 6	Економісти	- 1
Індустр. Інж.	- 1		

Замітним явищем в складі членства треба вважати факт напливу до Відділу, в другій половині цього періоду, молодих інженерів, які здобували вищу освіту в західно-европейських і американських університетах та вищих школах; багато з них відразу включалося до праці в управах Відділу, деякі продовжували студії для здобуття докторату, або титулу магістра наук.

Організаційна праця Відділу

Починати в 1949 р. будь-яку організаційну діяльність у Відділі з 15-20 членами, майже з нульових фінансових засобів і браку своєї домівки та одночасно і при важкому стані в державі, викликаному економічною кризою, було відважним кроком і задумом, що вагався на грани майже неможливого. А, всетаки, сильні духом і з твердою настанововою основникою Відділу стали на вибраний шлях і були свідомі, що провадить він їх до кращого завтра.

Коли приблизно в 1950-51 роках вже біля 80-85% членів Відділу виконували професійні праці, а інші також влаштувались на задовільних технічних роботах, прийшов час спрямувати всі сили для розвитку важливіших програм та оживлення всієї діяльності. Головними проблемами і завданнями були питання дальнього росту членства, організування потрібних фондів, поширення професійного знання членів і культурно-розвагової програми. Контакти і співпраця з українською громадою у Філадельфії, а зокрема з молодечовихівськими організаціями, мали теж першенство з уваги на родинний стан багатьох членів і журбу за дальшу долю підростаючої молоді.

В цілях поглиблення професійного і загально-наукового знання членів посилено практику щотижневих рефератів і лекцій на теми основних предметів технічного знання (вища математика, хемія, тощо) та інших індустріально-технічних галузей. Згодом реферати виголошувано на кожномісячних сходинах членів і їх фреквенція була к. 20-25 осіб.

Ось кілька прикладів таких лекцій і рефератів:

- Проф. Б. Гнатюк – “Диференціяльне та інтегральне числення” – 3 лекції, 1951; “Реактивні двигуни і їхнє примінення”, 1959.
- К. Кізюк – “Творення українських верстатів праці”, 1950.
- Л. Яцкевич – “Пояснення технічної і фахової термінології” – 5 лекцій, 1950; “Тайна літаючих тарілок”, 1954; “Проблеми інженерної професії”; “Міжпланетна комунікація”, 1956.
- М. Пежанський – “Можливості творення будівничих підприємств”, 1950.
- В. Шиприкевич – “Математичні розрахунки при англ. системі мір”, 1951.
- М. Романець – “Будова атома” – 3 лекції, 1952.
- М. Кравчук – “Проблеми величого Дніпра”, 1952.
- М. Химич – “Розвиток металургійного промислу в Україні”, 1951; “Про Кахівку”, 1954; “Підземна газифікація в Донбасі”, 1955.
- Б. Костик – “Електронний мікроскоп”, 1953.
- Р. Войтович – “Транзистори”, 1953; “Кольорова телевізія”, 1951.
- В. Катамай – “Важливість забезпечення в Америці”, 1954.
- З. Дибуляк – “Конечність господарської асоціації укр. елементу в США”, 1955.
- Г. Кузьма – “Автоматизація контролі праці”, 1956.
- А. Шутка, д-р – “Проблеми радіаційної хемії”, 1959.
- О. Марків – “Про українсько-французьку титанієву спілку в Канаді”, 1958.

Всіх рефератів і лекцій в цьому періоді виголошено 58.

Питання росту членства в Товаристві і активізації всіх українських інженерів в країні було в початках найбільш актуальним і важливим. Поступовий ріст міг запевнювати не тільки надходження дуже потрібних фондів цілій організації, але також давати запоруку розвитку і тяглої діяльності на довшу мету. Багато прибувших до Америки старших віком інженерів і майже пенсіонерів, не бажаючи повернати до професійної праці, Товариством вже не цікавилось, тому чи не всю увагу ТУІА і Відділ звернули на молодшу генерацію і студентів, між якими було досить майбутніх кандидатів і надійних членів Товариства. В управах Відділу почали тоді діяти окремі референтури для студентських справ. Започатковано також більші контакти і співпрацю з місцевими студентськими організаціями і спільні з ними імпрези і т.п., а при кінці періоду в 1958р. засновано при Відділі “Стипендійний фонд” для видачі стипендій і допомог

незаможним та здібним студентам. Багато з тих молодих людей ставши членами ТУІА пізніше активно працювали в управах, а неодні очолювали Відділ два і більше разів.

Важливою подією в праці Відділу цього періоду було започаткування в 1954 році культурно-розвагових імпрез "Балів інженерів", які кожного року в часі карнавалу відбувалися в декоративних залях відомих готелів у Філадельфії, спершу в Бендж. Франклін, опісля в Шератон, та інших. Були вони не тільки великою атракцією для членів ТУІА і їх родин, але також для представників укр. громади, студенства і дорослаючої молоді, які масово підтримували ці імпрези. Прибували також запрошені гості з інших і дальших місцевостей і Відділів ТУІА та голови і члени Головної Управи.

Культурно-розвагову програму Відділу поширило також в іншому напрямі. Від малих зустрічей і принарадіних пікніків, які спочатку відбувалися в підміських парках біля Філадельфії, такі види дозвілля і розваги ще більше розвинено і їх організували в дальших місцевостях, на відомих відпочинкових оселях разом з Гол. Управою та Відділом з Нью Йорку. Деколи такі зустрічі були пов'язані з прогулками, або відбувалися спільно з іншими професійними товариствами в закритих приміщеннях і ресторанах з відповідно підготовленою програмою.

Співпраця з Головною Управою ТУІА

Початкові контакти і співпраця з Головною Управою Товариства почалася з перших днів праці Відділу. Була вона зумовлена не лише злуково філяд. Т-ва з ТУІА та спільними імпрезами, але й статутом Товариства який регулював співпрацю поміж Відділом і Гол. Управою. Близька віддала поміж обома містами особливо сприяла розвиткові і поглиблюванню таких стосунків, тому в скорому часі перейшли вони у своєрідний звичай і традицію, що продовжувалося ввесь час і до сьогодні. Стало тоді ніби нормою для кожночасних голів і членів Гол. Управи часто відвідували Філадельфію і, навпаки, голови і більші делегації з Відділу прибували до Нью Йорку для відбуття зборів, нарад, і т.п..

Співпраця з Нью Йорком набрала більшого значення і ваги, коли в 1950 році Гол. Управа почала видавати журнал "BICTI" і постали нові Відділи Товариства в Дітройті, Чікаго, Клівленді та інших містах. Збільшена активність в Товаристві вимагала також і

від Філадельфії додаткових зусиль і конкретних форм співпраці з Гол. Управою. Особливо це виявилося після відбуття Першого з'їзду членів ТУІА і УТТК в Торонто в 1955 р. і Другого з'їзду в 1958 р. в Нью Йорку. В обох цих з'їздах філяд. Відділ заступали делегації (4 члени в Торонто і 7 членів в Нью Йорку), і в ділових нарадах брали вони активну участь. Головними постановами Першого З'їзду було випрацювання плянів для дальшої взаємної співпраці обох Товариств та заходи для об'єднання всіх українських інженерів у Вільному світі і створення Світової Федерації. Другий з'їзд в Нью Йорку порушив низку критичних проблем, які недомагали і гальмували діяльність в Товаристві: брак задовільних фондів для бюджетових потреб, питання видавання журналу, слабий ріст членства (з 325 членів в 1953 р. стан збільшився небагато до 383-х членів в 1958 р.) та послаблення праці в інших секторах і програмах. В ході нарад делегація філяд. Відділу пропонувала свої конкретні заходи для оздоровлення цього стану і наладнання фінансової господарки ТУІА та збільшення активності членів в Товаристві. З цієї причини підвищено висоту членської вкладки з 12.00 до 15.00 дол. річно, що дало змогу на деякий час посилити працю в Товаристві.

Зі своєї сторони, за час цього десятилітнього періоду філяд. Відділ переслав до Головної Управи понад три тисячі дол. в характері членських внесків і додаткових сум, для бюджетових потреб і видавання журналу.

Закінчуючи цей період, в листопаді 1959 р., Відділ відзначив дату 10-ліття своєї діяльності. В ювілейному святі з цієї нагоди звеличали імпрезу своєю присутністю голова ТУІА В. Рижевський, голова Відділу з Нью Йорку Р. Білинський та головний редактор журналу "Вісті Укр. Інженерів" Р. Волчук. З цієї нагоди також опрацьовано і спільно з Гол. Управою видано ювілейне число журналу "ВУІ" – ч. 2-3 (63-64) 1959 р., в якому поміщено коротку історію Відділу, яку зредагував З. Кохановський.

Відділ і українська Громада у Філадельфії

Будучи органічно-складовою частиною української Громади, вже в самих початках своєї діяльності Відділ ТУІА у Філадельфіїуважав своїм моральним обов'язком нав'язати тривалі контакти і співпрацю з її активними групами та організаціями. Важкі часи, які переживали тоді переселенці з Європи і ціла українська

Громада, вимагали надзвичайних зусиль і помочі в їхніх заходах і розв'язці складних проблем. Великі недомагання відчувалися в усіх напрямках суспільно-громадського життя, бракувало засобів і шкіл для виховування молоді в національному дусі та взагалі в веденні найбільш конечної і потрібної культурно-освітньої і допомогової роботи.

Українські інженери-члени Відділу з охотою і добровільно включилися в ряди організацій ЗУАДК, УККА, Союз Українок, Т-во “Самопоміч”, Спорт. Т-во “Тризуб” та ряд інших, для яких загальне добро і користі для української громади становили найвищу ціль їхніх завдань і праці. Кожнорічно Відділ назначував окремих делегатів на засідання УККА, щоб спільними силами вирішувати ті та інші вищеподані проблеми. Коли при кінці 1950-тих років і у висліді успішних на терені Філадельфії імпрез “Балі Інженерів” вдалось започаткувати при Відділі окремий “Стипендійний Фонд”, впродовж багатьох років і до сьогодні він служив головним джерелом допомог студентам, українській науці і деяким суспільно-громадським організаціям у Філадельфії, діяспорі і останньо Україні.

Особливу і близьку співпрацю Відділ ТУІА у Філадельфії розвинув з Товариством і щадничим банком “Самопоміч”, в приміщеннях яких члени Відділу влаштували свою домівку (спочатку при вул. Франклін, а згодом при вул. Брод) з якої інколи користали також студенти, деякі товариства, “Рідна Школа” та інші. Впродовж довшого часу Відділ вдержував близькі стосунки з Товариством Українських Лікарів, Ветеринарів і Осередком праці НТШ, з якими зорганізовано декілька успішних Наукових Конференцій і товарицьких зустрічей.

З ХРОНІКИ ВІДДІЛУ: ГОЛОВНІ ПОДІЇ В 1949-1959 РОКАХ

14 серпня 1949 р. відбулися Основуючі Збори Техн. Т-ва у Філadelphiї, яке в січні 1950 р. об'єдналося з ТУІА в Нью Йорку і почало працю як перший Відділ ТУІА. Головою першої управи був Зиновій Кохановський. На початку 1950 р. Відділ начисляв 13 членів-основників.

29 січня 1950 р. відбулися другі Заг. Збори Відділу при участі 14 осіб. Л. Яцкевич був обраний головою. Критичний стан у Відділі продовжувався, лише 50% членів працювало за фахом. В Нью Йорку з'явилось перше число журналу Т-ва "Вісти".

4 лютого 1951 р. відбулися треті Заг. Збори Відділу; Лев Яцкевич був знову обраний головою. Відділ начисляв 24 члени, к. 80% працювало за фахом.

25 лютого 1951 р. Відділ відвідали голова ТУІА М. Лепкалюк і два члени Гол. Управи (О. Балабан та А. Сумик), щоб обговорити ряд організаційних питань.

20 січня 1952 р. відбулися четверті Заг. Збори Відділу; Володимира Шиприкевича вибрано головою. Відділ начисляв 38 членів. Під час року в будинку Т-ва "Самопоміч" Відділ влаштував свою домівку.

7 лютого 1953 р. відбулися п'яті Заг. Збори Відділу; на Збори прибули голова ТУІА О. Тимошенко, три члени Гол. Управи – Б. Лотоцький, П. Шох та О. Балабан і Р. Волчук-редактор журналу. Павло Дубрівний був обраний головою Відділу. Збори порушили багато важливих проблем, головно фінансів, росту членства, допомоги членам і студентам, редактування журналу та інші Відділ начисляв 45 членів.

20 лютого 1954 р. відбулися шості Заг. Збори Відділу; на Збори завітали голова ТУІА О. Тимошенко і члени Гол. Управи А. Шуль, Р. Левицький, В. Онишкевич і Р. Рогожа. Знову обговорено проблеми повільного росту членства, незадовільного

фінансового стану і потреби оживлення праці в Т-ві. Іван Харамбура був обраний головою Відділу. Стан членства Відділу – 47 членів.

27 лютого 1954 р. влаштовано перший “Баль інженерів” у Філадельфії, який відбувся в готелі “Бенджамін Франклін” в присутності понад 200 осіб – членів і їх родин та представників українських організацій.

5 грудня 1954 р. відбулися сьомі Заг. Збори Відділу; Зиновій Дибуляк був обраний головою Відділу. Стан членства Відділу збільшився до 49 осіб. Збори обговорили потребу збільшеної активізації членства та участі в першому з'їзді ТУІА і УТТК літом 1955 р. в Канаді.

12 грудня 1954 р. Відділ взяв участь в Заг. Зборах ТУІА, під час яких обговорено програму першого з'їзду в Канаді, як також проблему фінансів Т-ва, і потребу розвивати програму студій укр. технічної термінології, видавання словників і пропозицію заснування окремого Відділу ТУІА в Нью Йорку, щоб цим дати змогу Гол. Управі приділити свої сили і більшу увагу цілому Товариству.

3-4 вересня 1955 р. в Торонто відбувся Перший з'їзд ТУІА і УТТК; з філянд. Відділу у з'їзді брали участь З. Кохановський, Л. Яцкевич, Г. Кузьма і М. Романець. З'їзд порушив низку питань і проблем, ухвалив широку програму взаємної співпраці в майбутньому, а між іншим – спільногоВидавання журналу Т-ва, поширення співпраці з організаціями української діаспори (НТШ, УВАН, УККА та ін.) та консолідації українських інженерів у Вільному світі. Деталі програми дій мала випрацювати окремо вибрана комісія.

4 грудня 1955 р. відбулися восьмі Заг. Збори Відділу; Володимира Качора вибрано наступним головою. Стан членства обнізвися до 48 осіб. Збори обговорили постанови і програму дій ухвалені під час з'їзду в Канаді.

15-16 грудня 1956 р. делегація з Філадельфії (В. Качор, З. Кохановський, Г. Кузьма, М. Романець і Я. Щука) взяли участь в Заг. Зборах ТУІА. Збори порушили ряд питань, потреби дальшої активізації членства, деяких змін в статуті і вкінці рішено заснувати окремий Відділ ТУІА в Нью Йорку.

27 січня 1957 р. відбулися дев'яті Заг. Збори Відділу; присутнім,

крім 29 членів Відділу, був також голова ТУІА І. Жуковський. На зборах порушено питання деяких змін статуту і конечної потреби розвивати товариське і розвагове життя в Товаристві, що особливо притягає нових членів до ТУІА. Рішено в майбутньому відбувати Заг. Збори Відділу в місяці травні-червні кожного року.

28 вересня 1957 р. в Нью Йорку скликано Надзвичайні Збори для обговорення і прийняття змін у статуті Т-ва, а між тим, листовне голосування на поодиноких кандидатів до керівних органів, перед кожними Заг. Зборами ТУІА. При цій нагоді порушено програму чергового з'їзду ТУІА і УТТК в Нью Йорку літом 1958 р. З. Кохановський і Е. Филипович заступали Відділ в Заг. Зборах.

25 травня 1958 р. відбулися 10-і Заг. Збори Відділу; присутні від Гол. Управи були голова І. Жуковський і секретар О. Кльован. Макар Каплистий був вибраний головою Відділу; стан членства нараховував 55 осіб.

30-31 серпня 1958 р. в Нью Йорку відбувся 2-й з'їзд ТУІА і УТТК; 9 членів Відділу взяло участь у з'їзді. Під час нарад делегати розглянули основні напрямні праці обох Т-в, а в тому наладнання фінансової господарки, поліпшення розвитку професійного і товариського життя в Т-ві, студій термінології, видавання журналу та ін. З'їзд вшанував ювілей 60-ліття Київського Політехн. Інституту і 60-ліття студентського Т-ва "Основа" при Львівській Політехніці.

20 грудня 1958 р. три-членна делегація філяд. Відділу (М. Каплистий, З. Кохановський і В. Шиприкевич) взяла участь в Заг. Зборах ТУІА. При кінці січня 1959 р. подібна делегація з Філадельфії брала участь у Пленарному Засіданні Гол. Управи, в програмі якого були порушені питання і ухвали 2-го з'їзду ТУІА-УТТК.

30 січня 1959 р. відбувся в Кристалевій залі готелю Бендж. Франклін в присутності понад 500 осіб 6-й з черги "Баль інженерів". Вперше до програми входила презентація деб'ютанток, яких було 18. Більші приходи з цих імпрез в останніх роках дали змогу започаткувати при Відділі "Стипендійний Фонд" для допомоги студентам і розвитку української науки.

20 лютого 1959 р. голова ТУІА В. Рижевський загостив до Філadelфії, щоб під час сходин членів переглянути напрямні праці Товариства і щоб як найкраще і спільними силами їх реалізувати.

23 травня 1959 р. відбулися 11-і Заг. Збори Відділу; присутній з Нью Йорку був голова тамошнього Відділу Р. Білинський. Серед порушених питань була конечна потреба збільшення активності членів, організації фондів, набуття крашої домівки для членів і святкування 10-ліття праці Відділу при кінці того року. Е. Филипович був обраний головою Відділу, який начисляв тоді 62 члени.

21 листопада 1959 р. в залі готелю Адельфія святочними сходинами і бенкетом Відділ вішанував ювілей 10-ліття праці. Д-р А. Шутка виголосив доповідь "Суспільна роль інженерської професії", а З. Кохановський другу, даючи перегляд історії Відділу. В програмі слідував мистецький виступ вокаліста М. Дуди, гумореска Л. Яцкевича "Інженер на весело", яку відчитав актор Пінот-Рудакевич. Під час бенкету були присутні єпископ Й. Шмондюк, голова ТУІА В. Рижевський, Р. Волчук – редактор журналу "ВУІ", Р. Білинський – голова Відділу з Нью Йорку, д-р В. Галан – президент ЗУАДК та інші представники. З нагоди цього ювілею філяд. Відділ подбав про видання окремого числа журналу ТУІА "Вісті Укр. Інженерів", в якому появилася історія Відділу за роками.

Особливі події цього десятиліття

Тоді як 2-й з'їзд ТУІА в 1958 році в Нью Йорку ухвалив резолюцію про підтримку українській науці, а зокрема "Фондові Катедри Українознавства" при Гарвардському Університеті та виданню Енциклопедії Українознавства, у Філadelфії зі сторони Відділу УККА, при всебічній підтримці товариств і громади, включно з Відділом ТУІА, почато старання виєднати при Пенсильвенськім Університеті Курси Української Літератури і Мови. У вересні 1959 р. такий Курс Літератури був започаткований і ним провадив проф. Григор Лужницький. Відділ ТУІА призначив на ту ціль стипендію в сумі 112 дол. для одного студента.

ПРАЦЯ ВІДДІЛУ ДРУГОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ: 1960-1969 рр.

Зробивши, під час відбутих ювілейних святкувань в листопаді 1959 р., підсумки своєї першої десятилітньої діяльності, Відділ ТУІА у Філадельфії почав входити в нову фазу організаційного життя, яка давала всі підстави з оптимізмом глядіти в майбутнє. Запорукою цього був щораз більший наплив молодих членів – абсолювентів місцевих університетів і коледжів, нерідко з вищими науковими титулами і досягненнями, які поступово включалися в склади управ і керівних органів Відділу, переймали на себе відповідальність за його працю.

Українська діаспора, а в тому й велика філадельфійська Громада, добились вже чимало успіхів, інтенсивно працювала шкільна система та багато організацій, процвітала торгівля і дрібний промисел, в Громадах переводились збірки на Фонд Катедри Українознавства і почалась підготовка до великих роковин Т. Шевченка в 1961 і 1964 роках. Всі ці ініціативи та акції значною мірою заторкували також працю Відділу ТУІА у Філадельфії. Всупереч цих нових викликів і завдань, які вимагали особливої посвяти і жертовності зі сторони проводів і членства, період цей позначився великим піднесенням і розвитком всієї діяльності у Відділі.

Наступні голови Відділу відповідали за цю діяльність в часі цих чергових 10-ти років:

<u>Дата Загальних Зборів</u>	<u>Вибрани голови Відділу</u>
4 червня 1960 р.	12-і Загальні Збори – Шутка Антін, д-р
20 травня 1961 р.	13-і Загальні Збори – Цюк Ярослав
5 травня 1962 р.	14-і Загальні Збори – Кушнір Лев, д-р
25 травня 1963 р.	15-і Загальні Збори – Винницький Волод.
20 червня 1964 р.	16-і Загальні Збори – Филипович Евстахій
28 травня 1965 р.	17-і Загальні Збори – Яцкевич Лев
21 травня 1966 р.	18-і Загальні Збори – Борецький Методій
10 червня 1967 р.	19-і Загальні Збори – Коструб'як Василь
26 травня 1968 р.	20-і Загальні Збори – Даниленко Іван
17 травня 1969 р.	21-і Загальні Збори – Кузик Володимир

Стан членства у Відділі

Рух і стан членства Відділу в цьому періоді був такий:

Стан в травні 1959 р.	- 59 членів
Прибули до травня 1969 р.	- 76 членів
Разом :	- 135 членів
Вибули в часі 10-и років	- 15 членів
Померли в часі 10-и років	- 9 членів
Стан в травні 1969 р.	- 111 членів

Пересічно кожного року до Відділу прибувало 5-6 членів. У Відділі було 107 мужчин і 4 жінки.

Репрезентували вони такі ділянки інженерських наук:

Агрономи	- 15	Індустр. Інж.	- 1
Аеронавти	- 2	Лісівники	- 5
Архітекти	- 1	Математики	- 1
Біохеміки	- 1	Металюрги	- 6
Будівельники	- 12	Механіки	- 26
Буд./Екологи	- 1	Гірники	- 2
Економісти	- 4	Фізики	- 2
Електрики	- 16	Мірники/геодети	- 2
Хеміки	- 13	Інж./адвокат патент. права	- 1

Інтелектуальний і науковий потенціял Відділу збільшився в цьому періоді новими силами і близько 23% членів мало вищі наукові титули і досягнення, як видно внизу:

Доктор наук	- 12 членів (включенні 2 жінки)
Магістер наук	- 14 членів (включена одна жінка)

Три члени Відділу були постійними викладачами американських коледжів та університетів, кілька членів продовжували студії для здобуття вищого наукового ступеня, декілька інших займали відповідальні становища (керівники, наглядачі, наукові дослідники, тощо) в індустрії, або державних посадах.

Організаційна праця Відділу

Праця і досвід першого десятиліття лягли в основу і, в загальному, усталили програми і напрями діяльності Відділу в цьому черговому періоді. Але, з приходом до Відділу молодих і

талановитих членів, з їхніми дещо відмінними поглядами, зацікавленнями і вимогами, деякі програми праці прийшлося поширювати, модифікувати або зовсім починати нові. Були вони продумані і мали за ціль значного зміцнення цілої організаційної системи Товариства, закріплення зв'язків та співжиття поміж членами, а також поміж Відділами і Головною Управою. В тому пляні значно поширино культурно-розвагову програму і кожного року були влаштовувані, в близьких і дальших околицях, весняні та осінні зустрічі-пікніки для членів і їх родин. Подібні зустрічі організовувала також Гол. Управа, або сусідній Відділ в Нью Йорку, запрошууючи до участі філяд. та інші Відділи. Започатковано тоді також окремі гуртки або клуби, наприклад: "Клуб прогульковців", "Клуб інвестиційний" і "Клуб лещетарів", які провадили дуже живу діяльність і начисляли кожен з них к. 20-30 членів. Імпрези "Балі інженерів" набули великої популярності і розголосу, збільшилося число їх учасників (нерідко 600 і більше осіб), зайшла потреба переходити до кращої і більшої залі в готелі Шератон.

Значно пожвавилася праця Відділу, коли в лютому 1962 р. влаштовано нову домівку в будинку "Самопомочі" при 4814 Н. Брод вул., в дільниці міста де поселявалось щораз більше число українських родин. Крім членів Відділу, домівку часто вживали, за дозволом, інші групи та організації, студенти, Осередок НТШ, "Рідна Школа" і подібні.

Програму піднесення і поширення наукового знання членів також змодифіковано і попішено, бо починаючи 1962 роком, запроваджено "Наукові Конференції", доповіді яких підготовляли кращі фахівці своїх ділянок – професори, інженери-дослідники, науковці та ін. Деколи такі Конференції Відділ влаштовував спільно з Головною Управою Т-ва, або місцевим Т-вом Укр. Лікарів і Осередком НТШ. Найбільш популярними темами були спроби полетів в космос і висадки людини на Місяці, міжпланетна комунікація, проблеми ядерної енергії, радіації і занечищення довкілля, питання лікування деяких хвороб, а зокрема рака і т.п. Декілька прикладів таких доповідей наведено внизу:

- Л. Яцкевич – "Можливості отримання фахової праці на державній посаді", 1960.
І. Остап'як – "Завдання українського інженера на еміграції", 1960.
Д-р А. Альпер – "Можливості проживання в міжпланетних просторах", 1961.

- Д-р Б. Гнатюк – “Дослідження і проблеми, зв’язані з конструкцією міжпланетних ракет”, 1963; “Підготовчі наукові досліди переджуочі лети людини на Місяць”, 1964.
- Д-р М. Яримович – “Плян лету людини на Місяць”, 1963.
- Проф. Л. Шанковський – “Міжнародний аспект української проблеми”, 1963.
- Д-р В. Саляк – “Новітні досягнення в діагності і терапії рака”, 1964; “Примінення радіації в медицині”, 1967.
- М. Химич – “До колоніального питання на Україні”, 1965.
- Д-р Л. Кушнір – “Біоелектричність”, 1965; “Ізоляція фізіологічного коду”, 1967.
- Б. Захарчук – “Застосування електр. кранів у комунікації з обчислювальними машинами”.
- Д-р М. Яримович – “Найновіші досліди поверхні Місяця”, 1965.
- Д-р О. Біланюк – “Теорія відносності Айнштайна”, 1966.
- Д-р П. Грицак – “Монтування сателітних споруд у просторі”, 1966.
- І. Даниленко – “Проблеми науково-технологічного розвитку в Рад. Союзі”, 1969.
- Д-р Ю. Рибак – “Комп’ютери в підприємстві”, 1969.
- Д-р Л. Онишкевич – “Тонкі магнітні плівки в пам’яті комп’ютера”, 1968.
- Л. Яцкевич – “Напрямні праці українського інженера в професійній і суспільно-громадських діянках”.

В цілях кращої комунікації і зв’язків із своїм членством Відділ почав видавати в грудні 1961 р. “Інформаційний Бюлєтень”. Появлявся він неперіодично, 3-4 рази у році і поміщував короткі статті з життя Відділу і Товариства. Багато уваги Відділ приділив в цьому періоді питанню розвитку української науки і допомоги студентам та суспільно-громадським організаціям і, диспонуючи більшими фондами, які надходили з приходів з балів, рішено Заг. Зборами в 1965 р. ухвалити окремий Правильник, який наглядав би над працею Стипендійної Комісії і контролював би майном Стипендійного Фонду.

Під кінець цього періоду, 13 грудня 1969 р., Відділ відзначив ювілей 20-ліття своєї праці і з цієї нагоди в готелі Шератон відбулася Наукова Конференція, під час якої доповідали проф. Б. Гнатюк і проф. О. Біланюк та З. Кохановський, який подав коротку аналізу діяльності Відділу. Згодом слідував святочний банкет з розваговою програмою. Головну Управу репрезентував голова ТУА В.

Гнатківський. Подібно до попереднього ювілею в 1959 році, Відділ знову подбав про видання окремого числа журналу “Вісті Укр. Інженерів” (ч. 1-2 за січ-трав. 1970 р.), в якому поміщено коротку історію Відділу другого десятиліття в опрацюванні З. Кохановського. Число журналу редактував П. Дубрівний.

Співпраця з Головною Управою ТУІА

Контакти і співпраця з Головною Управою Товариства продовжувалися в цьому 10-літньому періоді згідно з усталеною практикою попереднього десятиліття, хоч з приходом до керівних органів, а передовсім голів ТУІА – з поміж членів молодшої генерації, які скоріше знаходили спільну мову із загалом членства, вся діяльність, спільні наради і плянування майже завжди приносили кращі висліди і ефекти.

Особливо близьку співпрацю Відділу з Гол. Управою досягнуто перед двома наступними з'їздами ТУІА і УТТК і під час цих з'їздів – перший з них в 1964 р. в Канаді і другий в 1967 р. в Нью Йорку. З'їзд в Торонто, в якому взяли участь 92 делегати (39 із США, в тому 7 з Філадельфії, інші з Канади), зробив критичну аналізу постанов давнішого з'їзду (1955 р.) і праці вибраної тоді комісії та дещо слабих її досягнень, тому рішено, щоб дальшу спільну діяльність наглядали також голови обох Товариств. В Науковій конференції з'їзду було виголошено 9 доповідей; три з них опрацювали члени з Філадельфії: Б. Лучаковський, М. Химич, і Л. Яцкевич; цей останній подав думки відносно праці українського інженера в його професійному і суспільно-громадському житті.

З'їзд ТУІА і УТТК в Нью Йорку відбувся паралельно із Світовим Конгресом Вільних Українців (СКВУ) і був замітним ще й тим, що взяло в ньому участь невелике число інженерів з Аргентини і Західної Європи і була можливість застановитись і обговорити питання спільної світової організації українських інженерів в діаспорі. Цікаву доповідь виголосив З. Кохановський (з філяд. Відділу) на тему “Наш потенціял”, з якої виходить, що згідно з його студіями і переведеною анкетою, лише половина українських інженерів в Америці є членами ТУІА, яке нараховувало тоді 646 членів, в тому к. половини з них було у двох Відділах – в Нью Йорку і у Філадельфії. Іншу доповідь про працю українських інженерів на рідних землях під Польщею виголосив член з Філадельфії П. Дубрівний. У з'їзді філяд. Відділ заступала делегація з 11-ти членів.

В рамках співпраці з Гол. Управою два члени філяд. Відділу дали згоду заступати інтереси і репрезентувати ТУІА в суспільно-громадській організації УККА і його Політичній Раді: в 1962 р. цю функцію виконував З. Кохановський, а в 1966 р. М. Борецький.

Підтримуючи поширену культурно-розвагову програму Гол. Управи, члени філяд. Відділу нерідко більшими групами прибували на спільнот організовані товариські зустрічі, які найчастіше відбувалися в гірських околицях і на відомих відпочинкових оселях. Часто такі зустрічі Гол. Управа використовувала й для ділових нарад членів та обговорення ряду критичних проблем і питань, праці Товариства, стану фінансів і росту членства. Доцільно при цьому нагадати, що окрім Пленарне засідання Гол. Управи, яке відбулося в жовтні 1960 р. в Детройті, докладніше обговорювало справу приєднування членів до Товариства та більшої відповідальності організаційних референтів в поодиноких Відділах і методи, які треба застосовувати до молодих і старших кандидатів в заохоченні ставати членами ТУІА.

Розуміючи поважний фінансовий стан ТУІА, філяд. Відділ переслав Гол. Управі в часі цих чергових 10-и років суму 6,600 дол. на рахунок членських внесків, що становило вище 90% назначеної статутом квоти. Додатково Відділ співфінансував видання одного числа журналу (січень 1964) і дав згоду приготувати матеріали до іншого числа, яке появилось в 1970 р. Деякий час Відділ, за ініціативою члена В. Винницького, намагався здобути апробату Заг. Зборів ТУІА в справі забезпечення членів на випадок смерти, або скрутних обставин (довшої хвороби, безробіття і т.п.) і запровадити “посмертний 500 дол. фонд”, але ці ініціативи не увінчалася успіхом головно з уваги на високий вік багатьох членів і великі кошти такого забезпечення.

Відділ і українська Громада у Філадельфії

1960-і роки принесли українській Громаді у Філадельфії найбільший розвиток у суспільно-громадському, господарському та культурно-науковому напрямах і завершення її багатьох структур. Широко була розвинена шкільна система, тисячі дітей відвідували суботні школи українознавства, багато студентів набували вищу освіту в довколишніх коледжах та університетах. При Пенсильянському Університеті чинно діяв курс укр. мови і літератури. Велику виховну роботу виконували молодечі організації “Пласт”, СУМ, ОДУМ, студентські групи та ін. Культурно-розваговими і

мистецькими програмами займалися хорові і танцювальні ансамблі, театральна група і “Мистецька Студія”.

Розуміючи велике значення і вагу в житті громади повищих організованих і активних груп та організацій, Відділ ТУІА у Філадельфії великою мірою їх підтримував і фінансово сприяв в реалізації їхніх задумів і плянів.

Більшу увагу в цьому періоді Відділ звернув у напрямі активізації праці українських студентських груп. Вперше, в 1960 році, спільно із студентами Відділ влаштував імпрезу “Зустріч із студентами” з різнопородною програмою (доповіді, вокально-мистецькі виступи і гуморески та забава з танцями), які опісля повторювано кожного року, і відбувалися вони деколи в залах місцевих університетів та притягали більше числа (250-300) учасників, в тому більше як половину з них студентів і дорослою молоді. Доповіді цих імпрез найчастіше приготовляли студенти і відомі педагоги, звичайно на теми роль і завдань української молоді на чужині і подібні.

В 1960, 1962 і 1963 роках представники Відділу брали участь в Конгресах студентських організацій ТУСМ і СУСТА, які відбувалися тоді у Філадельфії. Пожвавіли також зв'язки і співпраця з відомими місцевими організаціями: УККА, ЗУАДК і “Самопоміч” з уваги на підготовку до роковин Т. Шевченка і збірку в громаді на фонд побудови пам'ятника у Вашингтоні, участі в Конгресі СКВУ та реалізації інших починів. Багато членів Відділу приєдналося до Громади у святочних торжествах відкриття пам'ятника Т. Шевченкові 27 червня 1964 р., в столиці США, яке доконав колишній президент Д. Айзенгавер в присутності 100-тисячної маси людей. Але, окрім письмо Відділу до Головного Постмайстра в справі видання марки в честь Т. Шевченка, як і багато інших листів з цілої діаспори, не дало бажаних вислідів.

Серед інших організацій, з якими Відділ нав'язав особливі стосунки в цьому періоді, треба згадати Т-во Укр. Лікарів, з якими спільно зорганізовано кілька Наукових конференцій і товариських зустрічей та Літературно-Мистецький Клуб, з яким влаштовано в залі Т-ва “Тризуб” багатолюдну зустріч з поетом Євгеном Маланюком в грудні 1966 р.

В загальному, в рамках допомогової програми і діяльності в цьому періоді, Відділ призначив понад 25 тис. дол. для стипендій студентам та багатьом суспільно-громадським організаціям у Філадельфії і діаспорі. Окремим великим датком була сума 10 тис. дол. на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті.

З ХРОНІКИ ВІДДІЛУ: ГОЛОВНІ ПОДІЇ 1960-1969 РОКІВ

- 4 червня 1960 р.** в домівці при вулиці Н. Франклін відбулися 12-і Заг. Збори Відділу, які обрали д-ра А. Шутку новим головою. Збори широко розглядали питання конечного росту членства і потреби нової домівки для Відділу.
- 17 грудня 1960 р.** в Нью Йорку відбулися чергові Заг. Збори ТУА, які вдруге обрали Романа Рогожу головою Т-ва; В. Костру-бяк заступав Відділ у Зборах.
- 20 травня 1961 р.** знову в домівці при вул. Н. Франклін відбулися 13-і Заг. Збори Відділу. Серед дискутованих питань була пасивність деяких членів Відділу і зволікання з вплатою членських внесків, що негативно впливало на інших. Збори вимагали конечного пожвавлення праці Відділу. Ярослав Цюк був обраний головою.
- Грудень 1961 р.** Відділ видав перше число "Інформаційного Бюле-теня".
- 25 лютого 1962 р.** в будинку Т-ва "Самопоміч", при 4814 Н. Брод вул. відбулося вроčисте відкриття нової домівки Відділу. Ця подія мала великий позитивний вплив і пожвавила всю працю у Відділі.
- 31 березня 1962 р.** Відділ вперше влаштував "Наукову Конферен-цію", в програмі якої були доповіді членів: проф. Б. Гнатю-ка, д-ра Л. Кушніра, д-ра І. Заплатинського, д-ра Ю. Мачука і Ю. Галущинського.
- 5 травня 1962 р.** в новій домівці відбулися 14-і Заг. Збори Відділу, який нараховував тоді 81 членів, присутніх на Зборах – 28. Д-ра Л. Кушніра обрано головою на наступний рік.
- 23 січня 1963 р.** в готелі Бендж. Франклін востаннє відбувся "Баль інженерів"; чергові балі відбувалися в кращій залі готелю Шератон. Присутніх було 550 осіб.
- 18 травня 1963 р.** Головна Управа скликала у Філадельфії поши-рене засідання Відділів Сходу для обговорення ряду критич-

них питань: браку фінансів, проблеми дальншого росту членства, видавання журналу та ін., як також програми чергового з'їзду ТУІА і УТТК в 1964 р. в Торонто. Рішено, щоб Л. Яцкевич зредагував одно число журналу "Вісті Укр. Інженерів".

25 травня 1963 р. в домівці відбулися 15-і Заг. Збори Відділу; присутніх було 32 члени. Збори ствердили слабий приріст членства (за один рік стан не змінився) і доручили черговій управі посилити заходи для приєднання нових членів і збільшення діяльності у Відділі. Проф. В. Винницький очолив новообрану управу.

1 лютого 1964 р. вперше влаштовано "Баль Інженерів" в новій залі готелю Шератон; присутніх було 725 осіб. Також програма балю вперше включала бенкет і мистецько-розвагову частину і вперше на балю виступала нова оркестра "Амор" з відомим рефреністом Ігорем Раковським.

14 березня 1964 р. в Нью Йорку відбулися 16-і Заг. Збори ТУІА, які обрали Є. Яроша головою Т-ва. Збори порушили низку питань, програму з'їзду у вересні в Канаді та співпрацю з іншими організаціями (НТШ, УККА та ін.). На пропозицію В. Винницького (з філяд. Відділу) Збори ухвалили створити "500 дол. фонд" для родини члена в разі його смерті, бо попередня ідея дати членам забезпечення в разі скрутних обставин або смерти не дала бажаних вислідів.

Січень-березень 1964 р. з'явилось чергове число журналу "Вісті Укр. Інженерів", яке зредагував Лев Яцкевич. Головні статті в журналі помістили, крім Л. Яцкевича, також д-р Л. Кушнір та А. Сольчаник.

20 червня 1964 р. відбулися 16-і Заг. Збори Відділу в присутності 32-х членів і голови ТУІА Є. Яроша та члена Гол. Управи С. Процюка. В програмі Зборів голова ТУІА подав до відома "нестатутовість" рішення створити "500 дол. фонд" в Товаристві, бо загал членства не був про це вчасно повідомлений і лише мала група під час Зборів це проголосувала. У відповідь на це В. Винницький запропонував, щоб чергові Заг. Збори ТУІА цю резолюцію уневажнили. В часі року до Відділу приєднано 10 нових членів і стан збільшився до 88 осіб. Е. Филипович був обраний новим головою Відділу.

27 червня 1964 р. у Вашингтоні при масовій співучасті українських громад США, відбулося святочне відкриття пам'ятника Т. Шевченка. У величавому бенкеті з цієї нагоди філяд. Відділ заступав проф. В. Винницький. Багато членів Відділу було присутніх під час головної церемонії відкриття. Доцільно подати, що члени Відділу зложили датки в сумі понад 900 дол. на будову пам'ятника.

5-6 вересня 1964 р. в Торонто відбувся 3-й з'їзд членів ТУІА і УТТК. Сім членів Відділу брали участь у з'їзді, три з них доповідали: Б. Лучаковський на тему лісівництва і М. Химич – гірництва в Україні, а Л. Яцкевич на тему ролі і завдань українського інженера в сусп.- громадському житті на чужині. З'їзд ухвалив резолюцію зревідувати постанови давнішого з'їзду з 1955 р. з ціллю поліпшення всієї праці в обох Товариствах.

28 травня 1965 р. відбулися 17-і Zag. Збори Відділу. Стан членства у Відділі збільшився до 94-х членів. Завважено, що поважно збільшилося майно Відділу, і на “Стипендійному фонді” було 6 тис. дол., тому Збори ухвалили прийняти окремий Правильник, який мав би наглядати і регулювати цим фондом. При Відділі під час року зорганізовано “Інвестиційний Клуб”, яким провадила Лідія Дяченко. Лев Яцкевич був обраний черговим головою Відділу.

5 березня 1966 р. Відділ взяв участь в Zag. Зборах ТУІА, під час яких присутні делегати критично розглянули працю Гол. Управи і ствердили значне послаблення в діловодстві, як також занедбаний стан в деяких менших Відділах та слабе зацікавлення їх членами брати участь в розбудові Товариства. З уваги на можливість щораз більшого напливу молодих людей до Товариства із слабким знанням української мови, виникала потреба заводити деякі зміни в діловодстві, зокрема більшого вживання англійської мови.

21 травня 1966 р. в домівці Відділу відбулися 18-і Zag. Збори, які з вдоволенням ствердили, що стан членства перейшов одну сотню (було тоді у Відділі 103 члени) як також в терені було багато (к. 15) молодих кандидатів, які невдовзі могли б стати членами ТУІА. М. Борецький був обраний головою Відділу на наступний рік.

22 жовтня 1966 р. в залах Пенсильванійського Університету відбулася чергова "Зустріч із Студентами", яка притягнула к. 300 осіб, між ними к. 200 студентів. Проф. М Богатюк дав доповідь на тему завдань укр. академічної молоді. В програмі була також забава з танцями.

4 лютого 1967 р. в залах готелю Шератон влаштовано черговий "Баль інженерів", який притягнув рекордове число учасників – к. 800 осіб і пройшов з великим фінансовим і моральним успіхом.

10 червня 1967 р. в домівці Відділу відбулися 19-і Заг. Збори, під час яких були присутні голова ТУІА проф. П. Грицак і два члени Гол. Управи – Р. Галібей та І. Духницький та 40 членів Відділу, який начисляв тоді 116 осіб. Члени Гол. Управи порушили проблему і потребу нових статутових змін, головно відносно питання розподілу фондів поміж Відділами і Гол. Управою, що довело до деяких напруженів і непорозумінь. Василь Коструб'як став черговим головою Відділу.

12-13 листопада 1967 р. в Нью Йорку відбувся Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ). Паралельно до нього члени ТУІА і УТТК відбули свій з'їзд, який був замітний тим, що в ньому також брали участь українські інженери з Аргентини і Західної Європи. Філадельфію заступала делегація з 11-и членів, два з них – З. Кохановський і П. Дубрівний мали цікаві доповіді про життя українських інженерів в США і їх працю давніше на рідних землях.

Квітень 1968 р. На домагання загалу членства Відділу (згідно переведеної анкети і позитивної відповіді від 67% членів), Стипендійна Комісія в порозумінні з управою Відділу приділила суму 10 тисяч дол. на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті.

26 травня 1968 р. відбулися 20-і Заг. Збори Відділу в присутності 43-х членів та І. Духницького – члена Гол. Управи. Збориaproобували даток 10 тис. дол. для ФКУ. З уваги на непередбачені вибуття, смерть і резигнації з членства (всіх разом 8 членів) стан членства знизився до 112 осіб; Відділ придбав в році 4-ох нових членів. І. Даниленко був обраний черговим головою Відділу.

9 листопада 1968 р. в залах “Куртіс Арборетум” влаштовано чергову “Зустріч із студентами”. Д-р Б. Цимбалістий мав до повідь на тему “Питання ідентичності української молоді в Америці”. Програма включала забаву з танцями.

1 лютого 1969 р. в готелі Шератон відбувся черговий “Баль інженерів”, яким започатковано відзначування 20-ліття праці Відділу. Присутніх було 640 осіб, в тому к. 200 студентів і молоді.

17 травня 1969 р. відбулися 21-і Заг. Збори Відділу, які обрали В. Кузика головою і рішили відзначити в дні 13 грудня ювілей 20-ліття Відділу.

13 грудня 1969 р. в залах готелю Шератон Відділ відзначив 20-ліття своєї праці. З цієї нагоди відбулася Наукова Конференція і бенкет з відповідною мистецькою програмою. Від Головної Управи в цьому святі брав участь голова ТУІА В. Гнатківський. Журнал “Вісти Укр. Інженерів” (ч. 1-2, 1970 р.) по-містив коротку історію Відділу другого десятиліття.

ПРАЦЯ ВІДДІЛУ ТРЕТЬОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ: 1970-1979 рр.

Досвід двадцятирічної діяльності Відділу вказав, однаково, на значну позитивну роботу та ряд успішно завершених ініціатив і діл на терені Товариства і в суспільно-громадському секторі, але також на деякі браки і недомагання, які не принесли бажаних вислідів. Мабуть, найбільш замітним і відрядним явищем слід вважати вияви солідарності молодшого покоління, яке зрозуміло важливу ціль і завдання ТУІА на чужині, вступило в його ряди (щонайменше 60-70 молодих інженерів стало членами Відділу в останніх двох періодах) і своєю активною працею значно причинились до його розбудови. Як видно із внизу наведеної таблиці (вибрані голови Відділу) і повного реєстру членів, поданого деінде, всі голови, з виїмкою Е. Филиповича, які провадили Відділом в цьому новому періоді, належать вже до молодшої групи осіб. Подібно було також із складом кожночасних управ Відділу.

Серед недомагань – хронічно критичною була проблема фондів для забезпечення мінімальної праці Головної Управи і бюджетових потреб Товариства, незважаючи на додаткові суми, які філядельфійський та деякі інші Відділи періодично пересилали до головної каси ТУІА. Терпіли від цього деякі корисні програми, такі як студії української технічної термінології і заходи для видавання технічного словника та інших наукових праць і часто регулярне видавання свого журналу. Відчувається також брак відповідних наукових сил, які могли б заповнити прогалину опрацювання технічної термінології.

Хоч діяльність цього нового періоду, можна розцінювати все ще як доволі позитивну і в багатьох аспектах була вона продовжуванням попереднього десятиліття, не можна, однаке, поминути факт появі познак і симптомів, які в наступних періодах довели до послаблення праці в Товаристві і поступового спаду членства. Виконувати нелегкі завдання і провадити Відділом у Філядельфії припала честь слідуючим членам, згідно з таблицею поданою внизу:

Дата Загальних Зборів

23 травня, 1970 р.	22-і Загальні Збори	- Борис Захарчук
20 червня, 1971 р.	23-і Загальні Збори	- Олександер Білик, д-р
17 червня, 1972 р.	24-і Загальні Збори	- Борис Захарчук
24 червня, 1973 р.	25-і Загальні Збори	- Вол. Коженьовський
15 червня, 1974 р.	26-і Загальні Збори	- Мирон Білас
8 червня, 1975 р.	27-і Загальні Збори	- Олександер Білик, д-р
6 червня, 1976 р.	28-і Загальні Збори	- Методій Борецький
5 червня, 1977 р.	29-і Загальні Збори	- Евстахій Филипович
20 травня, 1978 р.	30-і Загальні Збори	- Степан Чорпіта
2 червня, 1979 р.	31-і Загальні Збори	- Степан Чорпіта

Стан членства у Відділі

Рух і стан членства у Відділі в цьому 10-ти літньому періоді був як слідує:

Стан в травні 1969 р.	- 111 членів
Прибули до червня 1979 р.	- 49 членів
Разом:	- 160 членів
Вибули в часі 10-и років	- 16 членів
Померли в часі 10-и років	- 12 членів
Стан в червні 1979 р.	- 132 членів

Хоч прибуття до Відділу 49 нових членів можна розцінювати позитивно, але в порівнянні до числа 76, з попереднього десятиліття, являється спадом на 33%. Ця тенденція продовжувалася в наступних десятиліттях, а інші фактори (щораз більші вибування і виїзди пенсіонерів на інші місця побуту, збільшена смертність та інш.) ще більше вплинули на чисельний стан у Відділі, і в цілому Товаристві.

Доцільно мати на увазі, що вербування нових членів до Товариства і людей народжених та вишколених на чужині з меншою освітою і поняттям про Україну, натрапляло на щораз більші труднощі і перешкоди. Багато з них, закінчивши студії, поселявались в додідних місцевостях і більше віддалених від метрополітальних округ, а не там де перебували Відділи ТУА. Часто слід за ними пропадав.

За вузькими спеціальностями інженерських наук, 132 члени репрезентували такі ділянки професій:

Аеронавти	- 2	Комерц. інж.	- 1
Агрономи	- 9	Комп'ют. інж.	- 1
Архітекти	- 7	Лісівники	- 3
Біохеміки	- 3	Математики	- 1
Будівельники	- 12	Механіки	- 39
Буд./Екологи	- 1	Геологи	- 1
Металурги	- 3	Гірники	- 1
Геодети/мірники	- 2	Фізики	- 4
Економісти	- 5	Хеміки	- 16
Електрики	- 18	Індустр. інж.	- 2
Інженер/адвокат патент. права	- 1		

Також збільшився інтелектуально-науковий потенціял Відділу та число членів з вищими науковими досягненнями і титулами, як слідує:

Доктор наук – 15 членів, в тому числі дві жінки.

Магістер наук – 28 членів, в тому включені три жінки.

Число жінок у Відділі збільшилося з 5 до 8. Три члени продовжували бути постійними викладачами amer. коледжів та університетів, декілька інших змагали для здобуття вищих студій і наукових титулів, деякі занимали відповідальні пости в індустрії, або на державних посадах.

Організаційна праця Відділу

Вся організаційна праця Відділу в цій новій декаді проходила не тільки під впливом загального стану і зацікавлень членів Товариства, але значною мірою була подиктована великими та сенсаційними подіями в Америці, наприклад досягнення в космосі і в науці, проблеми занечищення довкілля, та інші, як також підготовка до святкування річниці 200-ліття незалежності США. З України щораз більше приходили тривожні вістки про арешти провідних діячів: Руденко, Чорновіл, Світличний, Мороз, Караванський та багато інших. Члени Товариства цими подіями цікавились і їх переживали та в солідарності з поневоленою Батьківщиною організували з Громадою публічні маніфестації, прохали інтервенції президента держави в справі переслідувань і жахливих вчинків Кремля.

Продовжуючи звичай частих сходин членів з цікавими доповідями, управи Відділу запрошували поділитися з членами Товариства знанням і досвідом відомих знатців і науковців, пов'язаних з

технологією в космосі та інших ділянках. Організовані окремі доповіді і Наукові Конференції дальнє втішалися великою популярністю; їх відвідували не тільки члени Товариства, але й багато громадян великої філадельфійської громади. Ось небагато прикладів, поданих внизу, які могли б дати уяву про те, чим жили тоді українські інженери у Філадельфії.

- Д-р С. Трофименко – “Затроєння і занечищення повітря”, 1970 р.
М. Борецький – “Заходи для очищення довкілля”, 1970 р.
Арх. Т. Геврик – “Архітектура церков в Україні”, 1971 р.
І. Сось – “Дослідження ресурсів Землі за допомогою сателітів”, 1971 р.
Р. Андрейчик – “Подорож Аполло 11 і 12 на Місяць”, 1971 р.
Р. Волчук – “Міжнародна конференція в справі сталевих коробчастих мостів”, 1973 р.
Д-р Я. Заліпський – “Інструментальні методи в мікроаналізі”, 1973 р.
Д-р О. Тритяк – “Передача зображень – кібернетика в медицині”, 1974 р.
Д-р Б. Гнатюк – “Концепція системи космічного транспорту і міжнародна співпраця в просторах”, 1973 р.
Д-р Т. Костюк – “Органічні сполуки в міжзоряних просторах”, 1975 р.
І. Сось – “Україна з вікна космічного корабля”, 1976 р.
Д-р Б. Гнатюк – “Подорож космічного корабля Вікінг на Марс”, 1976 р.
Д-р М. Перех – “Організація наукової праці в СРСР”, 1978 р.
Арх. П. Палашевський – “Архітектура і мистецтво Києва”, 1978 р.
Д-р З. Черник – “Підстави генетики і ДНК”, 1978 р.

Доцільно також завважити, що 6-й з'їзд членів ТУІА і УТТК у Філадельфії в листопаді 1976 р. включив до своєї програми окремий Панель на тему “Порівняння наукової і дослідної роботи в Україні і в США”, в якому виступали члени: д-р О. Тритяк, проф. Янішевський і проф. О. Біланюк, який був один рік в Києві в характері наукової виміни і співпраці.

Цікаві актуальні теми і проблеми організаційного порядку були порушувані і ширше дискутовані членами під час кожномісячних сходин. Плекаючи традицію товариського співжиття, в організованих весняних та осінніх зустрічах і пікніках члени знаходили не лише хвилеве відпружнення, але ще більші зв'язки між собою і своїми родинами. Головна Управа продовжувала подібні

товариські зустрічі членів і їх родин, поєднуючи їх з короткими діловими нарадами та різнородними розваговими програмами. В цьому періоді продовжували активно діяти при Відділі всі клуби, зокрема Клуб Прогульковців, який відбув ряд подорожей до Півд. Америки і Європи; регулярні сходини відбували члени Інвестиційного Клубу, лещетарі, шахісти і бріджисти, а в 1977 році жінки і дружини членів Відділу зорганізували свою окрему Секцію для допомоги Управі у виконуванні деяких завдань, організування імпрез і т.п.. Багато успішно переведених "Балів Інженерів" треба завдячувати якраз цим жінкам, особливо підготові ними знаменитих буфетів; не менш важливою була підготова й презентація деб'ютанток, та виконання інших функцій і завдань.

Збільшений стан членства у Відділі та поширення його діяльності, а зокрема його секцій, комісій і клубів, вимагали від управ започаткування пошуків домівки та влаштування її в новому і більш вигідному приміщенні. Коли, однаке, інтенсивні заходи і наради членів не дали в тому напрямі бажаних вислідів, рішено в 1972 р. відновити і тимчасово вживати сучасну домівку для менших сходин членів, управ і клубів, а більші зібрания, Заг. Збори і Наукові Конференції та Заг. Збори ТУІА (1971, 1976, 1979) відбувати в просторій і вигідній залі Т-ва "Тризуб". Щойно при кінці цього періоду, в 1979 році, коли у Філадельфії почало назрівати питання і можливість придбання українською громадою більшого будинку (пізнішого УОКЦентру), в чому філяд. Відділ ТУІА був особливо зацікавлений і брав активну участь, справа набуття кращої домівки стала більш реальною.

Важливу і додаткову організаційну працю прийшлося виконувати в цьому періоді кільком управам Відділу для полагоджування справ, пов'язаних із Загальними Зборами ТУІА і 6-м з'їздом ТУІА і УТТК в 1976 році, які відбувалися у Філадельфії. Участь Відділу в Пленарних засіданнях Головної Управи, також напереміну в Нью Йорку або у Філадельфії, служили частими нагодами для спільніх вирішувань багатьох критичних питань. Співпрацював Відділ також з українськими організаціями у Філадельфії, головно для відbutтя свята 200-ліття незалежності США. Про ці та інші контакти і працю більше деталів подано в наступних розділах, внизу.

Співпраця з Головною Управою ТУІА

Ціла декада 1970-х років проходила у філяд. Відділі в ат-

мосфері значного піднесення і активної діяльності та взаємних стосунків з Головною Управою ТУІА. Незважаючи на деякі недомагання, головно браку фінансів і слабого росту членства в Товаристві (за час 10-ти років до Товариства прибуло не більше як 150 членів, одна третина з них з Філадельфії, в 1980 р. стан ТУІА начисляв к. 800 осіб) ці обставини не стояли на перешкоді для значної активізації праці поміж Нью Йорком і Філадельфією. Навпаки, управи і членство філяд. Відділу вповні розуміли такий стан в Товаристві і сумлінно виконували свої статутові зобов'язання. За час 10-ти років Відділ переслав Головній Управі понад 9 тисяч дол. в характері членських внесків і додаткових сум і допомог для видавання журналу та інших бюджетових потреб.

Головна Управа Товариства належно доцінювала віддану працю філяд. Відділу, що приносила взаємні користі і плоди. Вислідом цієї співпраці було спільне влаштування у Філадельфії в цьому періоді кількох Загальних Зборів ТУІА (дані і дати їх подані в хроніці Відділу, при кінці цього розділу), як також відбуття 6-го з'їзду ТУІА і УТТК в 1976 році. При цій нагоді відзначено також річницю 200-ліття незалежності США. Спільно з Головною Управою Відділ влаштував чотири Наукові Конференції (1971, 1973, 1976, 1979), під час яких доповідало чимало членів з філяд. Відділу: проф. Б. Гнатюк, д-р О. Білик, д-р Я. Заліпський, проф. О. Біланюк, та інші.

Порядком співпраці Відділу з Головною Управою, представники з Філадельфії брали участь в кожночасних нарадах і Заг. Зборах в Нью Йорку та інших актах і подіях, таких як 5-ий з'їзд ТУІА і УТТК в Торонто в 1971 р., з'їзд ТУІА в 1973 р. в Нью Йорку для відзначення 25-ліття праці Товариства і з'їзд ТУІА в Чікаго в 1978 р., який, між іншим, вшанував 30-ліття діяльності Товариства. Крім поданої діяльності значне число членів Відділу з Філадельфії включалося в працю Головної Управи і керівних органів Товариства або комісій, в 1979-81 р. член Відділу Методій Борецький очолював ТУІА і виконував цю нелегку функцію. В іншому часі, виконуючи функцію прес-референта при Гол. Управі, він подбав про поміщення в укр. пресі: "Свобода" і "Америка" – ювілейних сторінок про ТУІА з нагоди 25-ліття праці Товариства. Гідні також уваги статті на технічно-наукові теми Лева Яцкевича, що він їх почав в 1970 р. з рамени Товариства поміщувати у "Свободі" в серії "Життя і знання". Кілька сотень таких статей він помістив до кінця 1995 року.

Однак, не завжди діяльність в Товаристві проходила справно і приносила задовільні висліди; деякі програми, а в тому вивчення української технічної термінології і видавнича справа дальше натрапляли на особливі труднощі і перешкоди. Це недомагання в 1970 р. дещо направлено і в журналі “Вісті Укр. Інженерів” почали систематично появлятися сторінки вибраних технічних термінів. Однаке ідея заснування Світової Федерації Укр. Інженерів, після давніших заходів і спроб залишалася на деякий час незакінченим проектом. Зваживши факт, що коли при кінці цієї декади кілька малих Відділів ТУІА припинило свою активну діяльність, і стан членства ТУІА не виявляв задовільного прогресу, багато провідних членів Товариства і Відділу у Філадельфії почало виявляти свою неприховану затурбованість за дальшу долю всієї організації. За своє прив’язання і велику позитивну роботу, виконану Відділом для добра і розвитку ТУІА, Головна Управа в 1976 році відзначила цей факт та визнала і нагородила Відділ як гідний і зразковий і вперше признала йому окрему нагороду.

Відділ і українська Громада у Філадельфії

Співпраця Відділу з українською Громадою у Філадельфії і її чільними організаціями в цьому десятилітньому періоді виявилась особливо конечною і взаємно корисною з уваги на деякі важливі події і факти хоч вимагала вона значно більше жертвенности і посвяти та безпосередньої участі Відділу в кількох починах та ініціативах. Для прикладу можна подати спільне відзначування у Філадельфії річниці 200-ліття незалежності США, протестні акції для вияву солідарності з ув’язненими культурно-громадськими діячами в Україні, заходи місцевої Громади для придбання власного репрезентативного будинку – Українського Освітно-Культурного Центру (УОКЦ), розбудову Спорт. Т-ва “Тризуб” і закуп посілостей в Горшам, Па. та кілька інших. Всі ці акції і почини зобов’язували Відділ не тільки до участі в нарадах УККА або деяких ініціативних комітетах, але також до реальних фінансових датків і допомог.

Допомогова програма Відділу в тому періоді вже була усталена і контролювали її Стипендійна Комісія та управи Відділу і з прибуткових сум з імпрез, найчастіше з “Балів Інженерів”, Відділ мав моральний обов’язок українську Громаду підтримувати в її заходах для загального добра. Загальний список стипендій і датків Відділу на культурно-наукові і суспільно-громадські цілі є поданий

окремо. Тут, лише побіжно, можна відмітити, що протягом цієї декади Відділ призначив к. 15 тисяч дол. студентам та різним організаціям, школам українознавства, молодечим групам і т.п., та невеликі суми для допомоги українським дисидентам в Україні. На окрему увагу заслуговує даток в сумі 200 дол. для потерпілих від сильного землетрусу в 1970 р., нашим давнішим землякам в Югославії.

У зв'язку з посиленими репресіями українських діячів на рідних землях, або відновленням знеславлення українського імені американськими телевізійними передачами, Відділ не стояв останньо, а робив протизаходи, брав участь в маніфестаціях Громади, висилав протести-телеграми і т.п., як слідує:

- Телеграма до президента Картера (11 лют. 1977 р.) в справі захисту дисидентів.
- Наукова Конференція на тему русифікації України; 1977 р.
- Телеграма до телевіз. русла "NBC", Нью Йорк, після показу фільму про "Голокост", де українці звинувачуються в причетності до цієї події; 1978 р.
- Телеграма до телевіз. русла ч. 6, Філадельфія, яке в передачі новин назвало українських єпархів, що зібралися в Римі на собор, "росіянами"; 1971 р.
- Участь в маніфестації в обороні прав укр. католицької церкви на рідних землях; 1972 р.
- Участь в маніфестації для відзначення 40-ліття голodomору в Україні в 1933 р.; травень 1973 р.

Відділ ТУІА у Філадельфії приєднався до Громади для спільноговідзначування в 1976 р. річниці 200-ліття незалежності США. Спільно з Т-вом Укр. Лікарів і Осередком НТШ, в приміщеннях коледжу сестер Василіянок на Факс Чейзі зорганізовано окремий симпозіум. Всі повищі ініціативи в Громаді Відділ підтримував фінансово, як також два члени Відділу (М. Борецький і М. Білас) брали активну участь у збірці фондів для потреб Ювілейного Комітету Громади для відбуття 200-ліття США. Представники Відділу брали участь в інших ювілейних святах та імпрезах Громади, наприклад 50-ліття Союзу Українок (1976), бенкет з нагоди ювілею Укр. Вільного Університету, 1971 р., 100-ліття НТШ, та ряд інших.

З ХРОНІКИ ВІДДІЛУ: ГОЛОВНІ ПОДІЇ 1970-1979 РОКІВ

25 квітня 1970 р. в залі спорт. Т-ва "Тризуб" Відділ зорганізував Наукову Конференцію на загальну тему про занечищення довкілля. Чотири доповіді виголосили: д-р С. Трофименко, д-р Р. Максимович, М. Остап'як і М. Борецький.

23 травня 1970 р. відбулися 22-і Заг. Збори Відділу в домівці при Н. Брод вулиці. Збори з вдоволенням схвалили велику і задовільну працю управи, приєднання 12 нових членів (Відділ нараховував тоді 120 осіб) і видання окремого числа журналу "Вісті Укр. Інженерів" з нагоди ювілею 20-ліття праці Відділу. Борис Захарчук був обраний наступним головою Відділу.

22 травня 1971 р. відбулися у Філадельфії Заг. Збори ТУІА, які втретє обрали Володимира Гнатківського головою Товариства. Одночасно влаштовано Наукову Конференцію з двома доповідями і товариську зустріч учасників, к. 70 осіб.

20 червня 1971 р. в залі Т-ва "Тризуб" відбулися 23-і Заг. Збори Відділу, які обрали д-ра Олександера Біліка головою на черговий рік. Стан членства Відділу збільшився до 121 осіб. Під час року 4 члени вибули і три померли.

20-21 листопада 1971 р. в Торонто відбувся 5-й з'їзд членів ТУІА і УТТК який був присвячений питанню науки і техніки та занечищення довкілля в Україні. Філадельфійський Відділ у з'їзді заступали д-р О. Білик і З. Кохановський.

3 червня 1972 р. у Вашингтоні відбувся з'їзд і Заг. Збори ТУІА; Е. Івашків був обраний наступним головою Товариства. В програмі з'їзду була також Наукова Конференція і товариська зустріч. З Філадельфії присутніх було к. 15 членів.

17 червня 1972 р. в залі Т-ва "Тризуб" відбулися 24-і Заг. Збори Відділу, під час яких Борис Захарчук знову став головою на наступний рік. В часі нарад Збори розглядали проблему конечної потреби більшої і кращої домівки. Рішено тимча-

сово відновити теперішню і закупити для вжитку охолоджувач повітря.

14 квітня 1973 р. у Філадельфії спільно з Головною Управою ТУІА, влаштовано Наукову Конференцію, в якій доповідали три члени з Нью Йорку: Роман Волчук, Марія Гончаренко і Олександер Тимошенко; цей останній на тему його участі і будови підземки у Вашингтоні.

30 квітня 1973 р. члени Відділу: Б. Захарчук, С. Чорпіта, д-р Я. Заліпський і В. Медуха брали участь в Конференції представників Фонду Катедри Українознавства в Гарвард. Університеті. Вони також були присутні під час церемонії і докторської презентації першого докторанта О. Субтельного і прийняття з цієї нагоди, яке влаштував президент Гарвардського Університету Д. Бок.

24 червня 1973 р. відбулися у відновленій домівці Відділу чергові і 25-і Заг. Збори. Володимир Коженьовський був обраний черговим головою Відділу.

27-28 жовтня 1973 р. в Нью Йорку відбулося святочне відзначення ювілею 25-ліття ТУІА. філяд. Відділ заступали голова В. Коженьовський і Лідія Дяченко. В програмі, крім Пленарного засідання Гол. Управи і присутніх представників Відділів, була також Наукова Конференція, в якій два члени філяд. Відділу: проф. Б. Гнатюк і д-р Я. Заліпський мали доповіді; згодом відбувся бенкет і баль.

15 червня 1974 р. в домівці Відділу відбулися 26-і Заг. Збори Відділу, які, крім біжучих справ і питань, порушили програму відзначування при кінці року 25-ліття праці Відділу. Мирон Білас став головою Відділу на наступний рік. Стан членства у Відділі в останніх кількох роках пересічно становив 125 осіб.

16 листопада 1974 р. в одному ресторані в Коншогокен біля Філадельфії влаштовано спільну з Т-вом Укр. Лікарів зустріч, якою започатковано відзначення ювілею 25-ліття Відділу. В часі прийняття була також невелика розвагова програма.

8 лютого 1975 р. в рамках відзначення ювілею 25-ліття Відділу, відбувся черговий бенкет і Баль Інженерів. Участь в імпрезі взяло 580 осіб.

- 2 березня 1975 р.** в ресторані Дугенс Відділ влаштував зустріч членів, якою закінчено святкування 25-літного ювілею. В програмі зустрічі Л. Яцкевич і О. Білик виступали із своїми гуморесками і читанням розвагових фейлетонів.
- 8 червня 1975 р.** в домівці Відділу відбулися 27-і Заг. Збори Відділу, які між іншими, розглядали питання відзначування в наступному році річниці 200-ліття незалежності США. Головою Відділу на цей новий рік, став д-р О. Білик. Відділ нараховував в тому часі 125 членів.
- 16 листопада 1975 р.** в ресторані Ігл Ладж для затіснення вузів приязні і співпраці відбулася чисельна та успішна товариська зустріч членів Товариств ТУІА, НТШ, УВАН, Універс. Професорів, Укр. Лікарів та інш. З Нью Йорку прибув голова Товариства І. Мокрівський.
- 6 червня 1976 р.** в домівці відбулися 28-і Заг. Збори, які обрали Методія Борецького черговим головою Відділу. В програмі нарад обговорено участь Відділу у спільному, разом з місцевою українською Громадою, відзначуванні річниці 200-ліття незалежності США. Відділ також плянував свою власну імпрезу, яка включала з'їзд членів ТУІА у Філадельфії, в листопаді ц.р. і Наукову Конференцію в залих Менор Джунійор Коледжу.
- 18 вересня 1976 р.** разом з Укр. Лікарським Т-вом і НТШ, Відділ взяв участь у спільній Науковій Конференції з нагоди 200-ліття США, в якій головною темою доповідей було питання українських поселень в цій країні, здобутих досягнень, проблем і т.п..
- 13-14 листопада 1976 р.** в рамках відзначування річниці Незалежності США, у Філадельфії в готелі Шератон скликано 6-й з'їзд членів ТУІА і УТТК. Більшу частину програми з'їзду заповнили 14 доповідей Наукової Конференції, в тому доповіді д-ра О. Білика і проф. Б. Гнатюка та окремий Панель, який розглянув важкі умови праці українських науковців на рідних землях. З'їзд ухвалив резолюцію-протест проти утисків і переслідувань владою діячів культури і науки в Україні. Програма включала також товариську зустріч з банкетом і розвагову частину. Чергового дня в залі Т-ва "Тризуб" відбулися спільні наради, які знову порушили питання світо-

вого об'єднання укр. інженерів в діяспорі і проблему студій укр. технічної термінології; на цю тему Лев Яцкевич виголосив доповідь, вказуючи на доцільність продовжування цієї справи.

14 травня 1977 р. в залі Т-ва "Тризуб" влаштовано Наукову Конференцію на загальну тему "Русифікація України і проти-заходи". Три доповіді виголосили: д-р В. Стойко на тему "Русифікація України до 1917 р.", проф. Т. Гунчак на тему "Русифікація України після 1917 р." і проф. І. Головінський на тему "Заходи проти русифікації". Велике число громадян (понад 300 осіб) взяло участь в Науковій Конференції.

5 червня 1977 р. в домівці Відділу відбулися 29-і Заг. Збори в присутності голови Т-ва Ю. Гончаренка і секретаря О. Солтисика з Нью Йорку. Збори порушили ряд важливих питань стосовно фінансів, росту членства, видавання журналу і кращої співпраці поміж Відділом і Гол. Управою. Відділ начислив тоді 128 членів. Черговим головою Відділу був вибраний Евстахій Филипович.

4 листопада 1977 р. в домівці Відділу відбулася перша зустріч "Секції дружин інженерів", якою провадили Віра Андрейчик і Люба Бугай. Ціллю секції була допоміжна праця в реалізації деяких програм Відділу.

4 лютого 1978 р. в залі готелю Шератон відбувся черговий "Баль Інженерів", під час якого були присутні митрополит Кир Йосиф Шмондюк і голова ТУІА Юрій Гончаренко з дружиною. В мистецькій програмі виступав квартет "Каравана", Віра Андрейчик провадила презентацію 12-ти деб'ютанток. Присутніх було понад 500 осіб, в тому велике число молоді і студентів.

15 травня 1978 р. Відділ ухвалив початковий даток в сумі 200 дол. для Спорт. Т-ва "Тризуб" для закупу посілостей в Горшем, Па. і для розбудови спортивних площ. В наступних роках датки на ту ціль перейшли суму 7 тис. дол.

20 травня 1978 р. в домівці Відділу відбулися 30-і Заг. Збори, які вибрали Степана Чорпіту наступним головою. Відділ начислив 130 членів.

7-8 жовтня 1978 р. в Чікаго відбувся з'їзд членів ТУІА, під час якого відзначено 30-ліття праці Товариства. Програма з'їзду

включала Наукову Конференцію, під час якої два члени з Філадельфії, М. Борецький і С. Чорпіта виголосили доповіді; була також виставка праць українських інженерів, наради, бенкет і баль.

16-17 грудня 1978 р. в залях Менор Джунайор Коледжу біля Філадельфії Відділ влаштував виставку поштових марок колекцій відомого філателіста і члена ТУІА А.Д. Сольчаника.

17 лютого 1979 р. в готелю Шератон у Філадельфії відбулися Надзвичайні Заг. Збори ТУІА для полагодження деяких спірних справ статутового порядку і, з черги, Наукова Конференція з 4-ма доповідями. Вечором цього дня відбувся черговий "Баль Інженерів", яким вішановано 30-літню працю Відділу. Більше число членів Товариства з Нью Йорку брало участь в цих актах та імпрезі.

2 червня 1979 р. в домівці Відділу відбулися 31-і Заг. Збори, під час яких С. Чорпіта поновно був обраний головою на наступний рік. У Відділі було 132 члени.

19 червня 1979 р. представники Відділу були присутні в укр. Катедральному храмі Непорочного Зачаття у Філадельфії в часі візити папи Івана-Павла II.

7 грудня 1979 р. влаштовано Наукову Конференцію для вішанування 100-ліття народження Айнштайна. Цікаво опрацьовані доповіді про Айнштайна дали професори: О. Біланюк, Є. Лашик і О. Тритяк.

ПРАЦЯ ВІДДІЛУ ЧЕТВЕРТОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ: 1980-1989 рр.

Майже вся праця філяд. Відділу ТУІА в цьому періоді відзначалася і проходила під впливом особливих громадських потреб. Коли, здебільша, монотонна і статутово накреслена діяльність домінувала в 1970-их роках, то великі і потрясаючі події в Україні в 1980-і рр. та інші важливі акти були в центрі уваги членів і лягли в основу плянувань і праці Відділу. Відзначення 50-и ліття Голодомору, катастрофа в Чорнобилі (квітень 1986 р.), відзначування ювілею 1000-ліття Християнства (1988 р.) та предтечі до ще невідомих тоді політичних змін на рідних землях, були широко обговорювані і дискутовані членами Товариства під час організованих доповідей і Наукових Конференцій. Трагічні події в Україні викликали загальне обурення і хвилювання за дальшу долю людей на рідних землях. Нескоріні члени “Гельсінської Групи” в Україні та “видворені” прибуваючі на Захід дисиденти мобілізували цілу діаспору, закликали до єдності і солідарності в остаточній і рішальній боротьбі з “Імперією зла”.

Профід ТУІА, а в тому також Відділу у Філадельфії вповні усвідомлювали значення і вагомість подій на Батьківщині і конечної потреби активізувати все членство. По довголітніх заходах і трудах Головна Управа з успіхом завершила старання створення Світової Федерації Українських Інженерів (СФУІ) в діаспорі. Під патронатом СФУІ в 1987 році відбувся в Дітройті черговий і 8-й з'їзд членів ТУІА і УТТК і ним Товариства започаткували відзначування ювілею 1000-ліття Християнства в Україні. Попереджали ці події вдалі Наукові Конференції в Нью Йорку і у Філадельфії, які зорганізовано з нагоди першої річниці Чорнобиля. Особливо добре вдалою була Конференція у Вашингтоні (травень 1982 р.) в Екзекутивному Будинку Білого Дому, в якій, крім високопоставлених осіб уряду та індустрії, виступала також д-р Ніна Караванська – член Укр. Гельсінської Групи.

Хоч у всіх повищих актах Відділ брав активну участь та організував свої власні Наукові Конференції, доповіді, і т.п., куди більшу увагу звернено в сторону набуття й влаштування Громадою

Українського Освітно-Культурного Центру (УОКЦ) у Філадельфії. Центр цей був конечною вимогою часу і обставин, його відсутність дуже відчувала вся Громада, тому з його набуттям він зразу став об'єднувати чимало організацій, шкільну молодь і багато людей філяд. Громади. В 1982 році філяд. Відділ влаштував в УОКЦентрі свою домівку і користає з неї до сьогодні.

В цьому черговому періоді 1980-х років, який попри свої світлі моменти мав також деякі недомагання (спад реєстру членства, та інш.), за працю Відділу відповідали такі голови:

<u>Дата Загальних Зборів</u>	<u>Вибрані голови Відділу</u>
8-6-1980 р.	32-і Загальні Збори – д-р Лариса Заїка
14-6-1981 р.	33-і Загальні Збори – д-р Лариса Заїка
6-6-1982 р.	34-і Загальні Збори – Роман Циган
6-6-1983 р.	35-і Загальні Збори – Роман Циган
3-6-1984 р.	36-і Загальні Збори – Евген Зиблікевич
2-6-1985 р.	37-і Загальні Збори – Евген Зиблікевич
18-5-1986 р.	38-і Загальні Збори – Роман Циган
14-6-1987 р.	39-і Загальні Збори – Роман Циган
5-6-1988 р.	40-і Загальні Збори – Евген Зиблікевич
21-5-1989 р.	41-і Загальні Збори – Осип Німилович

Стан членства у Відділі

Рух і стан членства у Відділі в цьому черговому періоді був таким:

Стан в червні 1979 р.	– 132 члени
Прибули до червня 1989 р.	– 10 членів
Разом:	– 142 членів
Померли в часі 10-ти років	– 18 членів
Вибули, зрезигнували і т.п.	– 34 членів
Стан в червні 1989 р.	– 90 членів

Різкий спад членства в цьому десятилітньому періоді був зумовлений двома негативними факторами: великим числом членів (52 особи), які померли або вибули на інші місця побуту, найчастіше пенсіонери, яких Відділ начислював к. 25%, тоді як лише десять нових членів до Відділу прибуло. Подібний стан був в інших Відділах ТУІА, а зокрема в малочисельних, напр. Пітсбург, Сира-

кюзи, ін., які були змушені припинити свою активну діяльність.

90 членів Відділу, які були зареєстровані при кінці цього періоду (червень 1989 р.), заступали такі роди інженерських наук:

Аеронавти	- 2	Індустр. інж.	- 1
Агрономи	- 4	Комп'ют. інж.	- 1
Архітекти	- 2	Лісівники	- 2
Біохеміки	- 1	Математики	- 2
Будівельники	- 11	Металюрги	- 2
Буд./Екологи	- 1	Механіки	- 33
Геодети/мірники	- 1	Фізики	- 4
Економісти	- 3	Хеміки	- 7
Електрики	- 13		

Стан жінок у Відділі зменшився з 8 до 5, дві жінки мали вищі наукові ступені – доктор наук. Серед мужчин – десять членів також відзначалися подібними науковими досягненнями, 15 членів мало титули магістра наук. Два члени були постійними викладачами американських коледжів/університетів.

Організаційна праця Відділу

З набуттям, в 1979-80 рр., українською громадою у Філядельфії репрезентативного будинку УОКЦентру і з влаштуванням в цьому будинку своєї домівки, вся організаційна праця Відділу помітно оживилася. Відділ приділив тоді також більше уваги стосункам і співпраці з керівництвом цього Центру, деякі члени допомагали в його веденні і брали участь в заряді і адміністрації та організували потрібні фонди пов'язані з утримуванням і виплатою коштів закупу цієї обширної посилоти.

Хоч урядування і вся організаційна діяльність Відділу, сходини управи і членів, загальні збори і доповіді продовжувалися як раніше, присутність в нових і догідних залах УОКЦентру спрощувала зовсім інше і позитивне враження на присутніх, наповняла їх оптимізмом і почуттям гордості та задоволення з цього великого і спільногод здобутку українців у Філядельфії.

Отож, розвиваючи свою діяльність, управи Відділу почали робити щораз більші заходи для використання приміщень УОКЦентру, як для своїх власних імпрез і зустрічей членів, так і спільних, організованих разом з дирекцією Центру, або з іншими

товариствами місцевої громади. Вже в самих початках, на весні 1980 р., Центр дуже пригодився для відбуття двох спільно організованих імпрез; першою була пам'ятна зустріч з головним редактором Енциклопедії Українознавства проф. Володимиром Кубійовичем з нагоди ювілею 80-ліття його життя, а в місяці квітні, емоційна зустріч і Наукова Конференція з нагоди прибувших дисидентів з України – Святославом і Ніною Караванськими, які дали окремі доповіді про зростаючий опір населення нестерпній владі і про сучасний важкий стан на рідних землях. Обидві зустрічі притягнули поважне число громадян і представників багатьох організацій та пройшли з повним успіхом. В наступних роках, коли з України щораз частіше прибували дисиденти, подібних зустрічей було більше.

Продовжуючи програму культурно-розвагового життя членів та їхніх родин, в січні 1983 р. Відділ започаткував імпрези “Різдвяні Зустрічі”, які кожнорічно з успіхом відбуваються до сьогодні. В половині 1980-х років, коли Спортивне Т-во “Тризуб” закінчило розбудову набутої посіlosti в підміській місцевості Горшам, Відділ зразу почав влаштовувати там кожнорічні осінні зустрічі і пікніки для членів, їхніх родин і запрощених гостей. Всі повищі зустрічі та імпрези давали не тільки моральну підтримку і заохоту до праці і хоч рідко були вони приходові, але зате кріпили Відділ і всю місцеву Громаду в їх дальшій розбудові.

Рік-річно продовжувалися традиційні імпрези “Балі Інженерів”, які підтримувала місцева Громада, і значні приходи з яких йшли на користь української науки, школукраїнознавства, молодечих груп та деяких громадських організацій. Допомоги та уділювання стипендій незаможнім місцевим українським студентам почали втрачати свою актуальність та одночасно послабла співпраця і контакти Відділу із українськими студентськими організаціями.

Значну посилену акцію Відділ спрямував в сторону приєднання нових членів до Товариства; деякі управи і референти виготовляли в тому напрямі детальніші плянні, але успіхи тих заходів були мінімальні. Багато молодих інженерів залишало Філадельфію і переселювалось в дальші штати і околиці.

Важливі події цього періоду дали нагоду для організації Наукових Конференцій і доповідей. Серед таких найбільш замітною була Наукова Конференція в 1987 р. на тему катастрофи в Чорнобилі (в першу річницю цієї події), в якій член Відділу Роман

Циган виступав з докладніше опрацьованою доповіддю про перебіг подій під час катастрофи, працю атомного реактора і т.п.. Також з нагоди 1000-ліття Християнства в Україні Відділ спонсорував і фінансово підтримав організовану громадою Наукову Конференцію, яка відбулася в залі університету Ля Салл в червні 1988 р. Крім цього, з фондів призначених на наукові цілі, Відділ переслав суму 7,500 дол. до Фонду Катедри Українознавства при Гарвардськім Університеті на рахунок видань творів української досекулярної літератури ("Проект 1000-ліття") і дослідів та видання праці про Голодомор в 1933 р.

Співпраця з Головною Управою ТУІА

Великі зміни і події, які відбувалися в цьому періоді в Україні, та збільшена активність діяспори мали помітний вплив і значною мірою заторкували діяльність Головної Управи ТУІА. Згадати, хоча б, відзначування 50-ї річниці штучного голодомору в Україні (1983 р.), чи річниць жахливої катастрофи в Чорнобилі (1987 р.), або святкування величного ювілею 1000-ліття Християнства в Україні. Всі ці акти, імпрези та організовані до теми Наукові Конференції були виявом не так погляду суто організаційних завдань і цілей Товариства, як почуттів національної солідарності і патріотичного наставлення всього членства і проводу.

Одночасно, з відзначуванням повищих подій власними Науковими Конференціями, Відділ брав також участь у подібних імпрезах і актах, які організувала Головна Управа в Нью Йорку. Член Відділу Роман Циган, крім Філадельфії, виголосив доповідь про катастрофу в Чорнобилі також в Нью Йорку (Наук. Конференція в 1987 р.), а архітект Тит Геврик з філяд. Відділу виступав в Науковій Конференції в Нью Йорку (1988 р.), в рамках святкування 1000-ліття Християнства в Україні. Доповідь Р. Цигана про Чорнобиль була згодом опублікована в журналі "Вісті Укр. Інженерів", ч. 1-2, січ.-черв., 1987 р.

Коли в 1982 р. Головна Управа відзначала 30-ліття видавання журналу "Вісті Укр. Інженерів", запросила двох членів з Філадельфії: Романа Цигана і Богдана Сірого дати в рамках Наукової Конференції влаштованої з цієї нагоди доповіді на теми атомної енергії (Р. Циган) і сонячної енергії (Б. Сірий). Відділ продовжував підтримувати Головну Управу і працю Товариства в інших починах та ініціативах; делегати (М. Борецький і д-р Л. Заїка)

брали участь у з'їзді ТУІА і УТТК в Канаді в 1980 р., більша делегація з Філадельфії була присутня в часі Наукової Конференції у Вашингтоні (травень 1982 р.), та Р. Циган – у з'їзді в Дітройті в 1987 р. Цим останнім з'їздом в Дітройті започатковано відзначування ювілею 1000-ліття Християнства в Україні, і з цієї нагоди влаштовано виставку втрачених архітектурних пам'яток Києва в опрацюванні члена Відділу архітектора Т. Геврика.

Головною журбою в праці Товариства в цьому періоді були дальше наболілі проблеми і повільного спаду реєстру членства, браку потрібних фондів для ведення і виконування всіх програм.Хоч з філяд. Відділу переслано до Гол. Управи в цій декаді майже 11 тисяч дол. в характері членських внесків і додаткових допомогових датків, загальні надходження з терену до каси ТУІА були слабші. В наслідок браку фондів видавання журналу помітно сповільнювалось і при кінці цього періоду він перейшов на річник. Смерть довголітнього редактора Степана Проциука в 1985 році негативно відбилася на нормальному видаванні журналу і його появі. Подібно і смерть в 1987 р. заслуженого і почесного члена ТУІА та відданого дослідника української технічної термінології Михайла Пежанського (він же один з основників Відділу у Філадельфії в 1949 р.) майже вповні припинила дальшу працю в тому напрямі. Не зважаючи на посилені заходи і старання управ Відділу і поодиноких референтів та з боку Гол. Управи зупинити спад членства і звербувати до Товариства більше членів, висліди виявилися доволі слабими. Процеси розпорощення і асиміляції почали відчувати всі організації діаспори, а зокрема ТУІА.

Відділ і українська Громада у Філадельфії

Як вже згадано вгорі, великою подією на початку цього періоду, в 1979-80 рр. був закуп українською Громадою у Філадельфії великого, в доброму стані, шкільного будинку з довколишніми площами (к. 7-8 акрів) за ціну 375 тис. дол., в якому влаштовано Український Освітно-Культурний Центр (УОКЦ). Знаходить він поблизу нашого Менор Коледжу і укр. католицького кладовища на Факс Чейсі, на периферіях Філадельфії.

Вже в перших роках праці цей Центр став осідком школи українознавства ("Рідна Школа"), а згодом і всіх інших подібних шкіл у Філадельфії, тут також влаштовано велику бібліотеку та інші приміщення. З початком травня 1982 р. Відділ влаштував в

УОКЦентрі домівку, з якої члени користають до сьогодні за вплатою оренди спочатку 750 дол., а тепер 1 тис. дол. річно.

Великий фінансовий тягар, який тяжів на цілій Громаді і всіх її складових організаціях зобов'язував до активного збирання фондів та особистих датків для реалізації і втримання цього великого осідку. Відділ ТУІА у Філадельфії відгукнувся і склав пожертву в сумі 10 тис. дол.; загал членства також причинився особистими датками, які вдвічі і більше перейшли суму Відділу. Деякі члени Відділу зразу включилися до праці в керівництві Центру, Борис Захарчук був вибраний президентом цієї інституції на початку 1990 р. і очолював її впродовж 8-и років. Доцільно при цьому завважити, що завдяки великій посвяті і жертвенності групи осіб-членів Товариства Укр. Лікарів і Т-ва. Інженерів та їхніх дружин, УОКЦентр став доконаним фактом і міг бути зреалізований.

Сьогодні в УОКЦентрі зустрічаються не тільки школярі та учителі, але й інші члени Громади та організації, влаштовуються в ньому імпрези, концерти і бенкети, мистецькі виставки і забави з танцями, "Різдвяні базари" та багато інших актів. Крім допомоги Центрові, Відділ також сприяв і помогав іншим суспільно-громадським організаціям у Філадельфії і в діяспорі. Значну фінансову допомогу від Відділу одержало Спортивне Т-во "Тризуб". Фонд Катедри Українознавства (Університет Гарвард), Енциклопедія Українознавства та інші. В цьому десяти літньому періоді Відділ ухвалив понад 38 тис. дол. на наукові і громадські цілі. Докладніший список всіх датків і допомог поданий при кінці цієї публікації.

З ХРОНІКИ ВІДДІЛУ: ГОЛОВНІ ПОДІЇ 1980-1989 РОКІВ

20 лютого 1980 р. управа Відділу вислава всім членам обіжник, з повідомленням про закуп українською Громадою обширного шкільного будинку з окружними площами (7-8 акрів) за ціну 375 тис. дол., який знаходиться в околицях Факс Чейсу і Менор Коледжу. Кілька членів Відділу: Швед Р., Борецький М., Шиприкевич Марта і Білас М. були в дирекції корпорації закупу, та, або займалися збиранням фондів для потреб і влаштування УОКЦентру в цьому будинку.

19 квітня 1980 р. в УОКЦентрі відбулася Наукова Конференція на загальну тему "Україна сьогодні". З доповідями про сучасний стан в Україні виступали недавно прибувші з України дисиденти Святослав і Ніна Караванські, як також проф. Ф. Кушнірський з Києва і проф. І. Коляска з Торонта. Присутніх було понад 200 осіб.

8 червня 1980 р. в домівці при Н. Брод вул. відбулися 32-і Заг. Збори Відділу, які обрали д-р Ларису Заїку наступним головою. Відділ начисляв 130 членів.

15-16 листопада 1980 р. в Торонто відбувся 7-й з'їзд членів ТУІА і УТТК. В програмі з'їзду, крім Наукової Конференції, виставки та бенкету з мистецькими виступами, були наради, під час яких створено і затверджено статут Світової Федерації Товариств Укр. Інженерів в діяспорі і тимчасово Правильник Секретаріату. З'їзд прийняв ряд резолюцій, а між іншим висловив затурбованість про послаблення праці і спад членства в обох Товариствах. Доповіді Наукової Конференції були присвячені сучасному станові в Україні, дальншому переслідуванню інтелектуалів і науковців і конечної потребі їм допомагати. З Філадельфії крім голови ТУІА М. Борецького, у з'їзді брала участь д-р Л. Заїка.

14 червня 1981 р. в домівці при Н. Брод вул. відбулися 33-і Заг. Збори Відділу, які, між іншими, розглядали питання влаштування нової домівки в УОКЦентрі. Д-р Л. Заїка була

вибрана головою на наступний рік. Відділ начисляв 125 членів.

24 серпня 1981 р. відбулося святочне посвячення УОКЦентру, в якому взяло участь багато представників громадських організацій і від Відділу ТУІА. – Чи це припадок, що ця подія відбулася в день, який став історичним 10 років пізніше?

6 березня 1982 р. з нагоди 30-ліття видавання журналу “Вісті Укр. Інженерів” в Нью Йорку відбулася Наукова Конференція, в якій два члени філяд. Відділу мали доповіді: Р. Циган на тему атомної енергії і Б. Сірий – сонячної енергії.

22 квітня 1982 р. в домівці при 4814 Н. Брод вул. відбулося останнє в цім приміщенні засідання управи Відділу.

1 травня 1982 р. домівку Відділу влаштовано в УОКЦентрі і 18 травня відбулося тут перше засідання управи. Річна оренда домівки: 750 дол.

15 травня 1982 р. в Екзекутивному Будинку (Анекс) Білого Дому у Вашингтоні Головна Управа влаштувала Наукову Конференцію, яка майже вповні йшла на англ. мові і в якій доповідачами були високопоставлені особи в індустрії і уряді: д-р Г. Ківорт – дорадник президента США в справах науки і технології; д-р Ю. Гамота – директор Інституту Науки і Техніки Універс. Мічіган; д-р М. Яримович – віцепрезидент компанії Роквел Інтернешенел; д-р Б. Денисик – Асистент Секретаря Торгівлі, д-р В. Гарбер – Асистент Ген. Секретаря НАТО; д-р Ліліана Принц – астронавт (укр. походження) і д-р Ніна Караванська – дисидент, член Укр. Гельсін. Групи. В конференції взяло участь понад сто членів ТУІА, в тому 12 з Філадельфії.

6 червня 1982 р. в УОКЦентрі відбулися 34-і Заг. Збори Відділу, під час яких широко обговорено проблему членства і великих задовжень деякими членами з вілатою членських внесків, що в порозумінні з Гол. Управою, зумовило тимчасове їх “завішення” або виключення з реєстру членів. В часі Зборів Відділ начисляв 99 членів. Роман Циган був обраний наступним головою Відділу.

16 січня 1983 р. в УОКЦентрі Відділ влаштував першу “Різдвяну зустріч” членів і їх родин.

- 30 квітня 1983 р.** Відділ вшанував 75-ліття основника і довголітнього члена Відділу Лева Яцкевича. В програмі, крім успіхів професійних і заслуг для Товариства, підкреслено також його діяльність літературну і суспільно-громадську. В мистецькій частині вечора виступали Роксоляна Гарасимович – піяніст і Ліза Чепіль – вокаліст.
- 5 червня 1983 р.** в УОКЦентрі відбулися 35-і Заг. Збори Відділу, які поновно обрали Р. Цигана головою на наступний рік. Відділ начисляв 97 членів.
- 19 листопада 1983 р.** Головна Управа влаштувала в Нью Йорку Наукову Конференцію присвячену 50-літнім роковинам штучного голоду в Україні. Докладніше опрацьовані доповіді про цю трагічну подію виголосили відомі науковці і діячі, в тому д-р Володимир Душник та інші.
- 14 квітня 1984 р.** філяд. Відділ ТУІА, при співпраці з жіночою організацією ОЧСУ, вшанував річницю 15-ліття від смерті поета Евгена Маланюка.
- 3 червня 1984 р.** в залі УОКЦентру відбулися 36-і Заг. Збори Відділу, які вибрали Е. Зиблікевича наступним головою. Відділ начисляв 96 членів, в тому числі к. 25% пенсіонерів; завважено, що в останніх роках померло 10 членів, в тому числі колишні голови Відділу: В. Коструб'як, І. Харамбура та Е. Филипович.
- 16 березня 1985 р.** спільно з Т-вом Укр. Лікарів Відділ влаштував зустріч членів, під час якої запрошений представник литовських інженерів доповідав про працю їхнього товариства і взагалі литовців в США.
- 2 червня 1985 р.** в УОКЦентрі відбулися 37-і Заг. Збори, які знову обрали Евгена Зиблікевича головою Відділу на наступний рік. Членство Відділу становило 96 осіб.
- 16 листопада 1985 р.** група членів Відділу (О. Тритяк, В. Луців при допомозі інших) зорганізували курс практичного знання і вживання комп'ютерів. Участь в курсі брали деякі члени Т-ва і місцевої української Громади.
- 22 січня 1986 р.** Відділ одержав від Фонду Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті письмо, в якому повідомлялося про ідею започаткування т.зв. “Проекту 1000-

ліття хрищення Руси-України”, або окремого видання творів української ранньої (досекулярної) літератури. ФКУ просив цей проект підтримати окремими фінансовими допомогами.

18 травня 1986 р. в УОКЦентрі відбулися 38-і Збори Відділу, які між іншим, розглядали питання фінансових допомог, головно на потреби коштів перебудови УОКЦентру, проекту 1000-ліття хрищення Руси-України, та ін. Роман Циган був обраний головою Відділу, який начисляв тоді 93 члени.

3 вересня 1986 р. відбулося засідання управи Відділу, яке розглядало плян праці на біжучий рік та участі членів в розбудові УОКЦентру; деякі члени Відділу були в дирекції Центру, інші в будівельному комітеті, деякі допомагали фізично. Під час засідання голова повідомив, що є бажання впровадити комп’ютерну систему в діловеденні управи Відділу. Оплату за вживання домівки дирекція Центру підвищила з 750 до 810 дол. річно.

22 листопада 1986 р. до Відділу наспіло офіційне письмо від Президії підготовчого комітету, з доручення Краєвого Комітету для святкування 1000-ліття християнства в Україні, щоб Відділ взяв участь в нарадах місцевих організацій та обрання Метрополітального Комітету у Філадельфії, який має підготувати пляни святкування цього ювілею цілою громадою.

24 січня 1987 р. вперше, по довгих роках, “Баль Інженерів” не відбувся в готелі Філя-Центр-Готель (давніший Шератон), а в готелі Віндгам Франклін Пляза. Презентацію деб’ютанток, яких було 13, проводили Стефанія Зиблікевич і Марійка Циган. Д-р В. Кирпинич був майстром церемонії.

16 березня 1987 р. Головна Управа влаштувала в Нью Йорку Наукову Конференцію на тему катастрофи в нуклеарній електростанції в Чорнобилі в квітні 1986 р. Цікаву і змістовну доповідь “Порівняння характеристики і праці нуклеарних реакторів в чорнобильській електростанції з американськими реакторами”, як також і про перебіг подій в часі катастрофи (згідно з советськими джерелами і повідомленнями в американській пресі) виголосив Роман Циган, голова філя. Відділу, який вже майже 20 років працює в тій ділянці в Пенсильванії.

- 25 квітня 1987 р. філяд.** Відділ ТУІА влаштував свою власну Наукову Конференцію про катастрофу в Чорнобилі. Серед доповідачів Конференції, яка відбулася в приміщенні УОКЦентру, були: д-р Дейвид Марплес з Вінніпегу (Універс. Альберта), Р. Циган, д-р О. Черник і Пол Гобл із Державного Департаменту, Відділ Советських Національностей.
- 14 червня 1987 р.** в залі УОКЦентру відбулися 39-і Збори Відділу, які знову обрали Романа Цигана головою. Відділ дальше начисляв 93 члени. Під час Зборів запримічено, що Відділ вже зложив даток в сумі 5 тис. дол. на "Проект 1000-ліття хрещення України".
- 24-25 жовтня 1987 р.** в Дійтройті відбувся з'їзд членів ТУІА і УТТК, присвячений роковинам 1000-ліття Християнства в Україні. В програмі з'їзду, крім нарад, Наукової Конференції, товариської зустрічі і банкету, була виставка на тему "Зруйновані церкви Києва". Голова Відділу Р. Циган взяв участь у з'їзді.
- 10 лютого 1988 р.** в готелі Віндгам Франклін Пляза Відділ влаштував черговий "Баль Інженерів", який звеличував свою присутністю митрополит кат. церкви Кир Стефан Сулик, голова ТУІА Юрій Базилевський і один представник уряду. В розваговій частині було представлено сім деб'ютанток та опісля слідували танці при звуках оркестру "Темпо".
- 7 травня 1988 р.** в Нью Йорку Головна Управа, при співпраці Відділів з Філадельфії і Нью Джерзі, влаштувала Наукову Конференцію для відзначення ювілею 1000-ліття Християнства в Україні. Доповіді на теми українського церковного мистецтва і архітектури виголосили архітектори Тит Геврик (Філадельфія), Іван Заяць (Нью Йорк) і професор Р. Гаєцький з Гарварду.
- 5 червня 1988 р.** в УОКЦентрі відбулися чергові (40-і) Загальні Збори Відділу. В часі Зборів Відділ начисляв 91-го члена. Евген Зиблікевич був обраний головою на наступний рік.
- 2 жовтня 1988 р.** Відділ влаштував зустріч-пікнік для членів і їх родин на посіlostі "Тризубівка" в Горшам, Па.
- 8 квітня 1989 р.** управа Відділу відбула засідання, під час якого обговорено питання розподілу Фондів і датків, зокрема для

УОКЦентру, акції для приєднання нових членів до Товариства (було зголошених 8 кандидатів) та участі в Загальних Зборах ТУІА в Нью Йорку 13 травня ц.р. В часі цих зборів Відділ має намір порушити питання більшого вживання англійської мови, поруч української, в діловеденні Відділу і Товариства та допомоги прибуваючим дисидентам з України.

21 травня 1989 р. відбулися в УОКЦентрі 41-і Загальні Збори Відділу. Осип Німилович був вибраний головою Відділу, який начисляв тоді 90 членів. Завважено, що Відділ вислав до Гол. Управи аплікації від 4-х кандидатів, інші 3-4 кандидати заявили згоду вступити до Товариства.

21 жовтня 1989 р. відбулося в Нью Йорку Пленарне засідання Гол. Управи, в якому з Філадельфії взяв участь голова і два члени Відділу. В програмі засідання обговорено низку питань, а в тому: справи видавничі (журнал і техн. словник), контакти ТУІА з Україною і питання студій комп'ютерних стандартів з узглядненням української мови (цим займалася окрема комісія при Гол. Управі) та конечну потребу додаткових фондів у зв'язку з контактами з Україною. Цього дня відбулася також Наукова Конференція, в якій з доповідями виступали: д-р Володимир Петришин, професор Ратгерського Університету, на тему його поїздки в наукових цілях до Києва і Донецька, де він доповідав в математичних інститутах про “Теорію А-властивих операторів” та інженер Віталій Калиниченко (кол. політв'язень) з України, на тему “Український інженер “там” – його недавнє минуле, сучасне і що відкриває йому “перебудова” (тобто “гласність”).

20 січня 1990 р. в готелі Віндгем Франклін Пляза відбувся 37-ий баль Відділу ТУІА. Поміж вісімома дебютантками була студентка з України, дочка панства Ісаєвичів яких публіка привітала дуже сердечно. Професор Ярослав Ісаєвич – голова Інституту Гуманістичних Студій Академії Наук у Львові і автор наукових праць з історії України. Балем провадили вперше молоді члени ТУІА Данило Кульчицький і Марта Німилович.

ПРАЦЯ ВІДДІЛУ П'ЯТОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ: 1990-1999 рр.

Період 1990-тих років в праці Товариства і Відділу ТУІА у Філадельфії, а зокрема в бутті українського народу, має особливе значення і вагу. Для України 1991-ий рік приніс не тільки довгоочікувану волю і незалежність та хвилеві радісні переживання, але й трагічні наслідки довголітнього поневолення та важкий шлях трудів і змагань в побудові і розвитку власної держави. Критичний стан показав, що лише поступова і наполеглива праця патріотично наставлених одиниць і загалу України, при допомозі розвинених держав і нашої діяспори, можуть дати запоруку кращого майбутнього. Свідомі своїх особливих завдань, Головна Управа і все членство ТУІА без вагань заявили свою повну підтримку і солідарність з національним рухом України та включилися в акцію допомоги і започаткування деяких корисних програм в секторі технічно-професійної і наукової праці наших наукових установ в Києві та у Львові. Відділ ТУІА у Філадельфії ці початкові ініціативи Головної Управи щедро підтримував, відтак ще додатково наладив прямі зв'язки з деякими установами в Україні і приділяв їм належну допомогу.

Хоч події в Україні мали вплив і значною мірою оживили всю діяльність ТУІА і філяд. Відділу, поточні проблеми Товариства продовжували бути актуальними, а зокрема потреба збільшених додаткових фондів для проведення власних і допоміжних програм на рідних землях. В таких випадках управа і поодинокі члени Відділу сприяли своїми додатковими датками і пожертвами в праці Товариства. Значно посилено всю внутрішню діяльність Відділу і вдалось припинити різкий спад членства, який занотовано ще в попередньому періоді. Влаштовано більше цікавих конференцій і доповідей на актуальні теми, часто запрошуючи доповідачів з України. Деякі члени мали нагоду відвідати рідні сторони і брати участь в Наукових Симпозіюмах Політехніки у Львові. Клуб Прогульковців відбув одну поїздку в Україну з нагоди п'ятої річниці незалежності. Культурно-розважальна програма Відділу продовжувала кожнорічні імпрези "Балі Інженерів" та пікніки і

зустрічі членів, та влаштування традиційної "Різдвяної Ялинки", і т.п.

В суспільно-громадському секторі у Філадельфії великим поштовхом і заохоченням до праці в Громаді продовжував бути УОКЦентр і його просторі і додінні приміщення, в яких, крім школи українознавства, знайшло притулок чимало громадських організацій. Філяд. Відділ ТУІА не тільки співпрацював з цими організаціями, але, деяких з них, фінансово підтримував, включно з самим Центром щоб забезпечити його постійну працю на користь Громади. Значну допомогу Відділ призначав також для подачі стипендій студентам з України, які прибували до США для доповнення або поширення їхніх студій.

Всією працею Відділу в цьому періоді керували голови, яких обирали кожночасні Загальні Збори як слідує:

<u>Дата Загальних Зборів</u>	<u>Вибрані голови Відділу</u>
10 червня 1990 р.	42-і Загальні Збори
9 червня 1991 р.	43-і Загальні Збори
7 червня 1992 р.	44-і Загальні Збори
6 червня 1993 р.	45-і Загальні Збори
22 травня 1994 р.	46-і Загальні Збори
4 червня 1995 р.	47-і Загальні Збори
2 червня 1996 р.	48-і Загальні Збори
8 червня 1997 р.	49-і Загальні Збори
14 червня 1998 р.	50-і Загальні Збори
1 липня 1999 р.	51-і Загальні Збори
	– Німилович Осип
	– Андрейчик Роман
	– Борецький Методій
	– Зиблікевич Евген
	– Борецький Методій
	– Борецький Методій
	– Борецький Методій
	– Циган Роман
	– Захарчук Борис
	– Захарчук Борис

Стан членства у Відділі

Реєстр членства Відділу занотував в цьому періоді такі зміни:

Стан членства в червні 1989 р.	– 90 членів
Прибуло до липня 1999 р.	– 20 членів
Разом :	– 110 членів
Померли протягом 10-ти років	– 12 членів
Вибули, зрезигнували і т. п.	– 10 членів
Стан в липні 1999 р.	– 88 членів

Порівнюючи повищі дані до показників попередньої декади, де було занотовано 10 нових і 54 члени, які померли та вибули,

можна запримітити значну позитивну зміну і зупинку в різкому спаді членства. Негативним явищем зате є факт, прискореного росту старших віком членів і пенсіонерів, яких Відділ в 1998 р. начислив 50%. Стан жінок у Відділі збільшився з 5 до 7, дві жінки мали вищі наукові титули – доктор наук, тоді як 12 мужчин мало подібні звання та досягнення.

Організаційна праця Відділу

Праця Відділу у Філадельфії в 1990-их роках у великій мірі була зумовленна і проходила під впливом великих історичних подій в Україні. Ще перед проголошенням незалежності в 1991 році, Головна Управа ТУІА нав'язала контакти і співпрацю з чільними науковцями і науковими установами в Києві та Львові, що згодом привело до поширення цих зв'язків також на Відділі. Започатковано тоді також акцію допомоги цим установам у формі подачі корисних інформацій та пересилки наукової літератури, комп'ютерів і фінансових датків на окремі цілі. Відділ ТУІА у Філадельфії радо ці всі почини підтримував, але на щораз більші прохання, що приходили з України і складну ситуацію з прибуваючими до Америки студентами і професійними людьми, які шукали порад та доповнення студій, допомогову працю приходилось значно поширювати. Загальний стан та облік безпосередніх та інших допомог Відділу для України, і тих, які передавано через Головну Управу, подані в дальший частині цього розділу.

Діяльність Відділу охоплювала також інші програми, спрямовані для розвитку Товариства і користей та задоволення всього членства. Наукові Конференції влаштовувані для відзначення роковин катастрофи в Чорнобилі, чи обговорення проблем енергії в Україні, і т. п., або пряма участь деяких членів в Наукових Симпозіюмах Політехніки у Львові давали можливість докладніше пізнавати сучасні проблеми на рідних землях. Відділ радо вітав у себе науковців та інших відвідувачів з України, а між ними такі як: проф. Ярослав та Ольга Ісаєвич зі Львова (Різдво 1990 р.), багато членів громадно вітали президента Леоніда Кравчука в УОКЦентрі (1992), інженера В. Кременєва з Міністерства Оборони України (1995), професорів Донецького технічного університету д-ра Ю. Ладижинського і д-ра В. Солода (1996), українських астронавтів Л. Каденюка і Я. Пустового (1998), та інших людей, які, відвідуючи США, бажали піznати організаційне життя заокеанської діаспори у

Філадельфії.

Продовжуючи давнішу традицію, управи Відділу прина гідно скликали сходини членів з цікавими рефератами на актуальні теми. Кілька таких рефератів між іншими виголосив Степан Романко на теми психології людини. Інші доповідачі заторкували стан і проблеми в Україні. Кожного року і, згідно із звичаєм, влаштовувано в часі Різдва “Різдвяні ялинки”, які включали відповідні до хвилини святкові програми (напр. розповідь про народні звичаї на рідних землях, колядування і т. п.), як також осінні лікніки на “Тризубівці” і “Балі Інженерів”, які завжди притягали значне число учасників (пересічно 400 осіб) і давали значні приходи, які дозволяли Відділові продовжувати суспільно-громадську допомогову програму і приділяти більші фонди для контактів і співпраці ТУІА з науковими установами в Україні, ухвалювання стипендій і т. п.

Співпраця з Головною Управою ТУІА

Події в 1990-их роках на Україні були в цьому періоді центром уваги в праці Головної Управи і цілого Товариства. Після нав'язання контактів з чільними науковцями і Політехніками в Києві та у Львові, слідувала допомогова акція та співпраця шляхом взаємних візитів та участі в технічних Конференціях і Симпозіумах як також подачі відповідних інформацій і знання та фінансових датків на окремі цілі. Окремою ділянкою, яка привернула значну увагу і заінтересування в Україні, була американська комп'ютерна техніка і обладнання, примінення української мови в комп'ютерах та можливі заходи для очищення затроєної зони Чорнобиля, тощо. Завдяки старань Гол. Управи і при допомозі деяких більших Відділів ТУІА, в тому числі і Філадельфії, вищеподані наукові інституції Києва і Львова одержали від ТУІА відповідне комп'ютерне обладнання, дотичні інформації і т. п.

Контакти і співпраця Головної Управи ТУІА з науковими установами України дали нагоду деяким науковцям відвідувати деякі більші українські центри в США, а зокрема Вашингтон, Нью Йорк, Філадельфію та інші. Багато членів Товариства користало з таких відвідин та зустрічей, і нагоди взаємної виміні думок та інформацій, які заторкували актуальні проблеми України і діяспори. Декілька таких відвідин і зустрічей подані в Хроніці Відділу.

Внутрішня організаційна діяльність і співпраця Відділу з Головною Управою охоплювала також ряд інших ділянок. Крім

формальних участій в Загальних зборах і принагідних пленарних засіданнях, в цьому періоді занотовано участь голів ТУІА та деяких членів Головної Управи в сходинах членів у Філядельфії, а передовсім в ювілейному святі Відділу з нагоди 45 ліття праці (1994), в ювілею з нагоди 90-ліття колишніх голів Відділу Вол. Шиприкевича і Вол. Винницького, в похороні первого голови Відділу Зенона Кохановського (1994), в ювілею з нагоди 50-ліття Відділу (1999) та деяких інших подіях.

Серед більш замітних подій цього періоду слід відмітити Загальні Збори ТУІА, які відбулися в травні 1997 року у Філядельфії, в діловій частині, яких зроблено доволі критичну аналізу питання дальшої долі і праці Товариства. Відзначено також святкування ювілею 50-тиліття від заснування ТУІА, яке відбулося в листопаді 1998 р. і в якому серед нагороджених 25-ти членів ТУІА (переважно колишніх голів та членів Головної Управи) було троє з Філядельфії (М. Борецький, Б. Захарчук та Е. Зиблікевич), які одержали грамоти признання за їхню працю і заслуги для Товариства.

В цьому десятилітньому періоді Відділ вислав до Головної Управи 10,200 дол. в характері членських внесків і додаткових 4,000 дол. в пляні допомоги Україні і для окремих цілей Товариства.

Відділ і українська Громада у Філядельфії

Співпраця поміж Відділом і проводом УКОЦентру у Філядельфії продовжувалася в цьому періоді в напрямку здобуття і дальншого закріплення як власних так і спільних інтересів української Громади. Винаймаючи не тільки домівку, але й інші приміщення для принагідних імпрез, зборів і конференцій, Відділ виплатив Центрів понад 16 тисяч дол. впродовж цього десятилітнього періоду. Також і поодинокі члени Відділу помогали своїми щедрими датками ліквідувати борги Центру, а зокрема в часі його перебудови і спорудження додаткових більших приміщень. Перебудований Центр ще більше оживив життя Громади, даючи одночасно можливість відбувати в різних залах навчання в школі, або імпрези і концерти, зустрічі з прийняттями, сходини і засідання організацій і т.п.. Перш усього, УКОЦентр був об'єднуючим і репрезентативним осідком місцевої української Громади, тому зовсім природними і нормальними явищами були візити цього Центру первого президента відновленної української держави Леоніда Кравчука в 1992 році та згодом інших визначних осіб з України і діаспори, включно

з американськими урядовцями і законодавцями що прибували з нагоди імпрез і свята Незалежності, річних банкетів-бенефісів і т.п..

Також в цьому періоді Відділ продовжував співпрацю і приділив фінансові допомоги деяким громадським організаціям, а передовсім в освітно-виховній роботі “Рідної Школи” і організації “Пласт”, інститутові ім. В. Липинського, Укр. Музеєві в Нью Йорку, Фондові Катедри Українознавства при Гарварді, Енциклопедії Українознавства в Сарселі, Франція, установі ЗУАДК та іншим.

Одна подія однаке, яка трапилась і заторкувала інтереси багатьох осіб, заслуговує на згадку і пояснення на цьому місці. Йдеться про рятування і заходи для збереження довголітньої установи – Українська Щадниця у Філадельфії, коли в 1994 році (час управи і головства Е. Зиблікевича) їй грозила небезпека повної ліквідації і закриття. Без вагань управа Відділу рішила тоді вислати відповідні листи до пенсильянських сенаторів А. Спектора і В. Вофффорда та конгресмена Р. Борского у Вашингтоні з проханням зберегти цю фінансову установу для української Громади. Висліди цих заходів були доволі позитивні і задовільні.

Загальний список датків, стипендій і пожертв Відділу на різні суспільно-громадські цілі і для України в цьому періоді слідують внизу; окремий і повний список, який охоплює діяльність 50-ти років, поданий окремо при кінці цієї публікації.

Датки в періоді: 1990-1999 років

4,900 дол. – наукові та громадські організації: Енциклопедія Українознавства (1,250 дол.), ФКУ Гарвард (500 дол.), “Рідна Школа” (520 дол.), орг. “Пласт” (450 дол.), Музей Нью Йорк (400 дол.) і ряд менших.

2,000 дол. – стипендії для 5-ох студентів з України і одному з Югославії – Ля Салл і Дрексел Унів.; окремий даток (525 дол.) для одного науковця з України і його участь в Симпозіумі в США.

Допомога Україні

3,000 дол. – переслано до Головної Управи в Нью Йорку для покриття коштів комп’ютерів і т. п. (сума включена в 4 тис. дол., поданих вище - Розділ “Співпраця з Головною Управою ТУІА”).

2,750 дол. – переслано прямо до наукових установ, для студентів (через Організацію “Смолоскип”), дітям Чорнобиля, Бібліотеці Стефаника, друзям Харкова, Товариству будівельників інженерів в Дніпропетровську (реєстрація в Женеві) т. ін.

800 дол. – дотація-стипендія двом космонавтам з України; 400 дол. з поданої суми передано до Гол. Управи в Нью Йорку для цієї самої цілі.

Допомога літературою і технічними виданнями

1. Львівська Політехніка – технічні підручники і будівельні стандарти (Європи і США) – 8 пачок, вислано в 1996 р.
2. Бібліотека “Народний Дім”, Запоріжжя – твори української літератури, історії, т. ін.- 21 пачка, вислано в 1996 р.
Поштову пересилку повищих публікацій на Україну оплачено з проведеної поміж членами збірки, яка дала суму 460 дол.
3. Окремі примірники “Томас Реджістер” переслано для керівників Відділу Києво-Могилянської Академії та Львівської Політехніки; 1992 р.

З ХРОНІКИ ВІДДІЛУ: ГОЛОВНІ ПОДІЇ 1990-1999 РОКІВ

- 28 квітня 1990 р.** в залі УКОЦентру влаштовано зустріч членів для відзначення 40-ліття праці Відділу. Програма зустрічі включала коктейль і дозвілля та дві доповіді. Першу виголосив Лев Яцкевич, подаючи перебіг праці Відділу за час 40-ка років, а другу, на тему “Стан і напрямні комп’ютерної інформації”, яку виготовив професор Київ. Інституту Кібернетики Леонід Іваненко, у його відсутності відчитав Л. Онишкевич. Програмою зустрічі вів д-р О. Біланюк.
- 10 червня 1990 р.** відбулися в УОКЦентрі 42-і збори Відділу, які поновно вибрали О. Німиловича головою на наступний рік. В часі зборів Відділ начислив 90 членів.
- 13-28 жовтня 1990 р.** в Україні перебувала більша делегація від ТУІА, яку очолював Юрій Гончаренко, щоб взяти участь в Міжнародній Конференції Комплексної Автоматизації, яку організував Київський Політехнічний Інститут (КПІ). Чотири члени ТУІА виголосило свої окремі доповіді. Цю нагоду використано для затіснення контактів і більшої співпраці з КПІ і ТУІА. Частина делегації згодом буvalа також у Львові і цілях наладнання обопільних звязків і співпраці з Львів. Політехнікою.
- 20 жовтня 1990 р.** з рамени Світової Федерації Укр. Інженерів (осідок в Нью Йорку) зорганізовано в Торонто технічну Конференцію на загальну тему про занечищення довкілля в Україні. В програмі було виголошено 11 доповідей, в тому одну з України.
- 2 березня 1991 р.** у Філадельфії засновано Укр. Федерацію Округи для подачі допомоги Україні. Філяд. Відділ ТУІА, хоч заявив бажання вступу, однаке був змушений провірити статутно-легальні пов’язання з цією акцією.
- 27 квітня 1991 р.** в Нью Йорку відбулися загальні збори ТУІА. Філяд. Відділ репрезентували голова О. Німілович і В. Ка-

мінський. Збори широко порушили питання потреби більших фондів у зв'язку з співпрацею з науковими інституціями в Україні. Юрій Гончаренко був обраний черговим головою ТУІА, яке начисляло тоді 693 члени.

9 червня 1991 р. в УКОЦентрі відбулися 43-і заг. збори Відділу.

Під час зборів обговорено проблему негайної допомоги деяким особам, студентам і професійним людям, які прибувають з України для доповнення студій, курсів "менеджменту" і т. п. Головою Відділу, який начисляв 90 членів, обрано Р. Андрейчика.

20 липня 1991 р. два члени Відділу: М. Борецький і М. Білас взяли участь в зустрічі членів ТУІА в Балтимор з проф. Петром Таланчуком, ректором Київського Політехнічного Інституту і президентом Академії Інженерських Наук. Згодом подібну зустріч влаштувала також Головна Управа в Нью Йорку.

16 листопада 1991 р. в залі УКОЦентру Відділ зорганізував технічно-наукову Конференцію, під час якої д-р О. Біланюк дав доповідь на тему "Проблеми енергії в Україні", а голова ТУІА Юрій Гончаренко розповів про свої враження з побуту в минулому році в Україні і про наладнання співпраці ТУІА з КПІ і Львівською Політехнікою. Іншу доповідь, д-ра Т. Вінтюка з України, на тему взаємної співпраці інженерів України і діаспори, з причини на його перешкоду прибути до США, з великим зацікавленням доповідь відчитано.

15 березня 1992 р. Головна Управа ТУІА влаштувала в готелі Рамада Ін, Іст Гановер, Н. Дж., зустріч-бенкет в честь визначних гостей з України: дост. Петра Таланчука, міністра освіти і президента Академії Інженерських Наук та проф. М. Згурівського, віцепрез. цієї ж самої Академії і проф. А. Петренка, віцепрез. для закордонних зв'язків цієї Академії. В цій зустрічі взяли участь Блаженний Патріярх Мстислав та багато членів Товариства, в тому числі коло 15 з філяд. Відділу. В програмі зустрічі була церемонія з нагоди номінації десяти заслужених членів ТУІА, в тому числі двох з філяд. Відділу: д-р Дарія Лисий і д-р Олекса Біланюк, членами Академії Інженерських Наук в Києві. При цій нагоді д-р О. Білик, президент ЗУАДК, вручив міністрові П. Таланчуку чек на суму 2,500 дол. для потреб Академії.

- 10 травня 1992 р.** відвідав Філадельфію і УОКЦентр президент України Леонід Кравчук. При вході до УОКЦентру президента України вітав президент Центру Борис Захарчук, який був серед членів Відділу та численно зібраної публіки. Згодом, під час бенкету в честь президента в одному з готелів Філадельфії, Відділ ТУІА заступав голова Роман Андрейчик з дружиною.
- 7 червня 1992 р.** в УОКЦентрі відбулися 44-і заг. збори Відділу. Збори порушили питання посиленої акції для вербування нових членів до Товариства і потребу відновлення давніших традицій та організування сходин членів з популярними доповідями в програмах. М. Борецький був обраний головою Відділу, який мав тоді 89 членів.
- 22 листопада 1992 р.** в УОКЦентрі відбулося прощання довголітнього члена-основника і кількаразового голови Відділу Лева Яцкевича, який враз із своєю дружиною Лесею виїзджали на постійно до Провіденс в Ровд Айленд. Серед багатьох осіб, які виступили з прощальними словами, був також член від Головної Управи Евген Змій, який підкреслював особливі заслуги Л. Яцкевича та його вклад в розвиток ТУІА, особливо його доповідями під час з'їздів і дописами, які появлялися понад двадцять років в серії "Життя і Знання" у "Свободі". Програма включала вокально-мистецьку частину та розповідь д-ра О. Біланюка про життєвий шлях Л. Яцкевича і його літературну діяльність. В цій зустрічі взяло участь коло 150 осіб, в тому числі багато членів Відділу.
- 20 березня 1993 р.** Відділ організував сходини членів, під час яких М. Борецький, С. Романко і О. Швед переповіли свої враження з недавнього побуту в Україні. В програмі також висвітлено відеозапис про інавгурацію президента України Л. Кравчука в Києві і побут губернатора Канади Рея Гнатишана в Україні в тому часі.
- 24 квітня 1993 р.** відбулися в Нью Йорку чергові загальні збори ТУІА. Відділ з Філадельфії заступали голова М. Борецький і О. Німилович та П. Сенишин. Із звітувань Головної Управи присутні довідались про контакти і співпрацю ТУІА з науковими установами в Києві та Львові, а зокрема в подачі допомоги (інформацією, порадами і фінансово) Політехні-

кам цих міст. Додатково збори відзначили 45-ліття праці Товариства і з цієї нагоди вручили почесні грамоти 14-ом членам, в тому числі трьом з Філадельфії: д-рові О. Біликів, д-рові Б. Гнатюкові і М. Борецькому за “професійні досягнення і вклад в розбудову ТУІА”. Збори обрали Григора Кузьму черговим головою ТУІА.

18-20 травня 1993 р. недавно постале Українське Інженерське Товариство у Львові і Львівська Політехніка влаштували Перший Міжнародний Симпозіум українських інженерів-механіків. ТУІА заступала група (6 осіб) з Г. Кузьмою на чолі. Додатково, під час зустрічей з ректором, деканами і професорами Політехніки і проводом Інж. Товариства порушено питання дальшої співпраці. Подібно, в зустрічах в Києві з міністром освіти П. Таланчуком, заст. міністра проф. В. Козорізом і проф. Ю. Якименком, проректором Київ. Політехніки, обговорено ряд питань і проблем, які саме вимагали в Україні негайної розв’язки, а зокрема питання затроєної зони Чорнобиля, екології і т. п.

6 червня 1993 р. в УОКЦентрі відбулися 45-і заг. збори Відділу, які четвертий раз обрали Евгена Зиблікевича головою на наступний рік. Відділ начисляв тоді 91 члена, в тому 50% старших і пенсіонерів.

13 листопада 1993 р. філяд. Відділ ТУІА запросив з Вашингтону пані Христину Соневицьку дати доповідь на тему “Національний Екологічний Центр України”. Пані Х. Соневицька працювала тоді в Глобал Реліф Інтернешнел Програм.

5 лютого 1994 р. Відділ влаштував черговий “Баль Інженерів”, яким започатковано відзначування 45-ліття праці і 40-ліття відбування цих імпрез. Баль відбувся в готелі Бель’ю при участі 383 особи в бенкеті і додаткових 160 осіб в забаві. Атракцією імпрези було рекордове число (19 студенток) молодих деб’ютанток, які брали участь в презентації цього року. В часі забави виступала оркестра “Темпо” Іринея Коваля.

24 квітня 1994 р. в залах УОКЦентру Відділ відзначив ювілей 45-ліття праці для Товариства і своєї громади. Між присутнimi (к. 150 осіб) було багато членів Відділу, а між ними 14 колишніх голів і кілька давніших членів-основників (гляди

фото на стор....) та представники інших організацій. Головну Управу ТУІА репрезентували голова Г. Кузьма і один із давнішіх голів – Роман Рожога (1960-61 р.). Програма імпрези включала коротку доповідь М. Борецького про перегляд праці Відділу на протязі 45 років, мистецьку частину з виступом солістки Ольги Богомолець і автора гумориста Ростислава Василенка та прийняття. Відчитано також привіт від першого голови Відділу З. Кохановського з Канади. З нагоди цього ювілею з'явилися згодом у “Свободі” і в журналі “Вісті Українських Інженерів” ч. 1-3 (187) за січень-жовтень 1994 року відповідні статті в опрацюванні Методія Борецького.

22 травня 1994 р. в УОКЦентрі відбулися 46-і заг. збори Відділу, які четвертий раз обрали М. Борецького головою на наступний рік. Відділ начислив 92 члени. Збори рішили написати і видати Історію Відділу з нагоди ювілею 50-ліття праці в 1999 році. В тих цілях обрано Редколегію з 6-и осіб, яку очолив Володимир Яримович.

17 вересня 1994 р. в Філадельфії відбулися похорони першого голови Відділу Зиновія Кохановського, який помер в Канаді 8-9-1994 року на 91-ому році життя. В останню дорогу покійного прощало багато членів родини і Товариства, включно з головою ТУІА Г. Кузьмою.

17-23 жовтня 1994 р. група членів ТУІА з Нью Йорку і Філадельфії брала участь у ювілейній Науково-Технічній Конференції у Львові з нагоди 150-ліття Львівської Політехніки. Одночасно відбулася зустріч з ректором Політехніки і обговорено низку питань про співпрацю в майбутньому. В характері допомоги Л. Політехніка одержала даток від ТУІА в сумі 1,000 дол. на видавничі цілі. Принагідно голова ТУІА Г. Кузьма відвідав також Київ, щоб передати грошові допомоги від ТУІА і ЗУАДК для Академії Інженерських Наук та дати заходу в їх заходах в поборюванні кризи продукції паперу/целюльози і очищення затроєної зони Чорнобиля.

Січень 1995 р. до філадельфійського Відділу наспіli листи від Львівської Політехніки з проханням про уділення допомоги у формі наукових публікацій, будівельних “кодів” і т. п. і другий лист від Запоріжжя в справі пересилки книжок з

української літератури, історії т. ін. для бібліотеки "Народний Дім".

21 травня 1995 р. Відділ організував сходини членів, в програмі яких голова ТУІА Г. Кузьма розповів про його побут в жовтні 1994 року в Україні і його зустрічі з визначними особами уряду і наукових установ в Києві та Львові. В програмі сходин була також доповідь С.Романка на тему "Про депресію в контексті емоцій".

4 червня 1995 р. відбулися 47-і заг. збори Відділу, які поновно обрали М. Борецького головою на наступний рік. Стан членства у Відділі начисляв 90 осіб. Редколегія виготовила, в останньому часі, коротку Історію Відділу і переслава її до Головної Управи в Нью Йорку.

Грудень 1995 р. Відділ вислав 6 пачок (40 книжок технічних підручників і будівельних стандартів) до Львівської Політехніки. Дарові книжки одержано завдяки старанням інж. А. Скальчука від компанії Мобіл. Одночасно було вислано 21 пачку книжок з української літератури, історії і т. п. до бібліотеки в Запоріжжі.

31 грудня 1995 р. в Провіденс, Ровд Айленд, помер довголітній член-основник і трикратний голова Відділу Лев Яцкевич на 88-му році життя. Похоронений 5 січня 1996 року у Філадельфії.

3 лютого 1996 р. під час чергового "Балю Інженерів" в готелі Бельвю був присутній колишній олімпійський чемпіон УРСР, а тепер міністр спорту незалежної України Валерій Борзов. Його присутність в США була пов'язана із заходами та участю спортсменів України в Олімпіаді, літом 1996 р., в Атланті.

24 березня 1996 р. Відділ влаштував зустріч членів з інженерами з України: д-р Юрій Ладижинський і д-р Володимир Солод, обидва професори технічного університету в Донецьку, які доповідали про сучасний стан освіти і науки в Україні та Донбасі і його проблемами.

28 квітня 1996 р. в залі УОКЦентру Відділ відзначив 10-ліття аварії на атомній електростанції в Чорнобилі. В програмі конференції Р. Циган мав доповідь на тему "Ядерна енергія", д-р Юхим Книжник доповідав про "Чорнобиль – 10 років після

аварії”, а д-р Євген Новосад – про “Чорнобильський синдром, факти і міркування”.

2 червня 1996 р. відбулися 48-і заг. збори Відділу, які поновно (6-й раз) обрали М. Борецького головою на чергову каденцію. Відділ начисляв 89 членів.

13 жовтня 1996 р. в УОКЦентрі відбулася зустріч членів Відділу, в програмі якої Юліян Крижановський і Богдан Турченюк розповіли про свої враження з подорожі в Україну, а Володимир Горбовий про його участь в 2-ому Симпозіумі механічних інженерів Львівської Політехніки. Відділ одержав запрошення до участі в 3-ому Симпозіумі і подяку від Львівської Політехніки за пересланні технічні підручники і будівельні “коди”.

15 березня 1997 р. в приміщеннях УОКЦентру філяд. Відділ ТУІА і клуб Сеньйорів влаштували ювілейну зустріч і прийняття з мистецькою програмою для вшанування 90-ти ліття двох визначних членів і колишніх голів Відділу: Володимира Шиприкевича і Володимира Винницького. З цієї нагоди обидва ювіляти одержали відповідні грамоти від ТУІА (вручив голова Т-ва Г. Кузьма) і від Фонду Катедри Українознавства при Гарварді. Д-р Е. Новосад, від Т-ва Сеньйорів, розповів про життєвий шлях В. Винницького, а М. Лисобей про В. Шиприкевича. В мистецькій програмі виступала піяністка Оксана Смолинець і бандурист Петро Гурський. О. Білик відчитав свою гумореску присвячену ювілятам під назвою “Ювілей інженера Трубки”. В імпрезі взяло участь коло 200 осіб, в тому багато членів Відділу.

3 травня 1997 р. в УОКЦентрі відбулися чергові загальні збори ТУІА, які обрали д-ра Лева Добрянського головою Товариства на наступних два роки. Із звітувань голови Т-ва Григора Кузьми і членів Головної Управи присутні довідались про велику і корисну працю виконану в напрямі контактів і співпраці ТУІА з науковими установами в Києві і Львові, тоді як діяльність внутрі Товариства значно послабла. На час зборів стан членства ТУІА знизився до 690 членів, приблизно половина з них активні, кілька малих Відділів припинило свою діяльність. Слабо працювала видавнича секція і поява журналу “Вісті Укр. Інж.”, останнє

його число з'явилося з датою січень-грудень 1995 року. Багато членів висловило під час зборів турботу за стан в Товаристві і дальшу його долю.

8 червня 1997 р. відбулися 49-і загальні збори Відділу, які вибрали Романа Цигана черговим головою на наступний рік. Відділ начисляв 89 членів.

8 січня 1998 р. Відділ влаштував зустріч членів з двома космонавтами з України: Леонідом Каденюком і Ярославом Пустовим, які від деякого часу перебували в США в зв'язку з космічною співпрацею України і США та космічним полетом, в якому, крім інших космонавтів брав участь українець Леонід Каденюк; Я. Пустовий був його заступником в разі потреби.

2 травня 1998 р. відбулося засідання членів Управи і Редколегії в справі можливості організації в 1999 році (з нагоди 50-ліття праці Відділу) Наукової Конференції для вшанування професора Степана Тимошенка, відомого науковця і почесного члена ТУІА. Згодом було порушено питання підготовки і видання тексту Історії філянд. Відділу в наступному році з нагоди ювілею. В засіданні, крім членів Управи і Редколегії, брали також участь члени Головної Управи з Нью Йорку – голова ТУІА д-р Лев Добрянський і В. Гнатківський.

14 червня 1998 р. в УОКЦентрі відбулися 50-і заг. збори Відділу, які вибрали Бориса Захарчука головою на наступний рік. Відділ начисляв тоді 89 осіб. Редколегія Відділу перевірила і доповнила в часі року коротку Історію Відділу і переслала її Головній Управі для поміщення в загальній історії Товариства, яку Головна Управа плянує видати.

7 листопада 1998 р. в готелі Рамада Ін, Іст Гановер, Н. Дж., Головна Управа ТУІА відзначила ювілей 50-ліття праці Товариства. Програма святкування включала бенкет, дві доповіді, вручення грамот визначним членам Товариства і мистецький виступ. Між численними присутніми була американська астронавтка (українського роду) Гайді-Марія Стефанишин-Пайпер, яка промовляла на тему "Міжпланетні подорожі", а Євген Івашків дав доповідь про "ТУІА – вчора, сьогодні і завтра". Серед 25 членів, що одержали нагороди і грамоти, було декілька з Філадельфії: Б. Захарчук, М. Бо-

рецький, Е. Зиблікевич і Р. Волчук. В мистецькій частині виступала солістка-сопрано Львівської опери Лариса Магун-Гурин і соліст Андрій Савка. Філяд. Відділ в імпрезі заступали голова Б. Захарчук і 12 інших членів. З нагоди ювілею Головна Управа підготувала видання Історії Товариства.

11 липня 1999 р. відбулися 51-і заг. збори Відділу, які вибрали Бориса Захарчука головою на наступну каденцію. Відділ начислив 88 членів. З нагоди ювілею 50-ліття праці Відділу рішено влаштувати 6 листопада бенкет з відповідною програмою. Редколегія підготувала видання Історію Відділу.

6 листопада 1999 р. в приміщеннях УОКЦентру Відділ відзначив ювілей 50-ліття своєї праці в Товаристві і вагомого вкладу в розвитку української Громади у Філадельфії та подачі допомог багатьом організаціям в діяспорі і деяким в Україні. Імпреза, яку влаштовано з цієї нагоди, включала коктейл та зустріч членів Товариства і запрошеніх представників громади та згодом бенкет, мистецьку частину і забаву з танцями. Програму вечора відкрив голова Відділу Борис Захарчук, вітаючи присутніх, а передовсім генерального консуля України з Нью Йорку дост. Юрія Богаєвського, голову ТУІА д-ра Лева Добрянського і представників громадських організацій. Коротке змістовне слово про працю Відділу ТУІА у Філадельфії на протязі 50-ти років виголосив Методій Борецький. Ця доповідь появилася опісля в українській пресі. З нагоди ювілею ряд організацій переслали для Відділу свої привіти і побажання. Особисто вітали Відділ присутній консул України, голова ТУІА, голови деяких організацій (Осередок НТШ, УВАН, Спорт. Т-во "Тризуб", та інші). В мистецькій частині виступали солісти Леся Грабова та Олег Чмир з Львівської опери. Під час забави виступала оркестра "Дніпряни". Вечором, в якому взяло участь к. 160 осіб провадив Евген Зиблікевич.

Методій Борецький

50 ЛІТ ІСНУВАННЯ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО ВІДДІЛУ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

В часі, коли догоряли останні вогнища Другої світової війни, в Західній Європі скупчилось багато політичних втікачів з України, а між ними тисячі професійних інженерів різних ділянок. Ці останні, після переїзду в країни нового поселення, почали оформлюватися в свої професійні товариства. І ось в тому часі, 14 серпня 1949 року, гурт 22-ох інженерів, які опинилися у Філадельфії, заснували своє професійне товариство під назвою "Українське Технічне Товариство", до Управи якого входили Зенон Кохановський – голова, а Лев Яцкевич, Іван Куземський, Іван Синенький і Іван Черник – як члени.

Приблизно в той сам час в Нью Йорку повстало професійне товариство українських інженерів під назвою "Товариство Українських Інженерів Америки" (ТУІА). А тому, що це товариство було вже зареєстроване в стейті Нью Йорк, філадельфійські інженери прийняли його статут і вже в половині січня 1950 року Філадельфійське Українське Технічне Товариство стає відділом Товариства Українських Інженерів Америки з Головною управою в Нью Йорку.

Дивлячись на діяльність Філадельфійського Відділу ТУІА з перспективи 50 років часу, слід ствердити цілу низку його успіхів. Першими і на той час дуже важливими досягненнями були заходи у влаштуванні на професійні, або на півпрофесійні праці, в залежності від рівня знання англійської мови. Подібні заходи стараються робити теперішні управи Відділу, щоб влаштовувати новоприбулих інженерів на професійні, або на півпрофесійні праці. Тут знову є труднощі через брак доброго знання англійської мови новоприбулих.

Щоб викликати зацікавлення в молодих студентів техніч-

ними науками з можливістю збільшити членство Відділу ТУІА, управа Відділу створила 20-тисячний стипендійно-позичковий фонд для допомоги матеріально незаможним студентам технічних наук. Стипендійний фонд був заснований за каденції покійного інж. Макара Каплистоого в 1958 році і цей фонд надавав річну зворотну стипендію одному студентові технічних наук на одному з американських технічних університетів. В тій самій цілі Відділ влаштовував часті й успішні зустрічі інженерів з українськими студентами, з відповідною програмою та вільним вступом переважно в приміщеннях філядельфійських університетів.

Відділ влаштовував наукові конференції, в основному своїми силами, а деколи спільно з іншими спорідненими товариствами, такими як Товариство Українських Лікарів, або Наукове Товариство ім. Шевченка. Хоч такі конференції називалися науковими, доповіді часто були на популярні теми, залежно від призначення конференцій.

Філядельфійський Відділ в 1967 році був господарем дуже успішного Світового З'їзду Українських Інженерів, що відбувся за головування інж. М. Борецького в Шератон готелі у Філядельфії.

Іншою ділянкою діяльності Відділу був і є Баль інженерів, початок якого припадає на 1954 рік. Програми наших балів спочатку включали тільки танцювальну забаву, пізніше до програми уведено бенкет, а відтак – презентацію дебютанток. Від тоді балі інженерів відбувалися кожного року і їх влаштовано 45 разів. Перший баль відбувся в Горожанському клубі на вулиці Френклін, інші в Муз Гол, готелі Бенджамін Френклін, Шератон готелі, а останній в Готелі Парк Гаєт. Звичайно такі балі були успішними, а деколи дуже успішними. В парі з моральними успіхами йшли теж матеріальні успіхи, що давало можливість Відділові розгорнути працю і нести допомогу українській науці, культурі та харитативним потребам української громади.

Слід згадати про великий вклад членів Товариства у суспільно-громадську працю. Громадська діяльність творила важливу ділянку в праці Відділу. Відділ прийняв зasadу, що праця для громади є так само важливою, як праця для власного товариства. Для праці в громаді Відділ віддав велику частину свого активу. Мабуть, не було ніякої громадської організації, де члени нашого Відділу не були б активними, а часто займали і займають провідні позиції в тих організаціях. Українські інженери були свідомими того, що вони є частиною політичної еміграції, якої завданням в минулому

було допомагати українській громаді у ширенні правди про Україну, а останньо – незалежній Україні. Цей свій національний і громадський обов'язок українські інженери у Філадельфії виконали вповні – і внеском персональної праці і грошовою допомогою. Тут вистачить згадати Енциклопедію Українознавства, українські студії на Гарвардському і Пенсильванському університетах, Східно-Європейський Дослідчий Інститут, Український Спортивний Осередок “Тризуб”, Український Освітньо-Культурний Центр і останньо допомога вільній Україні. Наши консервативні обчислення таких внесків і дотацій виносять понад 350,000 доларів, з яких 150,000 дол. становить внесок Філадельфійського Відділу ТУІА і 200,000 дол. – його членів. А коли Україна звільнилася з підколоніального стану так званого “старшого брата” і проголосила свою незалежність, члени нашого Відділу різними дорогами і способами помагали і помагають своїм братам в Україні. Відділ передав Львівській політехніці поважну збірку книжок з технічною тематикою і вислав 10 пачок української класичної літератури для бібліотеки в Запоріжжі.

Про діяльність Філадельфійського Відділу ТУІА і його членів часто появлялися статті в українській пресі, авторами яких були члени нашого Відділу, а деколи редактори тих же часописів. Такі члени нашого Відділу, як Лев Яцкевич, Володимир Шиприкевич, Юрій Рибак, Олександер Білик, Методій Борецький і інші були авторами багатьох статей, а зокрема інж. Лев Яцкевич, як постійний кореспондент “Свободи”, редактував серію популярно-технічних статей під назвою “Життя і знання”.

Товариство Українських Інженерів Америки є професійним товариством українських інженерів, архітектів і осіб, які закінчили університетські студії із споріднених наук. На протязі п'ятдесяти років висококваліфіковані фахівці нашого товариства дали свій вагомий вклад в американську науку, технологію і економію. Вони опублікували велику кількість наукових статей як також одержали багато патентів.

Деякі члени нашого Відділу були і є членами Головної управи ТУІА в Нью Йорку, а член нашого Відділу інж. Методій Борецький був під час каденції 1979-1981 головою Головної управи ТУІА.

Наш Відділ впродовж 50 років його існування очолювало 27 членів Відділу, з них 15 живе, а 12 вже відійшли на вічний спочинок.

Від перших Загальних зборів Філадельфійського Відділу

ТУІА минуло вже 50 років. Від того часу багато дещо змінилося. На наших очах розпалася “імперія зла” і наша Україна стала незалежною державою, а наш нарід знайшов своє місце як рівний між рівними народами цього неспокійного світу. Я є переконаний, що українські інженери дальнє продовжуватимуть виконувати свої обов’язки супроти свого народу і його держави і в майбутньому. Але рівночасно вони зберігатимуть і поліпшуватимуть вже існуючі надбання на поселеннях.

ТАБЛИЦЯ БІЛЬШИХ ДАТКІВ І ФІНАНСОВИХ ДОПОМОГ ВІДДІЛУ

Сума	Товариство/Організація/Установа
20,000 доларів	– Фонд Катедри Українознавства (ФКУ), Гарвард, Університет;
13,500 доларів	– Укр. Освітн. Культ. Центр, Філадельфія;
11,367 доларів	– Стипендії українським студентам, Філадельфія;
7,800 доларів	– Спортивне Т-во "Тризуб", Філадельфія;
7,635 доларів	– Допомога Наук. Установам України, Київ, Львів, Запоріжжя, ін.;
4,350 доларів	– Енциклопедія Українознавства, Сарсель, Франція;
2,250 доларів	– "Рідна Школа", Філадельфія;
2,200 доларів	– Інститут ім. В.Липинського, Філадельфія;
1,750 доларів	– Організація молоді "Пласт", Філадельфія і Нью Йорк;
1,500 доларів	– Укр. Музей, Нью Йорк;
1,250 доларів	– Укр. Католицький Університет, Рим;
1,250 доларів	– Фонд Оборони Люд. Прав України (Б. Ольшанівська), Нью Йорк;
1,000 доларів	– Укр. Катол. Митроп., Філадельфія;
950 доларів	– ЗУАДК, Філадельфія;
950 доларів	– Фонд оборони І. Демянюка;
850 доларів	– УВАН, Нью Йорк (влюч. фонд збереж. спадщини В. Винниченка);
625 доларів	– УККА, Відділ у Філадельфії;
600 доларів	– "Наша Рідна Школа", Філадельфія;
550 доларів	– Фонд "Антideфармація Укр. Імені" (У. Мазуркевич), Філадельфія;
525 доларів	– НТШ, Філадельфія і Нью Йорк;
500 доларів	– Проф. М. Чубатий, видання книжки "Княжа Русь-Україна...";
500 доларів	– Акад. Леонід Плющ (дисидент з України), Париж.

Менші датки, в сумах 25-250 дол., одержали багато інших організацій та осіб, наприклад – Союз Українок Америки, Укр. Струнна Оркестра (Філадельфія), Мистецька Студія (Філадельфія), УВУ (Мюнхен), КоДУС (Париж), Т-во "Самопоміч" (Філадельфія), Школа парафії св. Покрови (Філадельфія), УТГІ (Мюнхен), Видання Історії України Н. Полонської-Василенко, та ряд інших.

Понад 2,000 доларів Відділ приділив хворим членам Т-ва і залишенням в Європі та у формі посмертних допомог.

Загальна сума вище поданих датків становить: **97,635 доларів.**

**ТАБЛИЦЯ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ І ГРОМАДСЬКИХ ДАТКІВ
ВІДЦЛУТУА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
Період: 1949-1999 роки**

10-річні періоди	Внески Відліку до Головної Управи ГУА член. вкладки	Стипендій студентам	Датки науковим установам*	Датки громадським організаціям*	Датки допомогові датки*	Загальні датки	Допомога Україні 1990-1999
1949-1959	2,115 дол.	297 дол.	862 дол.	100 дол.	726 дол.	1,246 дол.	00 дол.
1959-1969	6,190 дол.	407 дол.	4,730 дол.	14,005 дол.	3,980 дол.	3,222 дол.	00 дол.
1969-1979	6,895 дол.	2,190 дол.	2,425 дол.	3,505 дол.	3,405 дол.	2,430 дол.	125 дол.
1979-1989	9,817 дол.	2,250 дол.	2,100 дол.	13,600 дол.	21,035 дол.	2,089 дол.	450 дол.
1989-1999	10,302 дол.	6,000 дол.	1,250 дол.	2,430 дол.	3,815 дол.	3,045 дол.	7,060 дол.
Разом	35,319 дол.	11,144 дол.	11,367 дол.	33,640 дол.	32,961 дол.	12,032 дол.	7,635 дол.

Загальна сума внесків до Головної Управи – **46,463 дол.**

Загальна сума датків і допомоги Україні – **97,635 дол.**

*** ПОЯСНЕНИЯ:**

Наукові установи включають: ФКУ, НТШ, УВУ, УВАН, Енеркар, Українознавства, Інститут ім. Липинського, Укр. Музей – Нью Йорк, Укр. Школи Філляд., Кат. Університет – Рим, та інші.

Громадські організації включають: ЗУАДК, УККА, УОКЦентр Філляд., Спорт. Т-во “Тризуб”, Орг. молоді “Пласт”, ОдУМ, СУМА, СУА, Хорові ансамблі, та інші.

Загальні допомогові датки включають пожертви на харитативні цілі, датки українським церквам, окремим особам та організаціям поданих згорі.

СПИСОК ЧЛЕНІВ
Відділ ТУІА, Філадельфія, Па.
1949-1999 pp.

П.ч.	Прізвище та ім'я	Фах	Рік Член.	Число Члена	Праця у Відділі*	Праця у Громаді*
1	Андре Меланія	математик	1983	1174		
2	Андрейчик Роман	електрик	1969	820	г-1 ч-6 у-1	
4	Андрушків Осип, др	математик	1949	72		
5	Антоняк Зиновій, др	механік	1976	1018		
6	Артимишин Юрій	будівельник	1951			
7	Бабін Олександер	лісівник	1951			
8	Бак-Бойчук Ігор, др	інж./адвокат	1968	763		
9	Батюта Олексій	агроном	1951			
10	Біланюк Олекса, др	фізик	1953	317	ч-3	Ач, Б, Р
11	Білас Мирон	механік	1961	539	г-1 ч-17 к-10	
12	Білик Олекс., др	агр/хемік	1955	405	г-2 ч-4 к-8	Ач, Г, І
13	Білик Стефан	механік	1993	1341		
14	Богачевський Омелян	механік	1949	50		
15	Богачевський Юрій	електрик	1959	495		3
16	Боднар Андрій	економіст	1978	1059		
17	Бондарчук Всеволод	агроном	1965	671		
18	Борецький Методій	буд./еколог	1964	619	г-6 ч-4 к-10	С, У
19	Бугай Ігор	механік	1970	899	ч-2	
20	Бугай Матвій	механік				
21	Будник Михайло	хемік	1953	320	ч-2 к-1	
22	Булик Роман	механік	1951	193	ч-8 к-5	
23	Вакуловський Віктор	агроном	1959	496		
24	Венчак Андрій	будівельник	1998			
25	Винницький Володимир	математик	1960	523	г-1ч-1к-10	К
26	Вишнівський Павло	гірник	1951			
27	Войтович Роман	електрик	1951		ч-1	
28	Волчук Роман	будівельник	1950	251		С, У
29	Вонторський Олександер	механік	1954	360	ч-3 к-10	
30	Врублівський Осип	електрик	1959	487	ч-1	
31	Гаврилюк Іван	електрик	1980	1133		
32	Галущинський Юрій	електрик	1958	466	ч-1	
34	Ганас Орест	електрик	1962	560	ч-4 к-2	
35	Гарасевич Богдан	механік	1977	1043		
36	Гарасевич Мирослав	хемік	1973	970		
37	Гевка Петро, др.	фізик	1970	879	ч-4 к-1	
38	Геврик Тит	архітект	1970	902	ч-1	

*Пояснення: Інформації до поданих в цих колонках букв і чисел є поміщені при кінці цієї листи.

П.ч.	Прізвище та ім'я	Фах	Рік Член.	Число Члена	Праця у Відділі*	Праця у Громаді*
39	Гісєв Михайло	індустр. інж.	1990	1293	ч-1	
40	Гладкий Орест	архітект	1951	143		
41	Гладкий Ярослав	механік	1983	1183		
42	Гладун Кенет	фізик	1983	1181		
43	Гнатюк Богдан, др.	аеронавт	1950	137	ч-1 к-1	Ач, В
44	Головчак Юліян	механік	1967	744	ч-2 к-5	
45	Голуб Степан	механік	1970	865	ч-1	
46	Горасецький Нестор	будівельник	1957	451	ч-2 к-1	
47	Горбовий Володимир	агроном	1954	361	ч-4	К, П
48	Гринів Нестор		1977	1036		
49	Гриянчишин Евген	архітект	1949	61		
50	Гриценко Олександер	агроном	1949	67		
51	Гудь Василь	будівельник	1952	315	ч-3	
52	Гудь Юрій, др.	механік	1977	1042	ч-3	
53	Гудзювський Анатолій	лісівник	1951	282	ч-1	
54	Гурський Петро	будівельник	1952	318		
55	Гадач Юрій	удівельник	1990	1296	ч-2	
56	Галан Артур	геолог	1970	855		
57	Гіліцинський Юрій	емік	1970	856		
58	Гной Володимир	хемік	1967	752		
59	Голь Богдан	механік	1967	756		
60	Даниленко Іван	механік	1957	454	г-1 ч-11	к-5
61	Давилів Юрій	біонік	1977	1040	ч-5	3
62	Дибуляк Зиновій	лісівник	1951		г-1	к-1
63	Дидинський Константин	лісівник	1951			
64	Диміцький Михайло, др.	хемік	1950	88		Ач
65	Дихдала Юрій	біохемік	1970	901	ч-1	
66	Домбчевський Богдан	індустр. інж.	1972	933		
67	Драганчук Олександер	будівельник	1983	1172		
68	Дубрівний Павло	агроном	1952	287	г-1 ч-1	к-3
69	Дуда Михайло	геолог	1959	490		
70	Дяченко Лідія	агроном	1950	70	ч-2 к-7	Е
71	Дячок Теодозій	будівельник	1972	937		
72	Жмуркевич Ярослав	механік	1966	734	ч-2 к-5	
73	Журка Ілля	агроном	1955			
74	Заборський Микола	будівельник	1951		ч-2 к-5	
75	Забродський Андрій	механік	1967	745		
76	Заліпський Ярослав, др.	хемік	1958	478	ч-1 к-6	Аг
77	Залуцький Теодор	агроном	1955	403		
78	Заїка Лариса, др.	хемік	1968	761	г-2 ч-15	к-7
79	Заплатинський Ізidor, др.	металург	1961	337		
80	Запутович Роман	електрик	1966	706		

*Пояснення: Інформації до поданих в цих колонках букв і чисел є поміщені при кінці цієї листи.

П.ч.	Прізвище та ім'я	Фах	Рік Член.	Число Члена	Праця у Відділі*	Праця у Громаді*
81	Захарчук Борис	електрик	1958	477	г-4 ч-11 к-6	Д, О
82	Зиблікевич Евген	фізик	1970	857	г-4 ч-7 к-6	
83	Зубаль Ярослав	лісівник	1958	468		
84	Зуляк Роман	електрик	1978	1058		
85	Івасиків Любомир	будівельник	1961	543	ч-4	
86	Ільницький Теодор	агроном	1960			
87	Казанівський Петро	будівельник	1978	1080		
88	Камінський Василь	механік	1986	1242	ч-5 к-6	
89	Кальман Генрік	механік	1959	491		
90	Каплистий Макар	агроном	1957	453	г-1 к-3	
91	Караман Евген	механік	1976	1019		
92	Караман Михайло	агроном	1950	96	ч-3 к-11	П
93	Качор Володимир	механік	1950	69	г-1 ч-1 к-4	
94	Качур Віктор	металург	1966	731		
95	Кебуз Богдан	будівельник	1966	709		
96	Кізюк Корнило	хемік	1951			
97	Кивелюк Богдан	будівельник	1950	118	ч-3 к-1	
98	Кивелюк Роман	електрик	1964	630		
99	Ковалів Ігор	економіст	1998			
100	Ковалівський Юрій	будівельник	1951		к-2	
101	Коваленко Дем'ян		1995	1387		
102	Ковальчук Михайло	економіст	1961	558	ч-3 к-10	
103	Козак Петро	комп. інж.	1978	1061		
104	Коженевський Володимир	електрик	1970	830	г-1 ч-2 к-1	
105	Коженевський Богдан	будівельник	1992	1329	ч-2	М
106	Комановський Михайло	хемік	1960	516	ч-4 к-1	
107	Копаниця Макар	електрик	1970	841		
108	Корбуба Богдан	будівельник	1968			
109	Костик Богдан	хемік	1952	289	ч-2 к-1	
110	Кострубяк Василь	металург	1952	313	г-2 ч-1 к-9	
111	Конрад Микола		1995	1400		
112	Кохановський Зиновій	механік	1949	47	г-1 ч-1 к-10	
113	Кохановський Роман		1990	1311		
114	Кохановська Марта	хемік	1969	819		
115	Коцюба Любомир	механік	1964	652		
116	Кравчук Михайло	архітект	1952			
117	Кривуцький Михайло	механік	1965	670		
118	Кривуша Юрій	металург	1964	609		
119	Крижановський Юліян	електрик	1957	452	ч-1	
120	Крицька Ганна	біохемік	1965	674		
121	Куземський Іван	лісівник	1950	95	ч-3	О
122	Кузик Дмитро	будівельник	1958			

*Пояснення: Інформації до поданих в цих колонках букв і чисел є поміщені при кінці цієї листи.

П.ч.	Прізвище та ім'я	Фах	Рік Член.	Число Члена	Праця у Відділі*	Праця у Громаді*
123	Кузик Володимир	механік	1964	605	г-1	к-1
124	Кузик Роман, др.	фізик/матем.	1986	1243		
125	Кузьма Григорій	механік	1951		ч-2	
126	Куйдич Роман	механік	1990	1318	ч-4	
127	Кульчицький Богдан	будівельник	1967	758	ч-4	
128	Кульчицький Богдан, мол.	механік	1990	1295	ч-2	к-1
129	Кульчицький Степан	гірник	1952	308		
130	Кунаш Ігор, др.	геолог	1970			
131	Курилець Зиновій	будівельник	1992	1326	ч-3	
132	Кушнір Лев, др.	хемік	1950	101	г-1	ч-6 к-14
133	Левицький Роман	механік	1958	483	ч-12	3
134	Левицький Роман О.	хемік	1973	968		
135	Левицький Зенон	механік	1966	707	ч-1	
136	Ленар Галина	архітект	1970	847		
137	Ленар Джералд	архітект	1970	848		
138	Лесюк Орест	механік	1978	1108		
139	Лисий Дарія, др.	хемік	1966	712	ч-10	
140	Лисий Ігор	механік	1966	711	ч-1	
141	Лисобей Мирослав	електрик	1962	566	ч-7	к-5
142	Ліщинський Михайло	економіст	1950	89		
143	Луцишин Юрій	лісівник	1958	482	ч-3	к-2
144	Луців Володимир	електрик	1970	834	ч-7	к-3
145	Лучаковський Богдан	лісівник	1951		ч-1	к-1
146	Лучанко Любомир	комерц, інж.	1977	1041		
147	Ляшиченко Володимир	електрик	1950	98		
148	Маєвський Володимир	електрик	1966	737		
149	Мазуркевич Зиновій	архітект	1973	973		
150	Макар Орест, др.	будівельник	1950		ч-1	
151	Мамчин Олександер	геодезист	1954	387		к-3
152	Манукало Василь	електрик	1951			
153	Марк Андрій, др.	механік	1956	669		
154	Марк Фредерик	архітект	1951			
155	Мартинович Орест	будівельник	1952	319		к-4
156	Мацьків Юрій	електрик	1959	502	ч-3	
157	Медуха Володимир	агроном	1954	370	ч-4	к-2
158	Мельник Роман	механік	1970	898		
159	Михайлів Мирон	механік	1968	765		
160	Мінчак Михайло	лісівник	1951	225		
161	Німилович Осип	механік	1962	559	г-2	ч-10 к-6 П, Р
162	Німилович-Фокс Марта	індустр. інж.	1990	1307	ч-2	
163	Онофрійчук Сергій	механік	1973	960	ч-1	
164	Озарків Андрій	електрик	1951			

*Пояснення: Інформації до поданих в цих колонках букв і чисел с поміщені при кінці цієї листи.

П.ч.	Прізвище та ім'я	Фах	Рік Член.	Число Члена	Праця у Відділі*	Праця у Громаді*
165	Остапяк Іван	агроном	1960	507	ч-2 к-1	
166	Павлюк Борис	механік	1973	954	к-6	
167	Пазуняк Богдан	будівельник	1991	1320		
168	Пак Ігор	механік	1960	521	ч-8 к-8	
169	Палашевський Петро	архітект	1968	767		
170	Панасюк Панас	гірник	1951			
171	Пеленська Марта	хемік	1970	846	ч-2	
172	Пеленський Роман	будівельник	1959	503	к-3	
173	Пежанський Михайло	будівельник	1949			
174	Пиріг Роман	геохемік	1994	1359		
175	Пиріг Любомир	механік	1966	708		
176	Пік Володимир	лісівник	1951			
177	Проценко Степан	економіст	1963	600		P
178	Пушкар Степанія	індустр. інж	1958	479		Є
179	Раковська Олександра	хемік	1993	1338		
180	Рибак Юрій, др.	економіст	1967	746	к-14	
181	Розпут'ко Станислав	будівельник	1968	760		
182	Романець Михайло	хемік	1951	163	ч-2 к-3	
183	Романко Степан	фарм./хемік	1990	1317	ч-4 к-3	
184	Ромах Микола	будівельник	1951	180	к-2	
185	Савчак Юрій	механік	1965	668		
186	Савчук Федір	агроном	1949	31		
187	Сарахман-Масюк Світлана	електрик	1995	1370	ч-2 к-1	
188	Сверстюк Марія		1990	1312		
189	Сеник Богдан	механік	1970	875	к-1	
190	Сенишин Петро	ліс./агроном	1990	1319	ч-1	
191	Сердюк Данило	агроном	1954	391		
192	Сивак Богдан	механік	1978	1046	ч-1	
193	Синенський Іван	агроном	1949		ч-1	
194	Сілецький Роман		1986	1227	ч-1 к-1	
195	Сімянців Валентин		1967	749		
196	Сірий Іван	гірник	1950		ч-1 к-2	
197	Сірий Богдан	механік	1959	500	ч-1	
198	Скальчук Андрій	механік	1978	1096		L
199	Скіра Іван	агроном	1978	1060	к-1	И
200	Слонський Іван	економіст	1950			
201	Слюсарчук Андрій, др.	хемік	1966	736		
202	Смішкевич Еміль	будівельник	1949			
203	Смолинець Нестор	механік	1997	1398	ч-4	
204	Смолій Ігор	хемік	1968	788		
205	Сольчаник Андрій	електрик	1962	565		
206	Сось Іван	електрик	1959	494	ч-1	

*Пояснення: Інформації до поданих в цих колонках букв і чисел є поміщені при кінці цієї листи.

П.ч.	Прізвище та ім'я	Фах	Рік Член.	Число Члена	Праця у Відділі*	Праця у Громаді*
207	Сохочук Михайло		1968	809		
208	Стадниченко Лев	лісівник	1953	332	ч-8 к-15	
209	Станів Ірина	електрик				
210	Старух Льонгин		1957		ч-1	
211	Стефанишин Юрій	індустр. інж.	1990	1294	ч-2	
212	Стойкевич Осип	агроном	1952	312	ч-1	
213	Тарасюк Юрій	механік	1978	793		
214	Тимчук Іван	будівельник	1998	1383	ч-2	
215	Тишко Юрій		1998	1386		
216	Троян Олег, др.	електрик	1963	578		
217	Турченюк Богдан	механік	1963	594	ч-2	3
218	Турчин Олександер	електрик	1954	311	ч-3 к-1	
219	Федик Роман	електрик	1967	757	ч-1 к-2	
220	Филипович Евстахій	агроном	1950	91	г-1 ч-10 к-10	
221	Філінський Богдан	агроном	1973	959	ч-1 к-4	
222	Хабурська Олена	біолог	1998			
223	Харамбура Іван	хемік	1953	342	г-1	к-4
224	Харик Василь, др.	механік	1997	1397		к-2
225	Харіш Степан	геодезист	1951	188	ч-3	к-8
226	Химич Микола	металург	1963	597		
227	Хміль Роман	електрик				
228	Хортік Іван	хемік	1994	603		
229	Хортік Орест, др.	хемік	1964	604	ч-1	
230	Цвікула Мирон	механік	1983	1171		
231	Ценко Олекса, др.	аеронавт	1968	710		
232	Циган Роман	механік	1977	1045	г-5 ч-2	к-8
233	Цікало Осип	електрик	1995			
234	Цюк Олег	будівельник	1977	1038	ч-1	
235	Цюк Ярослав	будівельник	1951	214	г-1 ч-17	к-3
236	Чайківський Богдан	індустр. інж.	1990	1297	ч-1	
237	Чайківський Юрій	будівельник	1977	1039		
238	Чаплинський Богдан	електрик	1966	713	ч-1	
239	Черник Іван	агр./геодезист	1949	71	ч-4	к-3
240	Черняхівський Олег	архітект	1970	900		
241	Чижович Ігор	фізик	1965	667	ч-1	Л
242	Чорпіта Степан	електрик	1958	476	г-2 ч-7	к-4 Н
243	Чума Ігор	металург	1967	762		
244	Шарко Мирослав		1958	470		
245	Швед Орест	механік	1973	967	ч-9	к-1
246	Швед Роман	архітект	1976	1015		
247	Швець Теодор	агроном	1956	430		
248	Шевченко Сергій	електрик	1954	357	ч-1	

*Пояснення: Інформації до поданих в цих колонках букв і чисел є поміщені при кінці цієї листи.

П.ч.	Прізвище та ім'я	Фах	Рік Член.	Число Члена	Праця у Відділі*	Праця у Громаді*
249	Щиприкевич Володимир	будівельник	1950	141	г-1 ч-2 к-11	
250	Щиприкевич Марта	економіст	1981	1144		к-9
251	Щиприкевич Петро	астронавт	1959	501	ч-3	
252	Штанько Анатоль	мет./механік	1951		ч-1	
253	Штомпіль Петро	хемік	2000	1403		
254	Шуль Михайло	хемік	1949	58		к-1
255	Шутка Антін, др.	хемік	1957	455	г-1 ч-1 к-1	Aч
256	Шука Ярослав	електрик	1954	350	ч-3	
257	Юрченко Юрій	будівельник	1950	100		
258	Юшишин Мирослав	будівельник	1970	827		
259	Яримович Володимир	металург	1963	595	ч-9 к-4	
260	Яцкевич Лев	механік	1950	105	г-3 ч-3 к-5	Л

*ПОЯСНЕННЯ

до позначених вгорі букв і чисел в колонках "Праця у Відділі", "Праця у Громаді"

г – голова Відділу; ч – член управи; к – член комісії при Відділі.

Число після букв: г, ч, к – число років праці/виконування функцій.

Члени з позначеннями і внизу поданими буквами очолювали краєві або місцеві організації і товариства; виняток становить Наукове Товариство ім. Шевченка, де подано також членів цього ж Товариства.

А – Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ);

Аг – голова філядельфійського Відділу НТШ,

Ач – член Відділу НТШ.

Б – Українська Вільна Академія Наук (УВАН), Нью Йорк.

В – Український Конгресовий Комітет Америки (УККА), філяд. Відділ.

Г – Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК), Філядельфія.

Д – Український Освітно-Культурний Центр (УОКЦ), Філядельфія.

Е – Союз Українок Америки (СУА), філяд. Відділ.

Є – Світова Федерація Укр. Жіночих Організацій (СФУЖО), Нью Йорк.

З – Організація молоді ПЛАСТ, філяд. Станиця.

И – Братство кол. Вояків 1-ої Дивізії Укр. Нац. Армії, філяд. Станиця.

І – Чоловічий хор "Прометей", Філядельфія.

К – Товариство Сен-Йорів, Філядельфія і околиці.

Л – Спортивне Товариство "Тризуб", Філядельфія.

М – Українська Федерація філяд. Округи.

Н – Фонд Катедри Українознавства (ФКУ), філяд. Округа.

О – Федеральна Кредитова Кооператива "Самопоміч", Філядельфія.

П – Пласт-Прият, Філядельфія.

Р – "Рідна Школа", Батьківський Комітет, Філядельфія.

С – Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА), Нью Йорк.

Т – Українська Студентська Громада, Філядельфія.

У – Федерація Українських Інженерних Товариств (в діаспорі).

ЙОСИФ КАРДИНАЛ СВ. РИМСЬКОЇ ЦЕРКВИ

БОЖОЮ МИЛІСТЮ І СВ. АПОСТОЛЬСЬКОГО ПРЕСТОЛУ БЛАГОСЛОВЕННЯМ
СВІР. ВЕРХОВНИЙ АРХІЄПІСКОП, МИТРОПОЛІТ ГАЛИЦЬКИЙ І ПР.

ММР. У ГОСПОДІ І АРХІЕРЄЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ

Хвальному Товариству Українських
Інженерів Америки - Biggілові у співдружтві
складає цю подяку за князій дар -
одну тисячу доларів - на Український
Католицький Університет.
Хххай Всевишній відплатити всесвіті
Вашу земртву. ☺

Дано в Римі, дна 29 квітня 1968.

J. Йосиф
Бл. Іванік

БЛАГОСЛОВЕННА ГРАМОТА.

Примікаємо Вседюче Боже благословення на побоюванні (з) з
твоя! КУРДОВА УКРАЇНСЬКА ГІ-ЕНЕРГІЯ АМЕРИКИ
ЗІЛІЛУ в ФІЛДЕЛЬФІІ
за Бога (Ії) горяність у Вірі Православній та труди ѹ жертви на
користь Святої Української Православної Церкви в Злучених
Державах Америки.

П. СТУДІЯ зложив (з)
на будову Церкви-Пам'ятника
в Банді Брук, Н. Дж. \$ 500.00
на будову церкви-Пам'ятника

Дано в Банді Брук, Н. Дж.
Року Божого 1969 року
Червня 12-го дня

Банді Брук, Пенсільванія

УНІВЕРСИТЕТ
“КІЕВО-МОГИЛЯНСКА
АКАДЕМІЯ”

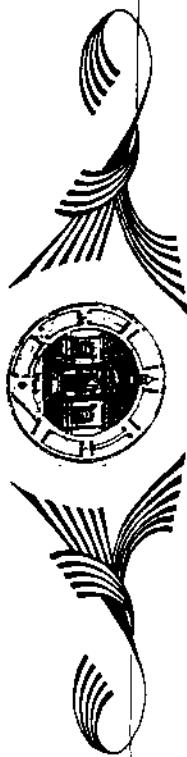
Філософія

565

Димі Піллемом вінчуються
Почесне Учене звання Імператора Франції
за внесок
до Києво-Могилянського
Братства
на відродження
Університету
Києво-Могилянської
Академії

Ректор Університету

В. Григорій

УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНІО-КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР

у філії
Філії

з нагоди 10-ЛІТРІЯ ЦЕНТРУ

складає

Щиро подяку фундаторам
П-го Українських Інженерів

Відділ у Філії

За щедрий дар для його існування

Борис Захарук

Президент

Ігор Кулаков
Секретар

Філії, 24. лютого, 1990

Ukrainian Bicentennial Committee
Financial Commission
Philadelphia, Pennsylvania

Certificate of Recognition

This certificate is awarded to
Ukrainian Engineers' Society of America
Philadelphia Branch
in recognition of the generous contribution made to
the Bicentennial Fund of the Ukrainian Bicentennial
Committee, Philadelphia, Pennsylvania in the amount of \$25.00.

I awarded this thirty first day of July 1976

Ivan Skachko

Chairman, Ukrainian Bicentennial Committee

A handwritten signature in cursive ink, appearing to read "Ivan Skachko".

Chairman, Financial Commission

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ
АМЕРИКИ

ГРАМОТА

Вшановуючи професійні достатніна і вжалаг
у розбудову ТУІА
Головна Управа Товариства висловлює
НІДІЛЮ! ФІЛІЇ! ЕНІ ФІЇ!
подяку і призnanня за bigдану працю

—
Юліан Борисович —
голова

Юліан Борисович
голова

фонд Катедри Українознавства
Ukrainian Studies Chair Fund, Inc.

ГРАМОТА

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ У ФІЛДЕЛЬФІЇ

член фундатор

першої Університетської Катедри
Українознавства в Америці одержує
цию Грамоту як вислів признання
та подяки за дар \$ 10,000.00 для
створення наукового осередку
ширення знання та об'єктивної
правди про Україну

Президент • Головна Екзекутива • Секретар

Видано дна 25.5 1968

Український Спортивний Осередок

"ТРИЗУБ"

Філадельфія, Пенсильванія.

ГРАМОТА

На знак признання і подяки за
супільну жертвеність у справі роз-
будови Українського спортивного життя
у Філадельфії та придбання спорово-
громадського будинку УСО "ТРИЗУБ"
народжується цією грамотою та іме-
нуеться членом-довгодієм "ТРИЗУБА"

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ
ВІДДІЛ У ФІЛАДЕЛЬФІЇ

Секретар управи
УСО "ТРИЗУБ"

Голова управи
УСО "ТРИЗУБ"

Філадельфія Р.В. 1986. Місяць Дніж... 30...

р.м.

Особових і голови Відділу на 45-тім Ювілію, Філадельфія, 24-го квітня 1994 р.

Сидять з ліва: Григорій Кузьма (гол. Централ), Володимир Шаприкевич, Лідія Дяченко,

Лев Яцкевич, Володимир Винницький, д-р Богдан Гнатюк.

Стоять з ліва: Борис Захарчук, д-р Лев Кушнір, Осип Ніколоович, Роман Шиган (позаду О.Н.), Евген Зиблікевич,
Володимир Кузик, д-р Лариса Заїка, д-р Олександр Білик, Іван Даніленко, Мирон Білас, Методій Борецький.

Дебютантки Балю Інженерів, 1966 р.
В середині: інж. Лев Яцкевич – голова, Леся Яцкевич,
Наталка Даниленко і інж. Методій Борецький – аранжер.

Дебютантки Балю Інженерів, 1967 р.
В центрі: інж. Методій Борецький – голова, інж. Галина Крицька,
Наталя Даниленко і інж. Володимир Кузик – аранжер.

Дебютантки Балю Інженерів, 1969 р.
В середині: інж. Методій Борецький – аранжер, Наталка Даниленко,
інж. Іван Даниленко – голова, і Леся Стадниченко.

Дебютантки Балю Інженерів, 1970 р.
В середині: інж. Володимир Кузик – голова, Ірина Кузик.
інж. Ігор Чума – аранжер, Наталка Даниленко, інж. Методій Борецький.

Дебютантки Балю Інженерів, 1972 р.

В середині: д-р Олександр Білик – голова, Іванка Білик, інж. Методій Борецький – аранжер, Христина Ганас та інж. Мирослав Лисобей.

Дебютантки Балю Інженерів, 1976 р.

В середині: інж. Роман Андрейчук – аранжер, Іванка Білик, Наталка Даниленко, Галина Мазурок-Рей і д-р Олександр Білик – голова.

Дебютантки Балю Інженерів, 1977 р.

Дебютантки Балю Інженерів, 1979 р.

Дебютанти Балу Інженерів, 2000 р.

Інж. Борис і Дзвінка Захарчук, Ульяна Луціє і Стефан Рей, Наталка Бонко і Даніло Тишовицький, Наталя Волчаста і Андрій Кужла, Наталя Зитир і Марко Витвіцький, Адріана Шембель і Андрій Бродин, Андрійка Матла і Юрій Стасевич, Алекса Рудакевич і Михайло Селюх, Олеся Бобак і Стефан Цюк, Оксана Настенко і Йосиф Руцило, Надія Білинська і Матеї Кохенювський, Ульяна Федорійчук і Маркіян Домбчанський, Андрея Маруцак і Богдан Токарчук, Наталка Луцик і Марко Томашевські, Ліда Бойчуц і Матей Буадана, Зорана Михайлович і Андрій Луціє, Ярослава Галавай, інж. Стефан Білик, Маруся Циган, Марійка Циган.

Дебютантки Балю Інженерів, 1991 р.

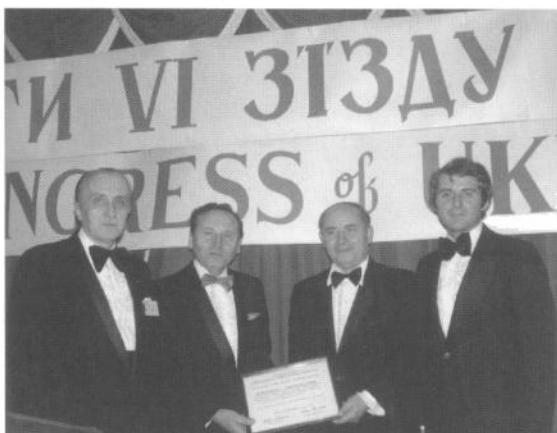
З ліва: Марта Німилович, Христина Крекевич і Джейфрі МакДоналд,
Наталка Сендецька і Марко Кальман, Александра Матла і Євген
Літинський, Ірена Рудакевич і Михайло Саракман, Меляся Галавай і Степан
Даник, Лявра Папарон і Маркіян Федоріа, Людмила Ільницька і Марко
Смолій, Дарця Шотурма і Юрій Датон, Богдан Кульчицький.

Дебютантки Балю Інженерів, 2002 р.

Ювілейний бенкет з нагоди 10-ліття Філадельфійського Відділу Товариства Українських Інженерів Америки, 21 листопада 1959 р.

Шостий Міжнародний З'їзд Федерації Товариств Українських Інженерів у Філадельфії. Зліва: інж. Евстахій Филипович, інж. Методій Борецький – голова, одержує почесну грамоту від інж. Євгена Змія, голови Головної Управи ТУІА, інж. Роман Андрейчик.

Секція дружин інженерів при Відділі, 1978 р.

Сидять (зліва): Віра Андрейчик – голова і Степанія Кохановська. Стоять (зліва):瑪丽卡 Циган, Христя Чорпіта і Люба Бугай.

Наукова конференція в Філадельфії, листопад 1991 р.

В президії сидять (зліва): інж. Роман Андрейчик – голова Відділу, інж. Методій Борецький – модератор, інж. Юрій Гончаренко – голова ГУ, Т. Вінютюк – член Академії Наук України і д-р Олекса Біланюк.

Заслужений відпочинок після праці на "Тризубівці".

Осінній пікнік на "Тризубівці".

Член Відділу і гости на "Тризубівці".
Зліва: Стефанія Жмуркевич, Леся Яцкевич, мгр. Марта Тарнавська
і инж. Лев Яцкевич.

Члени Відділу і гость на пікніку "Тризубівки".
Зліва: инж. Роман Булик, инж. Володимир Шиприкевич, инж. Осип
Німилович, Олена Шиприкевич і инж. Лев Яцкевич.

На "Тризубівці".
Стоять (зліва): инж. Осип Німилович, инж. Ігор Пак, инж. Лев Яцкевич,
Люба Пак, Стефанія Жмуркевич і мгр. Марта Тарнавська.

На дозвіллі.

*Сидять (зліва): інж. Іван Даниленко, Наталя Даниленко, Надія Німилович.
Стоять (зліва): проф. Володимир Винницький і інж. Евстахій Филипович.*

На Балю інженерів, 1976 р.

Стоять (зліва): д-р Олександр Білик – голова Відділу, Таня Німилович – дебютантка і Ivanka Білик.

Під час з'їзду ТУІА на "Союзівці". Стоять (зліва): Дзвінка Захарчук, інж. Евген Зиблікевич і Стефанія Зиблікевич.

Прогульковці з США відвідують родину покійного інж. Лучаковського в Іспанії. Між присутнimi є такi члени нашого Віддiлу: інж. Л. Івасикiв, інж. М. Химич, д-р Л. Заїка, інж. Б. Захарчук, інж. Ю. Мацькiв, інж. І. Даниленко та Роксоляна Лучаковська.

Прогульковий клуб в Італії в 1983 році відвідує Патріарха Кардинала Сліпого. Зліва: Д. Захарчук, священик Н.Н., Е. Дикий, інж. Н. і Н. Мельники, А. Байлак, В. і Л. Кий, Патріарх Кардинал Сліпий (сидить), І. Воробець, Н. Ненадкевич, А. Воробець, Я. і інж. Я. Букачевські, інж. Б. Захарчук і М. Лозинська.

Пікнік інженерів і лікарів на "Тризубівці", осінь 2003 р. – члени обидвох товариств і гості в добром настрої.

